

หนังสือสารนิพนธ์

วิทยาลัยราชภัฏเชียงใหม่

ต.บ้านเกาะ อ.เมือง จ.เชียงใหม่

คำปรารภ

การทำวัตร สวดมนต์ถือเป็นกิจประจำของพระภิกษุสามเณรและอุบาสก
อุบาสิกา หรือที่เรียกกันว่าเป็นกิจวัตรของชาวพุทธโดยตรง ชาวพุทธก็คือผู้ที่เป็น
ศฤงษ์และบรรพชิต ที่รวมเรียกกันว่าพุทธศาสนิกชน

การทำวัตรสวดมนต์เป็นศาสนพิธีที่ควรถือเป็นกิจประจำ ไม่ควรให้กิจอื่นมาสอด
แทรกในกิจประจำของชาวพุทธ เป็นกิจเบื้องต้นแล้วต่อด้วยการแสดงธรรม การนั่ง
สมาธิภาวนา หรือกิจอื่น ๆ ต่อไป ทางวัดป่ามหาไชย ได้ทำกิจวัตรนี้ตลอดมา โดยจัด
สูตรสวดมนต์ตามจันทรคติ ข้างขึ้น - แรม สวดไปตามลำดับ

ขออนุโมทนากับผู้ช่วยรวบรวมเรียบเรียงและผู้เป็นเจ้าของภาพจัดพิมพ์ จนได้
เป็นหนังสือสวดมนต์ประจำวัดป่ามหาไชย เพื่อให้พุทธศาสนิกชนทั้งบรรพชิตและ
ศฤงษ์ได้อธิปฏิบัติเป็นกิจประจำต่อไป.

ขอให้ทุกท่านหมั่นสวดมนต์เป็นนิจ หมั่นอธิฐานจิตเป็นประจำ แล้วน้อมธรรม
คำสอนของพระพุทธเจ้าที่นำมาสวดนี้ไปปฏิบัติ ก็จะเกิดประโยชน์ทั้งในปัจจุบันและ
อนาคต.

พระมหาประกอบ ธรรมชีโว
(ประกอบ ธรรมชีโว)
เจ้าอาวาสวัดป่ามหาไชย
๒๙ มิถุนายน ๒๕๓๓

การอ่านออกเสียงคำบาลี

อักษรไทยใช้ในการเขียนภาษาบาลี มี ๔๑ ตัว แบ่งเป็น สระ ๘ คือ ะ า ิ ี ุ ู เ โ แต่เครื่องหมาย ะ ที่ออกเสียง อะ ไม่ใช้ในภาษาบาลี พยัญชนะทุกตัวถ้าไม่มีสระอื่นประกอบ ฟังออกเสียงว่า อะ เช่น

ก ข ค ฃ ง อ่านออกเสียงว่า กะ ฆะ คคะ ฆะ ณะ ถ้า อ อยู่หน้าคำออกเสียงตามเสียงสระ เช่น

อสโม อ่านว่า อะสะโม อาม อ่านว่า อามะ อิงฆ อ่านว่า อิงฆะ
อุกาสะ อ่านว่า อุกาสะ เอเต อ่านว่า เอเต โอทาต อ่านว่า โอทาตะ

พยัญชนะ ๓๓ ตัว แบ่งเป็น ๖ วรรค คือ

- (๑) ก วรรค มี ๕ ตัวคือ ก ข ค ฃ ง
(๒) จ วรรค มี ๕ ตัวคือ จ ฉ ช ฌ ญ
(๓) ฎ วรรค มี ๕ ตัวคือ ฎ ฐ ฑ ฒ ณ
(๔) ต วรรค มี ๕ ตัวคือ ต ถ ท ฑ น
(๕) ป วรรค มี ๕ ตัวคือ ป ผ พ ภ ม
(๖) เสสวรรณมี ๘ ตัวคือ ย ร ล ว ส ห ฬ

◌̣ เรียกว่า นิคคหิต ถ้าปรากฏอยู่บนพยัญชนะหรือสระใด ฟังออกเสียงเท่ากับ “ง” สะกด เช่น

มย̣ อ่านว่า มะย̣ง กุห̣ี อ่านว่า กุหิง
กาตุ̣ อ่านว่า กาตุง, สัสาโร̣ อ่านว่า สัสังสาโร

พยัญชนะที่ ๒ และที่ ๔ ในวรรคข้างต้น ไม่ใช่เป็นตัวสะกด

ตัวสะกด ต้องมีจุด ใต้พยัญชนะ จึงออกเสียงเป็นตัวสะกด เช่น

พุทฺโธ อ่านว่า พุทฺโธ สุตฺตํ อ่านว่า สุตฺตัง
ทุกฺคตฺติ อ่านว่า ทุกฺคตฺติ อุปฺปชฺชตฺติ อ่านว่า อุปฺปชฺชตฺติ

ถ้าไม่มีจุด ใต้พยัญชนะ ฟังอ่านพยัญชนะนั้นๆ เท่ากับมีเสียงสระอะเช่น

สุคฺติ อ่านว่า สุคะติ
อุปฺปชฺชตฺติ อ่านว่า อุปะปัดชะติ

สวดมนต์

ทำวัตรเช้า

เมื่อเข้าประชุมพร้อมแล้ว เวลาผู้เป็นหัวหน้าทำสักการะ ฟังพร้อมกันยืนขึ้น
หรือนั่งคุกเข่า ครั้นเสร็จแล้ว ฟังนั่งคุกเข่า ผู้เป็นหัวหน้าฟังกล่าวคำอภิวาท
นำให้หมู่ว่าตามเป็นตอน ๆ ไป ดังนี้ :-

อรหิ สมมาสมพุทโธ ภควา, พุทโธ ภควนโต อภิวาเทมิ ฯ

[ฟังกราบลงหนหนึ่ง]

สุวากุขาโต ภควตา ฌโม, ฌมฺ นมสฺสามิ ฯ

[ฟังกราบลงหนหนึ่ง]

สุปฏิปนโน ภควโต สาวกสงฺโฆ, สงฺฆํ นมามิ ฯ

[ฟังกราบลงหนหนึ่ง]

บูชา

[ผู้หัวหน้าว่าแต่ผู้เดียว]

ยมมฺห โข มยฺ ภควนโต สรณํ คตา, อุทฺทิสฺส ปพฺพชิตา, โย โน ภควา สตฺถา
ยสฺส จ มยฺ ภควโต ฌมฺ โโรเจม ; อิมฺหิ สกฺกาเรหิ ตํ ภควนโต สสฺทฺธมฺ
สสาวกสงฺฆํ อภิปูชยาม ฯ

ปุปฺพภาคนมการ

[(นำ) หนฺททานิ มยฺนโต ภควนโต วาจา ย อภิกฺขุโต ปุปฺพภาคนมการํ กโรมฺ เส ฯ]

นโม ตสฺส ภควโต อรฺหโต สมมาสมพุทฺธสฺส ฯ [๓ หน]

พุทฺธาภิกฺขุติ

(นำ) หนฺท มยฺ พุทฺธาภิกฺขุติ กโรมฺ เส ฯ

๑ คฤหัสถ์ฟังเว้นคำว่า *อุทฺทิสฺส ปพฺพชิตา*

๒ ถ้าเครื่องสักการะตั้งอยู่ในที่ไกล ฟังเปลี่ยนเป็น *เอเตหิ* ฯ ถ้าเครื่องสักการะอย่างเดียวฟังเปลี่ยน
เป็น *อิมินา สกฺกาเรน* หรือ *เอเตน สกฺกาเรน* ฯ

โย โส ตถาคโต อรหํ สมมาสมพุทฺธ, วิชชาจรณสมปนฺโน สุคโต โลกวิทู,
อนุตฺตโร บุริสทมมสารถิ สตถา เทวมนุสฺसानํ พุทฺธ ภาควา; โย อิมํ โลกํ สเทวกํ
สมารกํ สพรหมกํ, สสสมณพฺราหฺมณํ ปชํ สเทวมนุสฺสํ สยํ อภิญญา สจฺฉิกตฺวา
ปเวเทสิ, โย ฌมฺมํ เทเสสิ อาทิกถฺยาณํ มชฺฌกถฺยาณํ ปรีโยสานกถฺยาณํ, สาตถํ
สพฺพยถฺชนํ เกวลปรีปฺถณฺณํ ปรีสุทฺธํ พฺรหฺมจฺริยํ ปกาเสสิ; ตมหํ ภาควนฺตํ อภิปุชฺยามิ
ตมหํ ภาควนฺตํ สิริสา นมามิฯ

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

ธมฺมาภิกฺขุติ

[(นำ) หนท มยํ ธมฺมาภิกฺขุติ กโรมฺ เส]

โย โส สุวากฺขาโต ภาควตา ฌมฺโม, สนฺทิฏฺฐิจิโก อกาลิโก เอหิปสฺสสิโก,
โอปนยิโก ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิ; ตมหํ ฌมฺมํ อภิปุชฺยามิ ตมหํ ฌมฺมํ สิริสา
นมามิ ฯ

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

สงฺฆาภิกฺขุติ

[(นำ) หนท มยํ สงฺฆาภิกฺขุติ กโรมฺ เส]

โย โส สุปฏิปนฺโน ภาควโต สาวกสงฺโฆ, อุชฺฐปฏิปนฺโน ภาควโต สาวกสงฺโฆ
ถายปฏิปนฺโน ภาควโต สาวกสงฺโฆ, สามิจิปฏิปนฺโน ภาควโต สาวกสงฺโฆ
ยทิทํ จตฺตาริ บุริสยฺคานิ อฏฺฐ บุริสบุคฺคลา, เอส ภาควโต สาวกสงฺโฆ, อาหุเนยฺโย
ปาหุเนยฺโย ทกฺขิณฺเนยฺโย อถฺชลิกรณฺเอย, อนุตฺตรํ ปุณฺณกเขตฺตํ โลกสฺส; ตมหํ
สงฺฆํ อภิปุชฺยามิ ตมหํ สงฺฆํ สิริสา นมามิฯ

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

รตนตฺตยปฺปณามคาถา

[(นำ) หนท มยํ รตนตฺตยปฺปณามคาถาโย เจว สํเวควตฺถุปรีทึปกปาจณฺจ
ภณาม เส๑ ฯ]

๑ วิธีนำอย่างนี้ ท่านใช้ควบกับสังเวคปริทีปกปาฐด้วย ในกาลบางครั้งามีเวลาน้อย ท่านมักสวดเพียง รตนตฺตยป
ปณามคาถา อย่างเดียวพึงว่า หนท มยํ รตนตฺตยปฺปณามคาถาโย ภณาม เสฯ

พุทฺโธ สุสฺสฺสโธ กรุณามหณฺณโว,
โยจจนตสฺสทฺธพฺพรณฺณโลจโน,
โลกสฺส ปาปฺปกิเลสฆาตโก,
วณฺทามิ พุทฺธํ อหฺมาทเรณ ตํฯ
ธมฺโม ปทีโป วีย ตสฺส สตฺถุโน,
โย มคฺคปากามตเภทภินฺนโก,
โลกุตฺตโร โย จ ตทตฺถทีปโน,
วณฺทามิ ธมฺมํ อหฺมาทเรณ ตํฯ
สงฺโฆ สุขเขตฺตาทฺถยติเขตฺตสฺสยฺยิตฺโต,
โย ทิฏฺฐสนฺโตะ สุกตานุโพธโก,
โลลปฺปทีโน อริโย สุเมธโส,
วณฺทามิ สงฺฆํ อหฺมาทเรณ ตํฯ
อิจฺเจวเมกนฺตภิปุชเนยฺยํ,
วตฺถุตฺตยํ วณฺทยตฺถาภิสงฺขตํ,
ปฺุณฺณํ มยา ยํ มม สพฺพุปฺพุทฺทวา,
มา โหนฺตุ เว ตสฺส ปภาวสฺสิทฺธิยาฯ

สํเวคปริทีปกปาฐ^๒

อิธ ตถาคโต โลเก อุบฺปนฺโน อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ, ธมฺโม จ เทสิโต
นियฺยานิโก อุปสมฺมิโก ปรีนิพฺพานิโก สมฺโพธคามี สุกตปฺปเวทิตฺโต, มยฺนตํ ธมฺมํ
สฺสฺสฺสวา เอวํ ชานาม, ชาตีปิ ทฺถุชา ชราปิ ทฺถุชา มรณฺมปิ ทฺถุชํ
โสภปริเทวทฺถุชโทมนสฺส
วิปฺปโยโค ทฺถุช, ยมฺปิจฺฉํ น ลภติ ตมฺปิ ทฺถุชํ, สงฺขิตฺเตน ปณฺจฺปาทานกฺขนฺธา
ทฺถุชา, เสยฺยถึทํ, รุပ္ฺปาทานกฺขนฺโธ, เวทฺนฺูปาทานกฺขนฺโธ, สยฺญฺูปาทานกฺขนฺโธ,

๒ สํเวควัตถุ หากจะนำไปสวดในกาลบางครั้งราว เช่นสวดในเวลากรฐินเป็นต้น ฟังว่า
หนุท มยํ สํเวควัตถุปริทีปกปาฐํ ภณาม เส ฯ อนึ่ง สํเวควัตถุนั้นเรียกต่างๆ กัน เรียกว่า สํเวคปริ-
ทีปกปาฐ บ้าง สํเวคปริกิตฺตฺนปาฐ บ้าง สํเวควัตถุปริกิตฺตฺนปาฐ บ้าง สํเวควัตถุปริกิตฺตฺนปาฐ บ้าง

สงขารูปาทานกษนุโธ, วิญญาณูปาทานกษนุโธ, เยสํ ปริณาย, ธรรมาน โส ภควา
เอวํ พหุลํ สาวเก วิเนติ, เอวํ ภาคา จ ปนสส ภควโต สาวเกสุ อนุสาสนี,
พหุลา ปวตตติ, รูปํ อนิจจํ, เวทนา อนิจจา, สญญา อนิจจา, สงขารา อนิจจา,
วิญญาณํ อนิจจํ, รูปํ อนตตา, เวทนา อนตตา, สญญา อนตตา, สงขารา อนตตา,
วิญญาณํ อนตตา, สพเพ สงขารา อนิจจา, สพเพ ธมมา อนตตาติฯ เต มย ;
โอดีณณามห ชาติยา ชรามรณน, โสเกหิ ปรีเทเวหิ ทุกเขหิ โทมนสเสหิ อุปายาเสหิ,
ทุกโขติณณา ทุกขปรเตตา, อปเปวนามิมสส เกวลสส ทุกขกษนุธสส อนตกิริยา
ปญญาเยถาติ ฯ จีรปรีนิพพุตมปี ตํ ภควนตํ อุททิสส อรหนตํ สมนาสมพุทฺธํ,
สทฐา อคารสฺมา อนคาริยํ ปพพชิตา, ตสฺมี ภควติ พุรหมจรียํ จราม, ภิกขุณฺ
สิกขาสาชีวสมาปนฺนา ๒, ตํ โน พุรหมจรียํ, อิมสส เกวลสส ทุกขกษนุธสส
อนตกิริยาย สํวตตตุ ฯ

๑ คำว่า *เต มย* สตรีพึงสวดว่า *ตา มย*

๒ สามเณรพึงเว้นคำว่า “*ภิกขุณฺ์ สิกขาสาชีวสมาปนฺนา ฯ*”

คฤหัสถ์สวดมาตั้งแต่ต้นจนถึง ปญญาเยถาติ แล้วสวดต่อดังนี้ จีรปรีนิพพุตมปี
ตํ ภควนตํ สรณํ คตา, ธมฺมญจ ภิกขุสงฺฆญจ, ตสฺส ภควโต สาสนํ, ยถาสติ
ยถาพลํ มนสิกโรม, อนุปฏิปชาม, สา สา โน ปฏิปตติ, อิมสส เกวลสส ทุกขกษนุธสส
อนตกิริยาย สํวตตตุ ฯ

คัมภีร์ปัจจุเวกขณะปาฐะ

[นำ นนท มยฺ ตงฺขณิกปัจจุเวกขณะ ปาฐะ ภาณาม เสฯ]

ปฏิสงขขา โยนิโส จีวรํ ปฏิเสวามิ , ยาวเทว สีตสส ปฏิฆาตาย ,
อุณฺหสฺส ปฏิฆาตาย , ทํสมกสวาตตปสิริงฺสปสมฺผลฺสํ ปฏฺิฆาตาย , ยาวเทว
หิริโกปิปนฺปฏิจฺฉาทนตฺถํ

ปฏิสงขขา โยนิโส ปิณฺฑปาทํ ปฏิเสวามิ, เนว ทวายน น มทายน น
มณฺฑนายน น วิญฺญนายน, ยาวเทว อิมสฺส กายสฺส จิตฺตยา ยาปนายน วิหิงฺสุปรตฺติยา
พฺรหฺมจฺริยานุคฺคหายน , อิติ ปุราณญจ เวหนํ ปฏิหฺงขามิ นวญจเวหนํ น
อุปฺปาเทสํมิ , ยাত্রา จ เม ภวิสฺสตี อนวชฺชตา จ ผาสฺสูวิหาโร จาตี ฯ

ปฏิสงขขา โยนิโส เสนาสนํ ปฏิเสวามิ , ยาวเทว สีตสสปฏิฆาตาย ,
อุณฺหสฺส ปฏิฆาตาย , ทํสมกสวาตตปสิริงฺสปสมฺผลฺสํ ปฏฺิฆาตาย , ยาวเทว
อุตฺตฺปฺริสฺสยวิโนทนํ ปฏิสฺลลํนารามตฺถํ ฯ

ปฏิสงขขา โยนิโส คิลานปฺจยเจสชฺชปฺริกฺขารํ ปฏิเสวามิ , ยาวเทว
อุปฺปนฺนํ เวยยาพาธิกานํ เวหนานํ ปฏิฆาตาย, อพฺยาปชฺฌปรมตฺตายาตี ฯ

แม่เมตตาทน

อหํ สุขิโต โหมิ	นิททุกฺโข โหมิ
อเวโร โหมิ	อพฺยาปชฺโณ โหมิ
อนิโฆ โหมิ	สุชี อตฺตานํ ปฺริหฺรามิ

แม่เมตตาสัตว์

สพฺเพ สตฺตา สุขิตา โหนฺตุ , สพฺเพ สตฺตา อเวรา โหนฺตุ , สพฺเพ
สตฺตา อพฺยาปชฺฌา โหนฺตุ , สพฺเพ สตฺตา อนิฆา โหนฺตุ, สพฺเพ สตฺตา
สุชี อตฺตานํ ปฺริหฺรณฺตุ ฯ

แม่กรุณาสัตว์

สพฺเพ สตฺตา สพฺพทุกฺขา ปมฺุจฺจนฺตุ ฯ

แม่มุทิตาสัตว์

สพฺเพ สตฺตา มา ลหฺตฺสมปฺตฺติโต วิคฺจฺจนฺตุ ฯ

แผ่อุเบกขาสัตว์

สพฺเพ สัตตา, กम्मสสกา กम्मทายาทา กम्मโยนี กम्मพณฺฐุ กम्मปฏิสสรณา
ยํ กम्मํ กริสฺสนฺติ, กลฺยาณํ วา ปาปกํ วา, ตสฺส ทายาทา ภวิสฺสนฺติ ฯ

ถวายพรพระ

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สฺมาสมพุทฺธสฺส ฯ [๓ หน]

อิติปิ โส ภควา อรหํ สฺมาสมพุทฺโธ, วิชฺชาจรณสมปนฺโน สุกฺโต
โลกวิทู, อนุตฺตโร ปุริสทมมสารถิ สตถา เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ ฯ
สวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม, สนฺทิฎฺฐิโก อกาลิโก เอหิปสฺสิโก, โอปนยิโก
ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิติ ฯ สุปฺปฏิปนฺโน ภควโต สวากสงฺโฆ, อชฺชุปฺปฏิปนฺโน
ภควโต สวากสงฺโฆ, ฌายปฺปฏิปนฺโน ภควโต สวากสงฺโฆ, สามิจิปปฺปฏิปนฺโน
ภควโต สวากสงฺโฆ, ยทิทํ จตตาริ ปุริสยฺคานิ อญฺจ ปุริสปุคฺคลา, เอส
ภควโต สวากสงฺโฆ, อาหุเนยฺโย ปาหุเนยฺโย ทกฺขิณฺเอยฺโย อณฺชลิกรณฺเอยฺโย,
อนุตฺตรํ ปุณฺณกฺเขตฺตํ โลกสฺสาติ ฯ

พาหุํ สหสฺสมภินิมิตฺตาวุชนฺตํ,
ครีเมขลํ อุทิตโฆรสเสนมารํ,
ทานาทิธมฺมวิธินา ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภวตุ เต ชยมงฺคลานิ ฯ
มาราติเรกมภิชฺฉิมิตสพฺพรตฺตี,
โฆรมปนาพวกมกฺขมถุชฺชกฺขํ,
ขนฺตีสฺสูทนต์วิธินา ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภวตุ เต ชยมงฺคลานิ ฯ
นาฬาคีรี คชวรํ อติมตฺตภูตํ,
ทาวคฺคิจกฺกมสนีว สุตารุณฺนตํ,
เมตฺตมพฺุเสกวิธินา ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภวตุ เต ชยมงฺคลานิ ฯ
อุกฺขิตตฺตชคฺคมตีหตฺถสฺุตารุณฺนตํ ,

ธาวนติโยชนปถุงคฺลิมาลวนต์,
อิทธิภิสงฺขตมโน ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภาตฺ เต ชยมงฺคลานีฯ
กตฺวาน กฏฺฐมฺหฺรึ อิว คพฺภินีเย,
จิลฺยาเย ทฺฐจฺวณฺ์ ชนกายมชฺเฌ,
สนฺเตน โสมวธินา ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภาตฺ เต ชยมงฺคลานีฯ
สจฺจํ วิหาย มติสจฺจกฺวาทเกตุํ,
วาทาภิโรปิตมฺนํ อติอนฺธภูตํ,
ปณฺญาปทีปชฺลิตฺโต ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภาตฺ เต ชยมงฺคลานีฯ
นฺนฺโทปนฺนทฺภุชคํ วิพฺุชํ มหิตฺธี,
ปฺุตฺเตน เถรภุชเคน ทมาปยนฺโต,
อิทฺฐูปเทสวธินา ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภาตฺ เต ชยมงฺคลานีฯ
ทฺคฺคาหทฺธิฏฺฐิภุชเคน สฺุทฺฐจฺหตฺถํ,
พฺรหฺมํ วิสฺุทฺธิชฺุติมิทฺธิพกาภิธานํ,
ถาณาคเทน วธินา ชิตวา มุณินฺโท,
ตนฺเตชสา ภาตฺ เต ชยมงฺคลานีฯ
เอตาปี พุทฺธชยมงฺคลอฏฺฐคาถา,
โย วาจโน ทินทินเ สรเต มตฺนตี,
หิตฺวานเนกวิวิธานิ จฺุปทฺทวานิ,
โมกฺข์ สฺุขํ อธิคเมยฺย นโร สฺุภฺุโยฯ
ชยมงฺคลอฏฺฐก ๘ คาถา อานิสฺงสคาถา ๑ ฯ

มหาการุณิก โน โถ
ปุเรตฺวา ปารมี สพฺพา
เอเตน สจฺจวชเชน
หิตาย สพฺพปาณินํ
ปตฺโต สมนฺโพธิมฺุตตมํ,
โหตุ เต ชยมงฺคลํฯ

ขยมนโต โปธिया มูเล
เอวี่ ตวั วิชโย โหหิ
อปราชิตปลลงเก
อภิเสเก สพพพุธานัน
สุนกขตต์ สุมงคล์
สุขโน สุมุหุตโต จ
ปทกขินัน กายกมม
ปทกขินัน มโนกมม
ปทกขินานิ กตวาน
ภวตุ สพพมงคล์
สพพพุธานุภาเวน
ภวตุ สพพมงคล์
สพพธมมานุภาเวน
ภวตุ สพพมงคล์
สพพสงฆมานุภาเวน

สภยานัน นนทิวฑฒโน,
ชยสสุ ชยมงคเล ฯ
สีเส ปจวิโปกขเร,
อคคปตโต ปโมทติ ฯ
สุภภตต์ สุมุหุตต์
สุยัญจัน พุรหมจาริสุ ฯ
วาจากมม ปทกขินัน,
ปณิธี เต ปทกขินา,
ลภนตตเถ ปทกขิเณ ฯ
รภขนตต์ สพพเทเวตา,
สทา โสตุถิ ภวนตฺ เต ฯ
รภขนตต์ สพพเทเวตา,
สทา โสตุถิ ภวนตฺ เต ฯ
รภขนตต์ สพพเทเวตา,
สทา โสตุถิ ภวนตฺ เต ฯ

มงคลจักรวาลใหญ่

สิริธิติมติเตโชชยสิทิมหิทิมหาคุณาปริमितปุลยาธิการสส สพพนุตรายนิ-
วารณสมตถสส ภควโต อรหโต สมมาสมพุทธสส ทวตตีสมหาปริสลกขณานุภาเวน
อสีตยานุพยลชนานุภาเวน อัญจตุตรสตมกลานุภาเวน ฉพพณณร์สิยานุภาเวน
เกตุมาลानุภาเวน ทสปารมิตานุภาเวน ทสอุปปารมิตานุภาเวน ทสปรมตถ
ปารมิตานุภาเวน สีลสมาธิปุลยานุภาเวน พุทธานุภาเวน ธมมานุภาเวน
สงฆานุภาเวน เตชานุภาเวน อิธานุภาเวน พลानุภาเวน เถยยธมมานุภาเวน
จตุราสีตีสหสธมมกษณานุภาเวน นวโลกุตตรธมมานุภาเวน อัญจกิกมคคานุภาเวน
อัญจสมาปตติยานุภาเวน ฉพพิณยานุภาเวน จตุสจจญาณานุภาเวน ทสพล
ญาณานุภาเวน สพพลยุตถญาณานุภาเวน เมตตากรุณามุทิตาอุเปกขานุภาเวน
สพพปริตตานุภาเวน รตนตตยสรณานุภาเวน ตฺยหิ สพพโรคโสภุภททวทุกขโทมนส-
สุปายาสา วินสสนตฺ, สพพอนุตรายาปี วินสสนตฺ สพพสงกปฺปา ตฺยหิ สมิชฺฌนตฺ,

ที่ขมายุตา ตูยหิ โหตุ, สत्वสฺสซีเวน สมงฺคิโก โหตุ สพฺพทา ฯ อากาสปพฺพต-
วณฺญมิกงฺคามหาสมฺมุตฺทา อารกฺขกา เทวตา สทา ตุมฺเห อนฺรกฺขนฺตุฯ

ภวตุ สพฺพมงฺคลํ	รกฺขนฺตุ สพฺพเทวตา,
สพฺพพุทฺธานุภาเวน	สทา โสตถิ ภวานฺตุ เตฯ
ภวตุ สพฺพมงฺคลํ	รกฺขนฺตุ สพฺพเทวตา,
สพฺพธมฺมานุภาเวน	สทา โสตถิ ภวานฺตุ เตฯ
ภวตุ สพฺพมงฺคลํ	รกฺขนฺตุ สพฺพเทวตา,
สพฺพสงฺฆานุภาเวน	สทา โสตถิ ภวานฺตุ เตฯ
นกฺขตฺตยกฺขณฺฏานํ	ปาปคฺคหฺนินฺวารณา,
ปฺริตฺตสฺसानุภาเวน	หนฺตฺวา เตสํ อุกฺปทฺทเวฯ
นกฺขตฺตยกฺขณฺฏานํ	ปาปคฺคหฺนินฺวารณา,
ปฺริตฺตสฺसानุภาเวน	หนฺตฺวา เตสํ อุกฺปทฺทเวฯ
นกฺขตฺตยกฺขณฺฏานํ	ปาปคฺคหฺนินฺวารณา,
ปฺริตฺตสฺसानุภาเวน	หนฺตฺวา เตสํ อุกฺปทฺทเวฯ

จุลฺลราชปฺริตฺตํ สตฺตปฺริตฺตํ นิฏฺฐิตํฯ

มงคลจักรวาลน้อย

สพฺพพุทฺธานุภาเวน สพฺพธมฺมานุภาเวน สพฺพสงฺฆานุภาเวน พุทฺธรัตนํ
ธมฺมรัตนํ สงฺฆรัตนํ ตินฺถนํ รตนานํ อานุภาเวน จตฺราสีตีสหสฺสธมฺมกฺขนฺธานุภาเวน
ปิฎกตฺตยานุภาเวน ชินฺสาวกานุภาเวน สพฺเพ เต โรคา สพฺเพ เต ภยา สพฺเพ
เต อนฺตรายา สพฺเพ เต อุกฺปทฺทวา สพฺเพ เต ทฺุนฺนิมิตฺตา สพฺเพ เต อวมงฺคฺลา
วินสฺสนฺตุ, आयวฑฺฒโก ฌนฺวฑฺฒโก สีริวฑฺฒโก ยสฺวฑฺฒโก พลวฑฺฒโก
วณฺณวฑฺฒโก สุขวฑฺฒโก โหตุ สพฺพทา ฯ

ทุกฺขโรคฺภยา เวรา	โสกา สตฺตุ จุกฺปทฺทวา,
อเนกา อนฺตรายาปิ	วนสฺสนฺตุ จ เตชสาฯ
ชยสิทฺธิ ฌนํ ลาภํ	โสตถิ ภาคฺยํ สุขํ พลํ,
สิริ อายุ จ วณฺโณ จ	ภคํ วุฑฺฒิ จ ยสฺวา,
สत्वสฺสา จ आयุ จ	ชีวสิทฺธิ ภวานฺตุ เตฯ

ภวตุ สัพพมงฺคลั
สพฺพพุทฺธานุภาเวณ
ภวตุ สัพพมงฺคลั
สพฺพธมฺมานุภาเวณ
ภวตุ สัพพมงฺคลั
สพฺพสงฺฆานุภาเวณ

รกฺขณตุ สพฺพเทวตา,
โสตถึ ภวนตุ เตฯ
รกฺขณตุ สพฺพเทวตา,
สทา โสตถึ ภวนตุ เตฯ
รกฺขณตุ สพฺพเทวตา,
สทา โสตถึ ภวนตุ เตฯ

มงคลจักรวาลน้อย ตอนตั้งแต่ อายุวฑฺฒโก ถึง โหตุ สพฺพทา นั้น ถ้าผู้รับพร
เป็นสตรี ท่านนิยมเปลี่ยนดังนี้ อายุวฑฺฒกา ฌนวฑฺฒกา สิริวฑฺฒกา ยสวฑฺฒกา
พลวฑฺฒกา วรรณวฑฺฒกา สุขวฑฺฒกา โหตุ สพฺพทาฯ นอกนั้นเหมือนหมดฯ

จากนี้ถูกเข้าพนมมือแล้วว่า.-

อุกาส ทวารตฺยเณ กตฺ,
สพฺพํ อปรารั ฆมตฺโน ภาเน, วนฺทามิ ภาเน เจตฺยิ,
สพฺพํ สพฺพตฺถาเน, สฺสปตฺติจฺจิตฺ สารีริกฺชาตฺ,
มหาโพธิ พุทฺธรูปํ สกฺการตฺถิ, อหิ วนฺทามิ ชาตฺโย,
อหิ วนฺทามิ สพฺพโส , อิจฺเจตฺ รัตนตฺตยิ,
อหิ วนฺทามิ สพฺพทา, พุทฺธบุชา มหาเตชวฺนโต,
ธมฺมบุชา มหปฺปณฺโณ, สงฺฆบุชา มหาโกคฺวโ,
พุทฺธ ธมฺมํ สงฺฆํ, ชีวิตฺ ยาว นิพฺพานํ สรณิ คจฺฉามิ,
ปฺริสฺสุทฺโธ อหิ ภาเน, ปฺริสฺสุทฺโธ ติ มํ, พุทฺโธ ธมฺโม สงฺโฆ ชาเรตฺ, สพฺเพ สตฺตา
สทา โหนตุ อเวรา สุขชีวิโน,
กตฺ ปุณฺณํ ผลิ มยหิ สพฺเพ ภาคิ ภวนตุ เตฯ

จบทำวัตรเช้า

ทำวัตรค่ำ

กิจเบื้องต้นเช่นทำสังการะ กล่าวคำอภิวาทเป็นต้น เหมือนทำวัตรเช้า

ปุพฺพภาคนมการ

[(นำ) หนททานิ มยนต์ ภาควนต์ วาจา ย อภิกายิตุํ ปุพฺพภาคนมการญเจว
พุทธานุสฺสตี นยจ กโรม เส ๑]

นมิม ตสฺส ภควโต อรหโต สมนาสมพุทฺธสฺส.

[๓ หน]

พุทฺธานุสฺสตี

ตํ โข ปน ภควนต์ เอวํ กลยาโณ กิตติสทฺโท อพฺภุคฺคโต,
อิตฺปิ โส ภควา อรหํ สมนาสมพุทฺโธ, วิชฺชาจรณสมปนฺโน สฺคโต โลกวิทู,
อนุตฺโตโร ปุริสทมฺมสารถิ สตถาเทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาตี.

[หยฺตระถึถึงพระพุทฺธคุณตามสมควร]

พุทฺธาภิกิตี

[(นำ) หนท มยํ พุทฺธาภิกิตี กโรม เส]

พุทฺธวารหนตฺวรตาทิกุณาภิกฺขุโต,
สุทฺธาภิธานกรุณาหิ สมากตฺโต,
โพเธสิ โย สุขนตํ กมลํ สุโร
วณฺทามหํ ตมรณํ สิริสา ชิเนนฺท.

พุทฺโธ โย สพฺพปาณินํ สรณํ เขมมุตฺตมํ,
ปจฺมานุสฺสตีญฺจานํ วณฺทามิ ตํ สิเรนฺท,
พุทฺธสฺสาหสมิ ทาสี ๑ พุทฺโธ เม สามิกิสฺสโร,
พุทฺโธ ทุกฺขสฺส ฆาตา จ วิธาตา จ หิตฺสฺส เม.

๑ ท่านนิยมใช้นำควบบท พุทธานุสฺสตี

๒ สตรีสวดว่า พุทฺธสฺสาหสมิ ทาสี ๑.

พุทฺธสฺสหาหิ นียยาเทมิ	สรีรณชิวิตถจิทฺ,
วณฺหนโตหิ ^๑ จริสฺสามิ	พุทฺธสฺเสว สุโพธิตฺ,
นตฺถิ เม สรณํ อญฺญํ	พุทฺโธ เม สรณํ วรํ,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	วฑฺฒมยฺยํ สตถุ สาสเน,
พุทฺธํ เม วณฺทมานน ^๒	ยํ ปุญฺญํ ปสฺสุตํ อิตฺ,
สพฺเพปิ อนฺตรายา เม	มาเหสุํ ตสฺส เตชสา.

[พึงหมอบกราบหมอบลงว่า]

กาเยน วาจา ย ว เจตสา วา,
พุทฺธเ กุกมฺมํ ปกตํ มยา ยํ,
พุทฺโธ ปฏฺฐิคฺคณฺหตฺ อจฺจยณฺตํ,
กาลนฺตเร สํวริตฺ ว พุทฺธเ.

[พียงนั่งคุกเข่าขึ้น]

ธมฺมานุสฺสติ

[(นำ) หนฺท มยฺยํ ธมฺมานุสฺสตินยํ กโรมฺ เส]

สฺวากฺขาโต ภควตา ธมฺโม , สนฺทิภูจฺโง อกาลิโก เอหิปสฺสิโก , โอบนยฺโก
ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิตี.

[หยฺดรระลึกถึงพระบรมคุณตามสมควร]

ธมฺมาภิกฺคิตี

[(นำ) หนฺท มยฺยํ ธมฺมาภิกฺคิตี กโรมฺ เส]

สฺวากฺขาตตาทิคุณโยควเสน เสยฺโย,
โย มคฺคปากปรียตฺติวิโมกฺขเกโท,
ธมฺโม กุโลกปตนา ตทธาริธาริ,
วณฺทมามหิ ตมฺหริ วรธมฺมเมตฺ.

๑ สตรีสวดว่า วณฺหนตฺตีหิ.

๒ สตรีสวดว่า พุทฺธํ เม วณฺทมานาย

สงฆมาภิกษิตี

[(นำ) หนท มยฺ สงฆมาภิกษิตี กโรม เส]

สทธมมโช สุปฏิปัตตติคฺคณาทียุตโต,
โยจฺจพพิโร อริยปุคฺคฺลสงฆเสฏฺโฐ,
สีลาทิมมปวราสยกายจิตฺโต,

วนฺทามหํ ตมรียาน	คณํ สุสุทฺธํ,
สงฺโฆ โย สพฺพปาณีนํ	สรณํ เขมมุตฺตมํ,
ตติยานุสฺสตีจฺจนํ	วนฺทามิ ตํ สีเรนหํ.
สงฺฆสฺสสาหสมิ ทาสี ๑ ว	สงฺโฆ เม สามীগิสฺสโร,
สงฺโฆ ทุกฺขสฺส ฆาตา จ	วิธาทา จ หิตสฺส เม.
สงฺฆสฺสสาหํ นียยาเทมิ	สรีรณชิวิตฺถจิทํ,
วนฺทนฺโตหํ ๒ จริสฺสามิ	สงฺฆสฺโสปฏิปนฺนตํ.
นตฺถิ เม สรณํ อถนํ	สงฺโฆ เม สรณํ วรํ,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	วทฺธเมยฺยํ สตฺถุ สาสเน.
สงฺฆํ เม วนฺทมาเนน ๓	ยํ ปุณฺณํ ปสฺสุตํ อิท,
สพฺเพปี อนฺตรายา เม	มาहेสุํ ตสฺส เตชสา.

[พึงหมอบกราบหมอบลงว่า]

กาเยน วาจา ย ว เจตสา วา,
สงฺฆเ กุกมมํ ปกตํ มया ยํ,
สงฺโฆ ปฏิคฺคณฺหตุ อจฺจยฺนตํ,
กาลนฺตเร สํวริตุํ ว สงฺฆเ.

[จบแล้วพึงนั่งราบ]

๑ สตรีสวดว่า *สงฺฆสฺสสาหสมิ ทาสี ว.*

๒ สตรีสวดว่า *วนฺทนฺตีหํ*

๓ สตรีสวดว่า *สงฺฆํ เม วนฺทมานาย*

คำอภิวาท คือ **อर्หํ สมมาสมพุทโธ ๑ เป ๑ สงฆ์ นมามิ** นี้ ตามสำนักต่าง ๆ
ได้นิยมใช้กันโดยมาก ทั้งทำวัตรเช้าและค่ำ บางสำนักใช้คำอภิวาทว่า **ยมห์ ๑** แทน
อर्หํ สมมาสมพุทโธ ๑ ทั้งในกาลทำวัตรเช้า ทั้งในกาลทำวัตรค่ำ ดังนี้:-

ยมห์ สมมาสมพุทโธ ภควนฺตํ สรณํ คโต พระผู้มีพระภาค พระองค์
ตรัสรู้ดีแล้ว โดยชอบพระองค์ใดแน่ะ ข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยจริง **อิมินา**
สกุกาเรน, ตํ ภควนฺตํ อภิปุชยามิ ข้าพเจ้าบูชาพระผู้มีพระภาคพระองค์นั้น ด้วย
เครื่องสักการะนี้ **ตํ ภควนฺตํ อภิวาเทมิ** ข้าพเจ้าไหว้พระผู้มีพระภาคที่เป็นที่พึ่งของ
ข้าพเจ้าพระองค์นั้น

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

ยมห์ สุวากขาตํ ภควตา ธมฺมํ สรณํ คโต พระธรรมที่พระผู้มีพระภาคตรัส
แล้วดีเหล่าใดแน่ะ ข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยจริง **อิมินา สกุกาเรน, ตํ ธมฺมํ**
อภิปุชยามิ ข้าพเจ้าบูชาพระธรรมนั้นด้วยเครื่องสักการะนี้ **ตํ ธมฺมํ นมสฺสามิ**
ข้าพเจ้าไหว้พระธรรมที่เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้านั้น.

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

ยมห์ สุปฺภิปนฺนํ สงฆ์ สรณํ คโต พระสงฆ์ที่ท่านปฏิบัติดีแล้วหมู่ใดแน่ะ
ข้าพเจ้าถึงแล้วว่าเป็นที่พึ่งกำจัดภัยจริง **อิมินา สกุกาเรน, ตํ สงฆ์ อภิปุชยามิ**
ข้าพเจ้าบูชาพระสงฆ์หมู่นั้นด้วยเครื่องสักการะนี้ **ตํ สงฆ์ วนฺทามิ** ข้าพเจ้าไหว้พระ
สงฆ์ที่เป็นที่พึ่งของข้าพเจ้าหมู่นั้น.

[พึงกราบลงหนหนึ่ง]

คำว่า **สรณํ คโต ใน ยมห์ ๑** ทั้ง ๓ บท ถ้าสตรีสวดพึงเปลี่ยนเป็น **สรณํ คตา.**
คำว่าอภิวาทแบบนี้ ในเวลาสวด ผู้เป็นหัวหน้าพึงขึ้นต้นนำว่า **ยมห์** แล้วหมู่รับ
พร้อมกัน.

ต้นสวคมนตรี

สมนตา จกุกวาเพสุ อตตรา คจฉนตุ เทวตา
สทฐมมฺ มุนิราชสฺส สฺฉนตุ สคคโมกขทํ.
สคเค กามะ จ รูปะ คิริสิขรตญฺเฏ จนตลิกฺเขวิมานะ.
ทีปะ รญฺเจะ จ คามะ ตรฺวณคหเน เคหตฺตญฺมฺหิ เขตเต.
ภุมมา จายนตุ เทวา ชลลวิสเม ยกฺขคนธพฺพนาคา
ติฏฺฐจฺนตา สนฺติเก ยํ มุนิวรฺวจฺนํ สาธโว เม สฺฉนตุ.

ธมฺมสฺสวณกาโล อยมภทฺนตา ธมฺมสฺสวณกาโล อยมภทฺนตา ธมฺมสฺสวณกาโล อยมภทฺนตา.

ปุพฺพภากมณการ

นำ [หนุทมยํ ปุพฺพภากมณการํ กโรมเส ฯ]

นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สฺมมาสมฺพุทฺธสฺส.
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สฺมมาสมฺพุทฺธสฺส.
นโม ตสฺส ภควโต อรหโต สฺมมาสมฺพุทฺธสฺส.

สรณคฺมนปาฐ

นำ [หนุทมยํ สรณคฺมนปาฐํ ภณามเส ฯ]

พุทฺธ	สรณ	คจฉามิ,	
ธมฺม	สรณ	คจฉามิ,	
สงฆ	สรณ	คจฉามิ,	
ทุติยมฺปิ	พุทฺธ	สรณ	คจฉามิ,
ทุติยมฺปิ	ธมฺม	สรณ	คจฉามิ,
ทุติยมฺปิ	สงฆ	สรณ	คจฉามิ,
ตติยมฺปิ	พุทฺธ	สรณ	คจฉามิ,
ตติยมฺปิ	ธมฺม	สรณ	คจฉามิ,
ตติยมฺปิ	สงฆ	สรณ	คจฉามิ,

สัจจกิริยาคาถา

นำ [หนุทมย์ สัจจกิริยาคาถาโย ภณามเส ฯ]

นตถิ เม สรณํ อญญํ	พุกุโธ เม สรณํ วรํ,
เอเตน สัจจวชเชน	โสตถิ เต ^๑ โหนตุ สัพพทา.
นตถิ เม สรณํ อญญํ	ธมฺโม เม สรณํ วรํ,
เอเตน สัจจวชเชน	โสตถิ เต ^๒ โหนตุ สัพพทา.
นตถิ เม สรณํ อญญํ	สงฺโฆ เม สรณํ วรํ,
เอเตน สัจจวชเชน	โสตถิ เต ^๓ โหนตุ สัพพทา.

มหาการุณิกอนาโถติอาทิกาคาถา

นำ [หนุทมย์ มหาการุณิกอนาโถติอาทิกาคาถาโย ภณามเส ฯ]

มหาการุณิกो नाโठ	อตถาย สัพพปาณินํ ,
ปุเรตฺวา ปารมี สพฺพา	ปตฺโต สมโพธิมุตฺตมํ,
เอเตน สัจจวชเชน	มา โหนตุ สัพฺพุปฺพุทฺธา.
มหาการุณิกो नाโठ	หิตาย สัพพปาณินํ ,
ปุเรตฺวา ปารมี สพฺพา	ปตฺโต สมโพธิมุตฺตมํ,
เอเตน สัจจวชเชน	มา โหนตุ สัพฺพุปฺพุทฺธา.
มหาการุณิกो नाโठ	สุขาย สัพพปาณินํ ,
ปุเรตฺวา ปารมี สพฺพา	ปตฺโต สมโพธิมุตฺตมํ,
เอเตน สัจจวชเชน	มา โหนตุ สัพฺพุปฺพุทฺธา.

๑ สวดเพื่อผู้อื่นว่า เต ถ้าเพื่อตนเปลี่ยนเป็น เม.

๒ สวดเพื่อผู้อื่นว่า เต ถ้าเพื่อตนเปลี่ยนเป็น เม.

๓ สวดเพื่อผู้อื่นว่า เต ถ้าเพื่อตนเปลี่ยนเป็น เม.

หลักสูตรสวดมนต์

วัดป่ามหาไชย จ.สมุทรสาคร

ชั้น - แรม	หน้า
ชั้น - แรม ๑ คำ	๑๙
ชั้น - แรม ๒ คำ	๒๗
ชั้น - แรม ๓ คำ	๓๓
ชั้น - แรม ๔ คำ	๔๐
ชั้น - แรม ๕ คำ	๔๔
ชั้น - แรม ๖ คำ	๔๘
ชั้น - แรม ๗ คำ	๕๒
ชั้น - แรม ๘ คำ	๕๗
ชั้น - แรม ๙ คำ	๖๓
ชั้น - แรม ๑๐ คำ	๖๘
ชั้น - แรม ๑๑ คำ	๗๒
ชั้น - แรม ๑๒ คำ	๗๗
ชั้น - แรม ๑๓ คำ	๘๒
ชั้น - แรม ๑๔ คำ	๘๘
ท้ายสวดมนต์	๙๖
อนุโมทนาวิธี	๑๐๙
หมวดปกิณณกธรรม	๑๑๓

ขึ้น - แรม ๑ คำ

นมการลิตุทธคาถา ๑

นำ [หนุทมย์ นมการลิตุทธคาถาโย ภณามเส ฯ]

โย จกขุมา โมหมลาปกฏโฐ,
สามิ ว พุทโธ สุคโต วิมุตโต.
มารสส ปาสา วินิโมจยนโต,
ปาเปสิ เขมံ ชนตัม วิเนยยัม.
พุทธี วรนต์ สिरसा नमामि,
โลกสส नाถญज विनायकज.
ตनเตชसा ते च्यसिทธิ होतु,
सपुण्डरया ज विनासमेतु.
चमो रोचो यो विय तसस सतु.
तससेसि लोकसस विसुत्थिमकु,
निययानिको चम्मचरसस चारी,
सातावहो सनतिकरो सुजिण्णो.
चम्मं वरन्तं सिरसा नमामि,
मोहपपहालि उपसन्तताहि.
तनतेचसा ते च्यसिทธิ होतु,
सपुण्डरया ज विनासमेतु
सत्थम्मसेना सुक्तानुको यो,
लोकसस पापुपकिเลสचेता.
सनโต सयं सन्दिनियोचโก ज,
सुवाकखातचम्मं वित्तिं गोरोदि,
सग्ग्ं वरन्तं सिरसा नमामि,
पुत्थानुพุत्थिं समसिलत्थिणी.

๑ พระนิพนธ์ของสมเด็จพระมหาสมณเจ้า กรมพระยาวชิรญาณวโรรส.

ตนุเตชสา เต ชยสิทธิ์ โหตุ,
สพพนุตรายา จ วินาสเมนตุ.

๖ คาถา

สมพุทุธะ ๗เป๗

สมพุทุธะ อฏฐวีสณจ	ทวาทสณจ สหสสเก,
ปลยจสตสหสสานิ	นمامิ สิริสา อหิ.
เตสํ ฌมมณจ สงฆณจ	อาทเรน นمامิหิ,
นมการานุกาเวน	หนตฺวา สพเพ อุปททเว,
อนेกา อนฺตรายาปิ	วินสสนตุ อเสสโต,
สมพุทุธะ ปลยจปลยवासณจ	จตุวีสติสหสสเก,
ทสสตสหสสานิ	นمامิ สิริสา อหิ,
เตสํ ฌมมณจ สงฆณจ	อาทเรน นمامิหิ,
นมการานุกาเวน	หนตฺวา สพเพ อุปททเว,
อนेกา อนฺตรายาปิ	วินสสนตุ อเสสโต.
สมพุทุธะ นวุตฺตรสเต	อฏฐจตฺตาฬีสสหสสเก,
วีสติสตสหสสานิ	นمامิ สิริสา อหิ.
เตสํ ฌมมณจ สงฆณจ	อาทเรน นمامิหิ,
นมการานุกาเวน	หนตฺวา สพเพ อุปททเว,
อนेกา อนฺตรายาปิ	วินสสนตุ อเสสโต.

๗ คาถากิ่ง

นโมการอฏฐกัม

นโม อรหโต สมนมา	สมพุทุธสส มहेสิโน,
นโม อุตฺตมฌมมสส	สุวากุขาตฺสเสว เตนิธ.
นโม มหาสงฆสสาปิ	วิสุทุธสีลทิฏฐิโน,
นโม โอมายตฺยารทุธสส	รตนตฺตยสส สาธุกัม.

นโม่ โอมากาตีตสส	ตสส วตฤตตยสสปี,
นโม่การบุปภาเวน	วิคจณนตุ อุปททวา.
นโม่การานุภาเวน	สุวตถิ โหตุ สพพทา,
นโม่การสส เตเชน	วิธิมหิ โหมิ เตชวา.

เย สนฺตา สนฺตจิตฺตา ติสฺรณฺสรณฺา เอตฺถ โลกนฺตเร วา, ภูมฺมาภูมฺมา จ
เทวฺา คุณฺคณฺคหณฺพฺยาวิญฺญา สพฺพกาลี, เอเต อายนฺตุ เทวฺา วรกนฺกมเย เมรฺุราเช
วสนฺโต, สนฺโต สนฺโต สเหตุํ มฺุณิรวรจณฺิ โสตุมฺคคฺิ สมนฺคคฺิ.

สพฺพเสฺสุ จกฺกฺวาเสฺสุ	ยฺกฺขา เทวฺา จ พฺรหฺมฺุโน,
ยํ อมฺุเหหิ กตฺิ ปุณฺณํ	สพฺพสมฺปตฺติสํสาธกฺิ.
สพฺพเพ ตํ อนฺุโม่ทิตฺวา	สมนฺคคฺา สํสเน รตฺา,
ปมาทฺรหิตฺา โหณฺตุ	อารกฺขาสฺ วิเสสฺโต.
สํสณฺสส จ โลกสฺส	วฺุฑฺฒิ ภาวฺตุ สพฺพทา,
สํสณฺมฺปิ จ โลกญฺจ	เทวฺา รกฺขณฺตุ สพฺพทา,
สทฺธิ โหณฺตุ สฺุชฺิ สพฺพเพ	ปรีวาเรหิ อตฺตโน
อนิขฺา สฺุมนฺา โหณฺตุ	สทฺ สพฺพเพหิ ญาตฺิภิ.
ยญฺจ ทฺวาทส วสฺसानิ	จินฺตยฺิสฺุ สเทวฺกา,
จิสฺุสฺสิ จินฺตยฺนฺตํ	เนว ชานฺิสฺุ มงฺคลํ.
จกฺกฺวาพสฺสเสฺสุ	ทสฺสุ เยน ตตฺตกํ,
กาลี โกลาหลํ ชาตํ	ยํ พฺรหฺมฺุณิเวสนฺา.
ยํ โลกนํ โถ เทเสสิ	สพฺพปาปวินาสนํ,
ยํ สฺุตฺวา สพฺพทฺุขฺเขหิ	มฺุจฺจนฺตํ สงฺขิยา นรฺา,
เอวมาทฺิคุณฺเปตํ	มงฺคลนฺตมฺภณฺาม เห.

มงฺคลสฺุตฺ

เอวเม สฺุตฺ. เอกํ สมยํ ภควฺา, สํวตฺถิยํ วิหฺรติ, เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส
อาราเม. อถโข อถยตฺรา เทวฺตา, อภิกฺกนฺตํ รตฺติยา อภิกฺกนฺตวณฺณา
เกวลกปฺปิ เชตวณฺิ โอภาเสตฺวา, เยน ภควฺา เตนฺุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา ภควนฺตํ

อภิวัตเตตวา เอกมณฑ์ อัญจาสี. เอกมณฑ์ จิตา โข सा वेत्ता षकवन्त् कालाय
अधुमासी

พหู เทวา มนุสสา จ
อากงขมานา โสตุถานัน
อเสวนา จ พาลานัน
ปุชา จ ปุชนียานัน
ปฏิรูปเทสวาโส จ
อตุตสมมาปณินิ จ
พาหุสจจลจ สิปปลจ
สุภาสิตา จ ยา วาจา
มาตาปิตุอุปญจัน
อนากุลา จ กมนนตา
ทานลจ ธรรมจริยา จ
อนวชชานินิ กมนานินิ
อารตี วิรตี ปาปา
อปปมาโท จ ธรรมเมสุ
การโว จ นิวาโต จ
กาเลน ธรรมสสนัน
ขนตี จ โสวจสस्ता
กาเลน ธรรมสากจฉา
ตโป จ พุรหมจริยลจ
นิพพานสจฉิกิริยา จ
มุจจสส โลภธมเมหิ
อโสกัน วิรชั เขม
เอตาทิสานินิ กตวาน
สพพตถ โสตุถี คจฉนติ

มงคลานินิ อจिनตุย,
พुरुหิ มงคลมุตตม.
ปณติตานลจ เสวนา,
เอตมมงคลมุตตม.
ปุพเพ จ กตปุณญตา,
เอตมมงคลมุตตม.
วินโย จ สุกสิกขิต,
เอตมมงคลมุตตม.
ปุตตาทารสส สงคโ,
เอตมมงคลมุตตม.
ญาทกานลจ สงคโ,
เอตมมงคลมุตตม.
มชชปานา จ สลญโ,
เอตมมงคลมุตตม.
สนตุญจิจิ จ กตลญุตตา,
เอตมมงคลมุตตม.
สมณานลจ ทสสนัน,
เอตมมงคลมุตตม.
อริยสจจान ทสสนัน,
เอตมมงคลมุตตม.
จิตตัม ยสส น กมปติ,
เอตมมงคลมุตตม.
สพพตถมปราชิตา,
ตนเตส มงคลมุตตมนติ.

มงคลสุตตัม นิฏฐิตัม.

ปณิธานโต ปฏุจาย, ตถาคตสฺส ทส ปารมมียो ทส อุปปารมมियो
ทส ปรมตถปารมมियो, ปญจ มหาปริจจาเค ติสฺโส จรียา, ปจฉิมภเว
คพภาวุกนฺตี ชาตี อภินิกฺขมนํ, ปธานจริยํ โโพธิปลฺลวงเก มารวิชัย
สพฺพญญุตถาณปปฏิเวธํ นว โลกุตฺตรธมฺเมติ, สพฺเพปิเม พุทฺธคฺเณ อวชฺชิตฺวา,
เวสาลียา तीसु पाकारनृत्तरेसु, दियामरत्ती प्रतिदं गिरोन्तो आयसुमा आननुत्तलेरो
विय, कारुण्यजित्तं उपगुजपेतुवा

โกฏิस्तสฺสเสสฺ	จกฺกวาเฟสฺ	เทวตา,
ยสฺसानมปฏิคฺคณฺหนฺติ	ยนจ	เวสาลียมฺปุเร.
โรคามนุสฺสทฺพภิกฺข-	สมฺภูตฺนตีวิธมฺภยं,	
ชิปปมฺนตฺรธาเปสิ	ปริตฺตฺนตฺมภณาม	हे.

รัตนสุตฺตํ

यानीठ गुतानी समाकतानी,
गुम्मानि वा यानिव अन्तलिग्खे.
सपुपे व गुता सुम्ना गवन्तु,
ओढेपि सगुग्ज सुन्नन्तु गालिती.
तसुमा हि गुता निसामेठ सपुपे,
मेतत्तं गिरोठ मानुसिया पचाय.
थिवा ज रत्तो ज हन्ति ये प्थि,
तसुमा हि ने रग्खठ अप्पमतता.
यग्गिण्णि वित्तं ओठ वा हुरि वा,
सकुकेसु वा यं रत्तं प्थिती.
न नो सम् ओठि तत्ताकतेन,
ओठपि पुठे रत्तं प्थिती,
ओतेन सज्जेन सुवत्ति ओठु.
ख्यं विरात्तं ओठत्तं प्थिती,
यत्तत्तत्ता सग्गम्भे समाहिती.
न तेन ठम्भेन समत्ति गिण्णि,

อิทมปิ ฌมเม รตนํ ปณฺตี,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
ยมฺพทฺธเสฏฺโฐ ปรีวณฺณยิ สุจฺจิ,
สมาธิมานนฺตริกถฺยมาหุ.
สมาธินา เตน สโม น วิชฺชติ,
อิทมปิ ฌมเม รตนํ ปณฺตี,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
เย ปุคฺคลา อฏฺฐ สตี ปสฺสจฺจา,,
จตฺตารี เอตานิ ยุกานิ โหนฺติ.
เต ทกฺขิณฺเอยยา สุคตสฺส สาวกา,
เอเตสุ ทินฺนานิ มหปฺผลานิ.
อิทมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺตี,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
เย สุปฺปยุตฺตา มนสา ทฬฺหเนน,
นิกฺกามิโน โคตมสาสนมฺหิ.
เต ปตฺติปตฺตา อมตํ วิคฺยห,
ลทฺธา มุธา นิพฺพุตี ภูถฺชมานา.
อิทมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺตี,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
ยถินฺทซีโล ปจฺวี สีโต สียา
จตฺตฺถิ วาเตถิ อสมปกมปิโย.
ตถฺปมํ สบฺปฺริสํ วทามิ,
โย อริยสจฺจานิ อเวจฺจ ปสฺสตี.
อิทมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺตี,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
เย อริยสจฺจานิ วิภาวณฺติ,
คมภีรปถฺยเณน สุเทสฺสิตานิ.
กิลฺยจาปี เต โหนฺติ ภูสฺปมตฺตา,
น เต ภวํ อฏฺฐมมาทฺยิณฺติ.

อิทมิปิ สงฆะ รตนํ ปณฺธิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
สหาวิสส ทสฺสนสมฺปทาย,
ตยสฺสุ ฌมฺมา ชหิตา ภวานฺติ.
สภฺกายทิกฺขุชิ วิจิกิฉิตฺถจ,
สีลพฺพตํ วาปิ ยทตฺถิ กิณฺจิ.
จตุหฺปาเยหิ จ วิปฺปมฺตฺโต,
ฉ จาภิฉานานิ อภพฺโพ กาทฺตุ.
อิทมิปิ สงฆะ รตนํ ปณฺธิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
กิณฺจาปิ โส กมฺมํ กโรติ ปาปกํ,
กาเยน วาจาเยหิ เจตสา วา.
อภพฺโพ โส ตสฺส ปฏฺิฉนฺทาย,
อภพฺพตา ทิกฺขุชฺปทสฺส วุตฺตา.
อิทมิปิ สงฆะ รตนํ ปณฺธิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
วนปฺปคฺคุมฺเพ ยถา ผุสฺสิตคฺเค,
คิมฺหานมาเส ปจฺมสมฺมึ คิมฺเห.
ตถฺอุปมํ ฌมฺมวโร อเทสยิ,
นิพฺพานคามิํ ปรมํ หิตาย.
อิทมิปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺธิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
วโร วรณฺญ วรโท วราหโร,
อนฺตฺตโร ฌมฺมวโร อเทสยิ.
อิทมิปิ พุทฺเธ รตนํ ปณฺธิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
ซีณํ ปุราณํ นวํ นตฺถิ สมภวํ,

วิรัตตจิตตายุติเก ภวสมิ.
เต ชีณพีชา อวิรุฬหิณฺหา,
นิพฺพนฺติ ธีรา ยถายมฺปทีโป.
อิทฺมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ,
ภุมฺมานิ วา ยานิว อนตฺถิกฺเข.
ตถาคตํ เทวมนุสฺสปุชิตํ,
พฺุทฺธํ นมสฺสาม สุวตฺถิ โหตุ.
ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ,
ภุมฺมานิ วา ยานิว อนตฺถิกฺเข.
ตถาคตํ เทวมนุสฺสปุชิตํ,
ธมฺมํ นมสฺสาม สุวตฺถิ โหตุ.
ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ,
ภุมฺมานิ วา ยานิว อนตฺถิกฺเข.
ตถาคตํ เทวมนุสฺสปุชิตํ,
สงฺฆํ นมสฺสาม สุวตฺถิ โหตุ.

รตนสุตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

๒๑ คาถากิ่ง

ขึ้น - แรม ๒ คำ

ยสฺसानุภาวโต ยกฺขา
ยมติ เจวานุยุณฺชนโต
สุขํ สุขฺติ สุขโต จ
เอวมาทิกุณฺเปตํ

เนว ทสฺเสนฺติ ภิสนฺ,
รตฺตินฺทิวมตฺนฺทิตโต.
ปาปํ กิณฺจि น ปสฺสติ,
ปริตตฺนตฺมภณาม เห.

กรณียเมตฺตสุตฺตํ

กรณียเมตฺตกุสเลน
สโกโก อฺชฺช จ สุขุชฺช จ
สนตฺตสฺสโก จ สุภโร จ
สนตฺตินฺทริโย จ นิปโก จ
น จ ชุทฺทํ สฺมาจเร กิณฺจิ
สุขิโน วา เขมิโน โหนตฺ
เย เกจि ปาณญตฺตติ
ทีฆา วา เย มหนตฺตา วา
ทีฏฺฐา วา เย จ อทีฏฺฐา
ภูตฺตา วา สฺมภเวสี วา
น ปโร ปริ นิกุพฺเพถ
พฺยาโรสนา ปฏฺฐิสฺสณฺธา
มาตา ยถา นิยํ ปุตฺตํ
เอวมปิ สพฺพญเตสฺ

ยนฺตํ สนฺตํ ปทํ อภิสฺเมจฺจ,
สุวโจ จสฺส มฺหุ อนตฺติมานี.
อปปกิจฺโจ จ สลฺลหุทฺตติ,
อปปคพฺโภ กุเลสุ อนนฺคิทฺโธ.
เยน วิณฺญฺ ปเร อฺปวเทยฺยํ,
สพฺเพ สตฺตา ภวนตฺ สุขิตตฺตา.
ตฺสา วา ถาวรา วา อนนฺวเสสา,
มชฺฌิมา รสฺสกา อณฺุกถฺตา.
เย จ ทูเร วสนฺติ อวิทูเร,
สพฺเพ สตฺตา ภวนตฺ สุขิตตฺตา.
นาติมณฺเณถ กตฺถจि นํ กิณฺจิ,
นาณณมณฺเณสฺส ทุกฺขมิจฺเจยฺย.
อายุสา เอกปุตฺตมฺนฺรฺกฺเข,
มานสมภฺภาวเย อปริมาณํ.
มานสมภฺภาวเย อปริมาณํ,
อสมพาริ อเวริ อสฺปตฺตํ.
สยาโน วา ยาวตฺสส วิคตฺมิทฺโธ,
พฺรหฺมเมตํ วิหาริ อธิมาหุ.
ทสฺสเนน สมนฺโน,

เมตฺตถจ สพฺพโลกสฺมี
อฺทฺธํ อโธ จ ติริยณฺจ
ติฏฺฐณฺจริ นิสินฺโน วา
เอตํ สตี อธิญฺเจยฺย
ทีฏฺฐิณฺจ อนฺุปกมฺม สีลวา

กาเมสุ วินะย เคธ

น หิ ชาตุ คพภเสยย์ ปุนเรตีตี.

กรณีเมตตสุตต์ นิฎฐิต.

๑๐ คาถา

สพพาสีวิษชาตินํ ทิพพมนนุตาคนํ วย,
ยนุนาเสติ วิสํ โฆริ เสสญจาปี ปริสฺสยํ.
อาณกเขตตุมหิ สพพตถ สพพทา สพพปาณินํ,
สพพโสปี นิวาเรติ ปรีตตุนตมภณาม เห.

ขนฺธปรีตต์

วีรูปกเขหิ เม เมตต์ เมตต์ เอราปเถหิ เม,
ฉพยาปุตเตหิ เม เมตต์ เมตต์ กณฺหาโคตมเกหิ จ.
อปาทเกหิ เม เมตต์ เมตต์ ทิปาทเกหิ เม,
จตุปปเทหิ เม เมตต์ เมตต์ พหุปปเทหิ เม,
มา มํ อปาทโก หีสิ มา มํ หีสิ ทิปาทโก,
มา มํ จตุปปโท หีสิ มา มํ หีสิ พหุปปโท.
สพเพ สตฺตา สพเพ ปาณา สพเพ ภูตา จ เกวลา,
สพเพ ภทรานิ ปสฺสนตุ มา กิญจि ปาปมาคมา.

อปปมาโณ พุทฺโธ, อปปมาโณ ฐมโณ, อปปมาโณ สงฺโฆ, ปมาณวนฺตานิ
สิริสฺปานิ, อหิ วิจฺฉิกา สตปฺที อุณฺณนาภาสิ สรพฺมุสิกา, กตา เม รกฺขา กตา เม
ปรีตฺตา, ปฏิกกมนตุ ภูตานิ, โสฬํ นโณ ภควฺโต, นโณ สตตฺตุนํ สมนฺนสมฺพุทฺธานํ.

ขนฺธปรีตต์ นิฎฐิต.

๕ คาถา

ปุเรนนตมโพิธิสฺมภาเร นิพพตต์ โมโรยนิยํ,
เยน สํวิหิตารกฺขํ มหาสตต์ วเนจฺรา.
จริสฺสํ วายมนฺตานิ เนว สกฺขีสุ คณฺหิตุํ,
พฺรหมนฺตุนฺติ อกฺขาตํ ปรีตตุนตมภณาม เห.

โมรปริตต์

อุเทตยลจกขุมา เอกราชา,
หริสสวณโณ ปจวิปปภาโส.
ตํ ตํ นมสฺสามิ หริสสวณฺณํ ปจวิปปภาสํ,
ตยชช คฺคตฺตา วิหเรมุ ทิวสํ.
เย พฺราหฺมณา เวทคฺ สพฺพธมฺเม,
เต เม นโม เต จ มํ ปาลยฺนตุ.
นฺมตฺถ พุทฺธานํ นมตฺถ โปธียา,
นโม วิมุตฺตานํ นโม วิมุตฺตียา,
อิมํ โส ปริตฺตํ กตฺวา โมโร จรติ เอสนา.
อเปตยลจกขุมา เอกราชา
หริสสวณโณ ปจวิปปภาโส.
ตํ ตํ นมสฺสามิ หริสสวณฺณํ ปจวิปปภาสํ,
ตยชช คฺคตฺตา วิหเรมุ รัตตี.
เย พฺราหฺมณา เวทคฺ สพฺพธมฺเม,
เต เม นโม เต จ มํ ปาลยฺนตุ.
นมตฺถ พุทฺธานํ นมตฺถ โปธียา,
นโม วิมุตฺตานํ นโม วิมุตฺตียา.
อิมํ โส ปริตฺตํ กตฺวา โมโร วาสมกฺปฺปยีตี.

โมรปริตต์ นิฎฐิตํ.

๕ คาถา

ปูเรนฺตมฺโพธิสฺมาภาเร	นิพฺพตฺตํ ฆฺณฺณาชาติยํ,
ยสฺส เตเชน ทาวคฺคิ	มหาสตฺตํ วิวชฺชยิ.
ถรสฺส สารีปฺตฺตสฺส	โลกนาถेณ ภาสีตํ,
กปฺปญฺจายิ มหาเตชํ	ปริตฺตนตฺตมฺภณาม เห.

วฏฏกปริตต์

อตถิ โลเก สีลคฺโณ	สจจํ โสเจยฺยนุทฺทยา,
เตนสจฺเจน กาทามิ	สจจกิริยมนฺตฺตริ.
อวชชิตฺวา ธมฺมพลํ	สริตฺวา ปุพฺพเก ชิเน,
สจจพลมวสฺสาย	สจจกิริยมกาสหํ.
สนฺติ ปกฺขา อปตฺตนา	สนฺติ ปาทา อวณฺจนา,
มาตา ปิตา จ นิกฺขนฺตา	ชาตเวท ปฏิกฺกม.
สทฺ สจฺเจ กเต มยฺหํ	มหาปชฺชลิโต สีชี,
วชฺเชสิ โสฬส กรีสานิ	อุทกํ ปตฺวา ยถา สีชี,
สจฺเจน เม สโม นตฺถิ	เอสา เม สจฺจปารมีติ.

วฏฏกปริตต์ นิฏฐิตํ.

๔ คาทากิ่ง

ยสฺसानุสฺสรณฺนาปิ	อนตฺถิกฺเขปิ ปาณินฺ,
ปตฺติฏฺจมธิกจฺฉนฺติ	ภูมียํ วิย สพฺพทา.
สพฺพปทฺทวชาลมหา	ยกฺขโจราทิสฺมภาวา,
คณฺนา น จ มุตฺตานํ	ปริตฺตฺนตฺมภณฺนาม เท.

ชชคฺคปริตต์ ชชคฺคสุตฺตํ

เอวมฺเม สฺตํ. เอกํ สมยํ ภควา, สาวตฺถิยํ วิหฺรติ, เชตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส,
อาราเม. ตตฺร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ภิกฺขโวติ. ภทฺนเตติ เต ภิกฺขุ
ภควโต ปจฺจสฺสสุ. ภควา เอตทโวจ.

ภูตปุพฺพํ ภิกฺขเว เทวสฺสรสฺงคาโม สมฺปพฺยุโฬห อโหสิ. อถโข ภิกฺขเว
สกุโก เทวานมินฺโท เทเว ตาวตฺธีเส อามนฺเตสิ, สเจ มาริสฺสา เทวานํ
สฺงคามคตฺตานํ อุปฺปชฺเชยฺย ภยํ วา ฉมฺภิตตฺตํ วา โลมฺหฺโส วา, มเมว
ตสฺมี สมเย ชชคฺคํ อุลฺโลเกยฺยาถ, มมํ หิ โว ชชคฺคํ อุลฺโลกยตฺมํ, ยมฺภวิสฺสตี
ภยํ วา ฉมฺภิตตฺตํ วา โลมฺหฺโส วา, โส ปหิยฺยิสฺสตี. โน เจ เม ชชคฺคํ
อูลฺโลเกยฺยาถ, อถ ปชาปติสฺส เทวราชสฺส ชชคฺคํ อูลฺโลเกยฺยาถ, ปชาปติสฺส หิ

โว เทวราชสุส ษชคค์ อุลโลกยต์, ยมภวิสสตี ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส
วา, โส ปหิยยิสสตี. โน เจ ปชาปติสสุส เทวราชสุส ษชคค์ อุลโลเกยยาถ,
อถ วรฺณสสุส เทวราชสุส ษชคค์ อุลโลเกยยาถ, วรฺณสสุส หิ โว เทวราชสุส
ษชคค์ อุลโลกยต์, ยมภวิสสตี ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส
ปหิยยิสสตี. โน เจ วรฺณสสุส เทวราชสุส ษชคค์ อุลโลเกยยาถ, อถ อีสานสสุส
เทวราชสุส ษชคค์ อุลโลเกยยาถ, อีสานสสุส หิ โว เทวราชสุส ษชคค์ อุลโลกยต์,
ยมภวิสสตี ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส ปหิยยิสสตีตี.

ตํ โข ปน ภิกฺขเว สกฺกสฺส วา เทวานมินฺทสฺส ษชคค์ อุลโลกยต์,
ปชาปติสสุส วา เทวราชสุส ษชคค์ อุลโลกยต์, วรฺณสสุส วา เทวราชสุส
ษชคค์ อุลโลกยต์, อีสานสสุส วา เทวราชสุส ษชคค์ อุลโลกยต์, ยมภวิสสตี
ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส ปหิยเยถาปิ โนปิ ปหิยเยถ, ตํ กิสฺส เหตุ,
สภโก หิ ภิกฺขเว เทวานมินฺโท อวิตฺราโค อวิตฺโทโส อวิตฺโมโห, ภิรฺุ ฉมภิ อุตฺตราสี
ปลาตีตี. อหฺยจ โข ภิกฺขเว เอวํ วทามิ. สเจ ตุมหากํ ภิกฺขเว อรณฺณคตํ
วา รุกฺขมฺมูลคตํ วา สฺถวนาคารคตํ วา, อูปฺปชฺเชยฺย ภยั วา ฉมภิตตต์
วา โลมห์โส วา, มเมว ตสฺมี สมเย อนฺุสฺสเรยฺยาถ. อิติปิ โส ภควา อรหํ
สมมาสมพุทฺธ, วิชฺชาจรณสมปนฺโน สฺคโต โลกวิทู, อนฺุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ
สตถา เทวมนฺุสฺसानํ พุทฺธ ภาควาตี, มมํ หิ โว ภิกฺขเว อนฺุสฺสรตํ,
ยมภวิสสตี ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส ปหิยยิสสตี. โน เจ
มํ อนฺุสฺสเรยฺยาถ, อถ ฐมมํ อนฺุสฺสเรยฺยาถ. สวากฺขาโต ภควตา ฐมฺไม,สนฺหิฏฺฐิโก
อกาลิโก เอหิปสฺสีโก, โอปนยิโก ปจฺจตฺตํ เวทิตพฺโพ วิญญูหิตี. ฐมมํ หิ โว ภิกฺขเว
อนฺุสฺสรตํ, ยมภวิสสตี ภยั วา ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส ปหิยยิสสตี.
โน เจ ฐมมํ อนฺุสฺสเรยฺยาถ, อถ สงฺฆํ อนฺุสฺสเรยฺยาถ. สุปฺปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ,
อฺุชฺอุปฺปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ, ฌายปฺปฏิปนฺโน ภควโต สาวกสงฺโฆ, สามีจิปฺปฏิปนฺโน
ภควโต สาวกสงฺโฆ, ยทิตฺถํ จตฺตาริ ปุริสยฺุคานิ อญฺุจ ปุริสปฺุคคฺลา, เอส ภควโต
สาวกสงฺโฆ, อาหุเนยฺโย ปาหุเนยฺโย ทกฺขิณฺเยโย อณฺุชฺลิกรณฺเียโย, อนฺุตฺตรํ
ปฺุณฺณกฺเขตฺตํ โลกสฺสาตี. สงฺฆํ หิ โว ภิกฺขเว อนฺุสฺสรตํ, ยมภวิสสตี ภยั วา
ฉมภิตตต์ วา โลมห์โส วา, โส ปหิยยิสสตี. ตํ กิสฺส เหตุ, ตถาคโต หิ ภิกฺขเว

อรหัง สมมาสมพุทฺธ, วิตฺราโค วิตฺโทโส วิตฺโมโห, อภิรุ อจฺฉมภี อนุตฺตราสี อปฺลาयीติ
อิทฺมโวจ ภควา, อิทํ วตฺวาน สุคฺโต, อถาปรํ เอตทโวจ สตฺถา.

อรณฺเณ รุกฺขมุเล	วา สุณฺณาการว ภิภฺชโว,
อนุสฺสเรถ สมพุทฺธํ	ภยํ ตุมหาก โน สียา.
โน เจ พุทฺธํ สเรยยาถ	โลกเชฏฺฐํ นราสภํ,
อถ ฅมฺมํ สเรยยาถ	นียยานิกํ สุเทสิตฺ.
โน เจ ฅมฺมํ สเรยยาถ	นียยานิกํ สุเทสิตฺ,
อถ สงฺฆํ สเรยยาถ	ปุณฺณกฺเขตฺตํ อนุตฺตรํ.
เอวมพุทฺธํ สรณฺตานํ	ฅมฺมํ สงฺฆณฺจ ภิภฺชโว,
ภยํ วา ฉมฺภิตตฺตํ วา	โลมทฺโส น เหสฺสตีติ.

ชชกฺกปริตฺตํ ชชกฺกสุตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

๔ นิคมกาถา

อุเปตา พุทธธมเมหิ
ทวตตีสลกขณูเปตา-
พยามปปลาย สุปปลา
พุธา สพพณฺเณ เอเต
มหปปลา มหาเตชา
มหาการุณิกา อีธา
ทีปา นาถา ปติฏฐา จ
คติ พนฺธ มหสสาสา
สเทวกสส โลกสส
เตส่าหิ สิริสา ปาเท
วจสา มนสา เจว
สยเน อาสเน จาเน
สทา สุขเน รกฺขนตุ
เตหิ ตฺวํ รกฺขิตฺ สนฺโต
สพพโรควินิมุตฺโต
สพพเวรมติกกนฺโต
สพพพีติโย วิวชฺชนตุ
มา เต ภวตฺวณฺตราโย
อภิวาทนสฺลิสส
จตฺตารโธ ธมฺมา วชฺฒนฺติ

อฏฺฐารสฺหิ นายกา,
สฺตีตฺยานุพฺยณฺชาธรา.
สพเพ เต มุณิภฺยชฺรา,
สพเพ อีณาสวา ชินา,
มหาปณฺญา มหพฺพลา,
สพเพส่าหิ สุขาวหา.
ตาณา เลณา จ ปาณินฺ,
สรณา จ หิเตสฺสิน.
สพเพ เอเต ปฺรายนา,
วณฺทามิ ปุริสฺสุตฺตเม.
วณฺทาเมเต ตถาคเต,
คมเน จาปี สพพทา.
พุธา สนฺติกรร่า ตฺวํ,
มุตฺโต สพพภเยน จ.
สพพสนฺตปาปวชฺชิตฺ,
นิพฺพุตฺ จ ตฺวํ ภว.
สพพโรโค วินสฺสตุ,
สฺหิ ทีฆายุกฺ ภว.
นิจฺจํ วุชฺฐมาปจายินฺ,
อายุ วณฺโณ สฺหิ พลฺ.

อาณานาถียปริตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

๑๕ คาถากิ่ง

ปริตฺตํ ยมภณฺนตฺสส
อุทกมปี วินาสฺเตติ
โสตฺถินา คพภวภูจ่า
เถรสฺสงฺคฺฤติมาลสฺส
กปฺปฏฺฐายิ มหาเตชฺ

นิสินฺนภูจ่าจ่าไรวัน,
สพพเมว ปฺริสฺสยํ.
ยณฺจ ส่าเตติ ตํขณฺ,
โลกนาถเณ ภาสฺตี,
ปริตฺตณฺตมภณฺนาม เห.

อังกุติมาลปริตต์

ยโตหํ ภคินี อริยาย ชาตียา ชาโต, นาภิชานามิ สญจิจจ ปาณํ ซีวิตา
โวโรเปตา. เตน สจฺเจน โสตฺถิ เต โหตุ โสตฺถิ คพฺภสฺส.

โพชฌนฺคปริตต์

โพชฌนฺโค สติสงฺขาโต	ธมฺมานํ วิจโย ตถา.
วิริยมปฺติปสฺสทฺธิ-	โพชฌนฺคา จ ตถาปเร.
สมาธฺเปกฺขโพชฌนฺคา	สฺตเตเต สพฺพทสฺสีนา,
มุนินา สมฺมทกฺขาตา	ภาวิตา พหุสฺสีกตา.
สํวตฺตฺนฺติ อภินฺถาย	นิพฺพานาย จ โพธิยา,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	โสตฺถิ เต โหตุ สพฺพทา.
เอกสฺมี สมเย นาโถ	โมคฺคคฺลฺลฺลานญจ กสฺสปฺ,
คิลาเน ทุกฺขิตฺเต ทิสฺวา	โพชฌนฺเค สฺตตฺเตสฺยิ.
เต จ ตํ อภินฺนํทิตฺวา	โรคา มุจฺจิสฺสุ ตํขณฺ,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	โสตฺถิ เต โหตุ สพฺพทา.
เอกทา ธมฺมราชาปี	เคลณฺเยนาภิปิพฺโต,
จฺจนฺตฺเถเรน ตถฺยเณว	ภณาเปตฺวาน สาทรํ.
สมฺโมทิตฺวา จ อาพาธา	ตมฺหา วุฏฺฐาสิ จานฺโส,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	โสตฺถิ เต โหตุ สพฺพทา.
ปหฺีนา เต จ อาพาธา	ติณฺณนฺนํปิ มฺहेสิณฺ,
มคฺคาหตฺกิลฺเลสา ว	ปตฺตานุปฺตติธมฺมตํ,
เอเตน สจฺจวชฺเชน	โสตฺถิ เต โหตุ สพฺพทา.

อังกุติมาลปริตฺตปฺพุพฺกํ โพชฌนฺคปริตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

๘ คาถากิ่ง

อภยปริตต์ (ยนฺทฺนฺนิมิตฺตํ ๗)

ยนฺทฺนฺนิมิตฺตํ อวมฺงคฺลฺลญ,

โย จามนาโป สกณฺสส สทฺโท,
ปาปคฺคโห ทุสฺสุปฺนํ อกนฺตํ,
พุกุธานุภาเวน วินาสเมนฺตุ.
ยนฺทุนฺนิมิตฺตํ อวมงฺคลญฺจ,
โย จามนาโป สกณฺสส สทฺโท,
ปาปคฺคโห ทุสฺสุปฺนํ อกนฺตํ,
ธมฺมานุภาเวน วินาสเมนฺตุ.
ยนฺทุนฺนิมิตฺตํ อวมงฺคลญฺจ,
โย จามนาโป สกณฺสส สทฺโท,
ปาปคฺคโห ทุสฺสุปฺนํ อกนฺตํ,
สงฆานุภาเวน วินาสเมนฺตุ.

๓ คาถากิ่ง

รัตนตตยปุปภาวภิกขาจนคาถา .

นำ [หนุทมย์ รัตนตตยปุปภาวภิกขาจนคาถาโย ภณาม เสฯ]

อรหํ สมฺมาสมฺพุทฺโธ	อุตฺตมํ ธมฺมมชฺฉมคฺคา,
มหาสงฺฆํ ปิโพเธสิ	อิจฺเจตฺตํ รัตนตตยํ.
พุทฺโธ ธมฺโม สงฺโฆ จาติ	นानาโหนตฺตมฺปิ วตฺถุโต,
อญฺญมญฺญาวิโยคฺคา ว	เอกัฏฺฐตฺตมฺปนตฺถโต.
พุทฺโธ ธมฺมสฺส โปเธตา	ธมฺโม สงฺเขน ธาโรโต,
สงฺโฆ จ สาวโก พุกุทฺสฺส	อิจฺเจกาพทุธเมวิทฺ.
วิสุทฺธํ อุตฺตมํ เสฏฺฐจํ	โลกสฺมี รัตนตตยํ,
สํวตฺตติ ปสนฺนํ	อตฺตโน สุทฺธิกาสิโน
สมฺมา ปฎิปชฺชนตฺตานํ	ปรมา ย วิสุทฺธิยา.
วิสุทฺธิ สพุพฺเภลเสหิ	โหติ ทุกฺเขหิ นิพฺพุติ,
นิพฺพานํ ปรมํ สุญฺญํ	นิพฺพานํ ปรมํ สุขํ,

๑ พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

เอเตน สจจวชฺเชน	สฺวตฺถิ โหตุ สพฺพทา.
รตนตฺตยานุภาเวน	รตนตฺตยเตชสา,
อุปททวนฺตฺรายา จ	อุปสคฺคา จ สพฺพโส.
มา กทาจิ สมฺมุสฺสีสุ	รณฺุจํ สยามานเมวิทฺ,
อาโรคฺยสุขณฺเจว	ตฺโต ทิฆายตฺตปิ จ.
ตพฺพตฺถุนณฺจ สมฺปตฺโย	สุขํ สพฺพตฺถ โสตฺถิ จ,
ภวนฺตุ สมฺปวตฺตนฺตุ	สฺยามานํ รณฺุจปาลินํ.
เต จ รณฺุจณฺจ รกฺขนฺตุ	สฺยามรณฺุจิกเทวตา,
สฺยามานํ รณฺุจปาลีหิ	ธมฺมามีเสหิ ปุชิตา.
สิทฺธมตฺถุ สิทฺธมตฺถุ	สิทฺธมตฺถุ อิทํ ผลํ,
เอตสฺมี รตนตฺตยสฺมี	สมฺปสทาณเจตฺโส.

๑๑ คาถา

สุขาภิยาจนคาถา ๑

นำ [หนุทมยํ สุขาภิยาจน คาถาโย ภณาม เส ฯ]

ยํ ยํ เทวมนุสฺसानํ	มจฺจลตฺถาย ภาสิตํ,
ตสฺส ตสฺसानุภาเวน	โหตุ ราชกุเล สุขํ.
เย เย อารกฺขกา เทวา	ตตฺถ ตตฺถาธิวาสิน,
อิมินา ธมฺมทาเนน	สพฺเพ อมฺเหหิ ปุชิตา.
สทา ภทฺรานิ ปสฺสนฺตุ	สุชิตา โหนฺตุ นิพฺภยา,
อปฺปมตฺตา จ อมฺเหสุ	สพฺเพ รกฺขนฺตุ โน สทา.
ยณฺจ โน ภาสฺมานะหิ	กฺุสลํ ปสฺสํ พหุ,
ตฺนโน เทวานุโมทฺนฺตุ	จิริํ ติณฺุจนฺตุ สาทตํ.
เย วา ชลาพฺุชณฺตชา	สํเสทโชปปาตिका,
อเวรฺวา โหนฺตุ สพฺเพ เต	อนิฆา นิรฺุพทฺวา.
ปสฺสนฺตุ อนนฺวชฺชานิ	มา จ สาวชฺชมาคฺมา,

๑ สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ฉิม) วัดโมลีโลก แห่ง.

จิริ์ ติฏฺจตุ โลกสมิ์	สมมาสมพุทฺธสาสนิ์.
ทสฺเสนตฺ์ โสตวณฺตฺุณิ์	มคคฺ์ สตตวิสุทฺธิยา,
ยาว พุทฺโธติ นามมปิ	โลกเขฏฺฐสฺส สตฺถุโน.
สมมาเทสิตธมฺมสฺส	ปวตตติ มเหสิโน,
ปสนฺนา โหนฺตุ สพฺเพปิ	ปาณิโน พุทฺธสาสนเ.
สมมา ชาริ์ ปเวจฺจณฺโต	กาเล เทโว ปวสฺสตุ,
วุทฺฒิภาวาย สตฺตานิ์	สมิทฺธิ์ เนตุ เมทนี.
มาตาปิตา จ อตฺรชฺ์	นิจฺจํ รกฺขณฺติ ปุตฺตกํ,
เอวิ์ ธมฺเมน ราชาโน	ปชฺ์ รกฺขณฺตุ สพฺพทา.

๑๐ คาถา

รตนตฺตยปฺปภาวสิทฺธิคาถา ๑

นำ [หนุทมยํ รตนตฺตยปฺปภาวสิทฺธิ คาถายิ์ ภณฺนาม เสาฯ]

อรหิ์ สมมาสมพุทฺโธ	โลกานิ์ อนุกมฺปิโก,
เวเนยยานิ์ ปโปเธตา	สนฺติมคฺคานุสาสโก.
สฺวากฺขาโต อุตฺตโม ธมฺโม	โลกานิ์ ตมทาลโก,
นียยานิโก จ ทฺกฺขสฺมา	ธมฺมจาริ์นุपालโก.
สุปฏิปนฺโน มหาสงฺโฆ	โลกานิ์ ปุณฺณมากโร,
สิลทิฏฺฐิ์หิ สํสุทฺโธ	สนฺติมคฺคนิโยชโก.
อิจฺเจตํ รตนํ เสฏฺฐิ์	โลเก สรณฺมุตฺตมํ,
ปริกฺขกาน ธีรานิ์	ถาณสฺสยจารณฺกขมํ.
ยสฺส โลกํ ปภาเสติ	อาตโปว ตโมนุโท,
ทยฺยเทโส อิมาคมฺม	เขมมคฺคปฺปิชตฺนํ.
สนฺติสุเข ปติฏฺฐาติ	อิสฺสโร สาทตํ จิโต,
อคฺคเมตํ ติรตฺนํ	ครุ์ กตฺวาน รกฺขิตํ.
ธชฺ์ กตฺวา ปเทสฺส	ทยฺยเทเสน อุทฺธตํ,

๑ สมเด็จพระอริยวงศาคตญาณ สมเด็จพระสังฆราช (จวน อุฏฺฐายี ป.๙) วัดมกุฏกษัตริยาราม ทรงนิพนธ์ เมื่อยังเป็นพระเทพเวที.

นี่ติปถุณตติการาย
ธมฺมนุญญํ ว ฐฏฐสส
เอวํ สาสนกิจเจสุ
ปสิชฉนนฺติทํ พุทฺธ-
เอวํ ปสาสนุปาเยน
รตนตตยานุภาเวน
ททยชาติ วิโรเจตุ
อิทธิํ ปโปโปตุ เวปุลลํ
จิรํ ติฏฐตุ โลกสมิ
ทสเสนตํ ภาพพสตตานํ
จิรวชีวตุ ทิฆายุ
วณฺณวา พลสมปนฺโน
ฐฏฐสส ธมฺมนุญญจ
รตนตตยปฺปภาเวน
ททยานํ ฐฏฐปาสิณํ
ชยมตฺถุ จ ททยานํ
ปวทฺตมตํ จ ภูยโยโส

สทธิฏฐิยา ปกุกุพเพ.
ฐฏฐานํ สิทธิทายกํ,
สงฺฆํ กตวานธิสฺสรํ.
สาสนสส ปสาสนํ,
อิรํ ติฏฐติ สาสนํ.
รตนตตยเตชสา,
สพพสมปตฺติสิทธิยา.
วิรุฬฺหิ จุตฺตริ สทา,
สมมาสมพุทฺธสาสนํ.
อถฺขสํ ว วิสุทฺธิยา,
ททยานํ ธมฺมขตฺติโย.
นिरามโย จ นิพฺภโย,
จิรํ ติฏฐตุ โสตฺถินา.
วุฑฺฒิยาสา สมิชฺฉตฺถุ
สพพสิทธิ สทา อิรํ.
วุฑฺฒิสนฺตินิรนฺตรํ,
ธนฺฏฐาเนน สมปทา.

เอวมเม สุตฺ. เอกิ สมยํ ภควา, พาราณสียํ วิหริติ, อีสิปตเน มิคทาเย.
ตตร โข ภควา ปณฺจวคฺคิเย ภิกฺขุ อามนฺเตสิ.

เทวมเม ภิกฺขเว อนฺตา ปพฺพชิตฺเตน น เสวิตพฺพา. โย จายํ กามสฺสุ
กามสฺขลฺลิกานุโยโค, หีนโน คมฺโม โปถุชฺชนิโก อนริโย อนตฺถสฺสยฺหิตฺ. โย จายํ
อตฺตกิลฺมณานุโยโค, ทุกฺโข อนริโย อนตฺถสฺสยฺหิตฺ. เอเต เต ภิกฺขเว อุโภ อนฺเต
อนุปกมฺม, มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา, จกฺขุกรณฺี ฌาณกรณฺี
อุปสมาย อภิญฺญาय สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ

กตฺมา จ สา ภิกฺขเว มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา,
จกฺขุกรณฺี ฌาณกรณฺี อุปสมาย อภิญฺญาय สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ.
อยเมว อริโย อฏฺฐจฺงคิโก มคฺโค. เสยฺยถิํ. สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปโป,
สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมโนโต สมฺมาอาชีโว, สมฺมาวาโย สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ.
อยํ โข สา ภิกฺขเว มชฺฌิมา ปฏิปทา ตถาคเตน อภิสมฺพุทฺธา, จกฺขุกรณฺี
ฌาณกรณฺี อุปสมาย อภิญฺญาय สมฺโพธาย นิพฺพานาย สํวตฺตติ.

อิทํ โข ปน ภิกฺขเว ทุกฺข์ อริยสจฺจํ. ชาตีปิ ทุกฺขา ชราปิ ทุกฺขา
มรณฺมปิ ทุกฺข์, โสภปฺริเทวทุกฺขโทมนสฺสุปายาสาปิ ทุกฺขา, อปฺปิเยหิ สมฺปโยโค
ทุกฺโข ปิเยหิ วิปฺปโยโค ทุกฺโข ยมฺปิจจฺฉํ น ลภติ ตมฺปิ ทุกฺข์, สงฺขิตฺเตน
ปณฺจูปาทานกฺขนฺธา ทุกฺขา. อิทํ โข ปน ภิกฺขเว ทุกฺขสมฺพุทฺโธ อริยสจฺจํ.
ยายํ ตณฺหา โปโนพฺภวิกา นนฺทิตฺราศฺสทคฺตา ตตร ตตรราภินนฺทินิ. เสยฺยถิํ.
กามตณฺหา ภวตณฺหา วิภวตณฺหา. อิทํ โข ปน ภิกฺขเว ทุกฺขนิโรธอ อริยสจฺจํ.
โย ตสฺสาเยว ตณฺหาเยว อเสสฺวิราคฺคินิโรธอ จาโค ปฏฺินิสฺสคฺโค มุตฺติ อนาลโย.
อิทํ โข ปน ภิกฺขเว ทุกฺขนิโรธคามินิ ปฏิปทา อริยสจฺจํ. อยเมว อริโย
อฏฺฐจฺงคิโก มคฺโค. เสยฺยถิํ. สมฺมาทิฏฺฐิ สมฺมาสงฺกปโป, สมฺมาวาจา สมฺมากมฺมโนโต
สมฺมาอาชีโว, สมฺมาวาโย สมฺมาสติ สมฺมาสมาธิ.

อิทํ ทุกฺข์ อริยสจฺจจฺนฺติ เม ภิกฺขเว, ปุพฺเพ อนนฺุสฺสุเตสฺสุ ฐมฺเมสฺสุ, จกฺขุ
อุทฺปาติ ฌาณํ อุทฺปาติ ปณฺญา อุทฺปาติ วิชฺชา อุทฺปาติ อาโลโก อุทฺปาติ.
ตํ โข ปนฺิทํ ทุกฺข์ อริยสจฺจํ ปรีถฺยเยยฺยจฺนฺติ เม ภิกฺขเว, ปุพฺเพ อนนฺุสฺสุเตสฺสุ
ฐมฺเมสฺสุ, จกฺขุ อุทฺปาติ ฌาณํ อุทฺปาติ ปณฺญา อุทฺปาติ วิชฺชา อุทฺปาติ
อาโลโก อุทฺปาติ. ตํ โข ปนฺิทํ ทุกฺข์ อริยสจฺจํ ปรีถฺยเวตฺนฺติ เม ภิกฺขเว,

บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณ อุตปาที
วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที.

อิหิ ทุกขสมุทโย อริยสจจันติ เม ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ,
จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณ อุตปาที วิชชา อุตปาที อาโลโก
อุตปาที. ตัง โข ปนินิหิ ทุกขสมุทโย อริยสจจันติ ปหาตพพนติ เม ภิกขเว, บุพเพ
อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณ อุตปาที วิชชา
อุตปาที อาโลโก อุตปาที. ตัง โข ปนินิหิ ทุกขสมุทโย อริยสจจันติ ปหีนนติ เม
ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณ
อุตปาที วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที.

อิหิ ทุกขนิโรธอ อริยสจจันติ เม ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ,
จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณ อุตปาที วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที
ตัง โข ปนินิหิ ทุกขนิโรธอ อริยสจจันติ สจจิกาทพพนติ เม ภิกขเว, บุพเพ
อนนุสสุ
เตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณ อุตปาที วิชชา อุตปาที
อาโลโก อุตปาที. ตัง โข ปนินิหิ ทุกขนิโรธอ อริยสจจันติ สจจิกตนติ เม ภิกขเว,
บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณ อุตปาที
วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที.

อิหิ ทุกขนิโรธคามินี ปฎิปทา อริยสจจันติ เม ภิกขเว, บุพเพ
อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณ อุตปาที วิชชา
อุตปาที อาโลโก อุตปาที. ตัง โข ปนินิหิ ทุกขนิโรธคามินี ปฎิปทา อริยสจจันติ
ภาเวตพพนติ เม ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ, จกขุ อุตปาที ฌาณ
อุตปาที ปณณ อุตปาที วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที. ตัง โข ปนินิหิ
ทุกขนิโรธคามินี ปฎิปทา อริยสจจันติ ภาวิตนติ เม ภิกขเว, บุพเพ อนนุสสุเตสุ ฌมเมสุ
จกขุ อุตปาที ฌาณ อุตปาที ปณณ อุตปาที วิชชา อุตปาที อาโลโก อุตปาที.

ยาวกวีถจ เม ภิกขเว อิมesu จตุสุ อริยสจเจสุ, เวนนติปริวณฺณิ
ทวาทสาการิ ยถาภูตัง ฌาณทสสนัง น สุวิสุทฺธัง อโหสิ, เนว ตาวาหัง ภิกขเว
สเทวเก โลเก สมารเก สพรหมเก, สสสมณพราหมณินยา ปชาย สเทวมนุสสาเย,
อนุตตรัง สมมาสมโพธิ อภิสมพุทฺโธ ปจจณณาสี. ยโต จ โข เม ภิกขเว อิมesu
จตุสุ อริยสจเจสุ, เวนนติปริวณฺณิ ทวาทสาการิ ยถาภูตัง ฌาณทสสนัง สุวิสุทฺธัง

อโหสิ. อถาหิ ภิกขเว สเทวเก โลเก สมารเก สพรหมเก, สสสมณพราหมณียา
ปชาย สเทวมนุสสาย, อนุตตรํ สสมาสมโพธิ อภิสมพุทฺโธ ปจฺจณฺณาสี. ญาณญจ
ปน เม ทสสนํ อุทปาติ, อกุปฺปา เม วิมุตฺติ, อยมนฺติมา ชาติ, นตฺถิทานิ
ปฺนพฺภโวติ. อิทมฺโวจ ภควา, อตฺตมฺนา ปญฺจวคฺคิยา ภิกฺขุ ภควโต ภาสีตํ
อภินนฺหํ. อิมสฺมิญจ ปน เวยยากรณสฺมี ภณฺณมาเน, आयสฺมโต โภณฺฑณฺณสฺส
วिरชํ วิตมฺลํ ฌมฺมจกฺขุํ อุทปาติ. ยงฺกิลฺลิจิ สฺมฺหยธมฺมํ สพฺพพฺนตํ นิโรธธมฺมนฺติ.

ปวตฺติเต จ ภควตา ฌมฺมจกฺเก, ภูมฺมา เทวา สทฺทมนุสฺสาเวสฺสุ
เอตฺมภควตา พาราณสียํ อิลิปตเน มิคทาเย อนุตตรํ ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺติตํ,
อปปฏฺฐิวตฺติยํ สมณฺเน วา พฺราหฺมณฺเน วา เทเวเน วา มาเรเน วา พฺรหฺมฺนา
วา เกนฺจิจิ วา โลกสฺมินฺติ. ภูมฺมานํ เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, จาตุมฺมหาราชิกา
เทวา สทฺทมนุสฺสาเวสฺสุ. จาตุมฺมหาราชิกานํ เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, ตาวตฺตีสา
เทวา สทฺทมนุสฺสาเวสฺสุ. ตาวตฺตีสานํ เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, ยามา เทวา
สทฺทมนุสฺสาเวสฺสุ. ยามานํ เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, ตฺสิตา เทวา สทฺทมนุสฺสาเวสฺสุ.
ตฺสิตานํ เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, นิมฺมานรตี เทวา สทฺทมนุสฺสาเวสฺสุ. นิมฺมานรตฺนํ
เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, ปรนิมฺมิต วสวตฺตี เทวา สทฺทมนุสฺสาเวสฺสุ. ปรนิมฺมิตวสวตฺตฺนํ
เทวานํ สทฺทํ สุตฺวา, พฺรหฺมกาเยกา เทวา สทฺทมนุสฺสาเวสฺสุ. เอตฺมภควตา
พาราณสียํ อิลิปตเน มิคทาเย อนุตตรํ ฌมฺมจกฺกํ ปวตฺติตํ, อปปฏฺฐิวตฺติยํ
สมณฺเน วา พฺราหฺมณฺเน วา เทเวเน วา มาเรเน วา พฺรหฺมฺนา วา เกนฺจิจิ
วา โลกสฺมินฺติ. อิติห เตเน ขณฺเน เตเน มุหฺตเตเน, ยาว พฺรหฺมโลกา สทฺโท
อพฺภุคฺคจฺฉิ. อยญจ ทสสทสฺสี โลกธาตฺ, สงฺกมฺปิ สมฺปกมฺปิ สมฺปเวธิ. อปปมาโณ
จ โອฬาโร โອภาโส โลเก ปาตุโรหฺสิ, อติภฺกมฺเมว เทวานํ เทวานุภาวํ. อถโข ภควา
อุทานํ อุทานฺสิ, อญฺณาสี วต โภ โภณฺฑณฺณโย, อญฺณาสี วต โภ โภณฺฑณฺณโยติ.
อติหิทํ आयสฺมโต โภณฺฑณฺณสฺส, อญฺณาโภณฺฑณฺณโยเตว นามํ อโหสีติ.

ฌมฺมจกฺกปวตฺตฺนสฺส ตํ นิฏฺฐิตํ.

ขึ้น - แรม ๕ คำ

ชุมนุมการวาทिकाถา

นำ [หนุทมย์ ชุมมการวาทिकाถาโย ภณาม เสฯ]

เย จ อตีตา สมพุทธา	เย จ พุทธา อนาคตา,
โย เจตริหิ สมพุทโธ	พหุหนัน โสภนาสนโน.
สพเพ สทฐมมครุโน	วิหริสุ วิหาติ จ,
อถาปิ วิหริสุสนติ	เอสา พุทธาน ชมมตา.
ตสมา หิ อตตกาเมน	มหตตมภิกงขตา,
สทฐมโม่ ครุกาตพุโพ	สรัง พุทธาน สาสนัน
ทุททหนัง ททมานานัน	ทุกกรัง กम्म กุพพตัง,
อสนโต นานุกุพพนติ	สตัง ชมโม่ ทุรนวโย.
ตสมา สตถจ อสตถจ	นานา โหติ อีโต คติ,
อสนโต นิรยั ยนติ	สนโต สคคปรายนา.
น หิ ชมโม่ อชมโม่ จ	อุโภ สมวิปากิโน
อชมโม่ นิรยั เนติ	ชมโม่ ปาเปติ สุขคตัง.

ชมโม่ ทเว รกขติ ชมมจारी,
ชมโม่ สุจิณโณ สุขมาวหาติ,
เอसानิสโส ชมเม สุจิณเณ,
น ทุคคตัง คจจติ ชมมจारी,
น ปุพพคنوโธ ปฎิวาตเมติ,
น จนุทหนัง ตครมลลิกา วา,
สตถจ คنوโธ ปฎิวาตเมติ,
สพพา ทิสสา สปุริโส ปวายติ.

จनुทหนัง ตครัง วาปิ	อุปปลัน อถ วสสิเก,
เอเตสั คนธชาตานัน	สีลคنوโธ อนุตตโร.
อปปมตโต อัย คنوโธ	ยวายัง ตครจनुทหนิ,

โย จ สีสวตี คนุโธ
เตสั สมปนฺนสีลานัน
สมมทญญา วิมุตตานัน
ยถา สงการธานสมึ
ปทุมมิ ตตถ ชาเยถ
เอวิ สงการญเตสุ
อติโรจติ ปญญา

วาติ เทเวสุ อุตโตโม.
อปปมาทวิหาริน.
มาโร มคคั น วินทติ.
อุชฉิตสมึ มหาปถ,
สุจิกนุชั มโนรม.
อนธญเต ปุณฺชชน,
สมมาสมพุทสาวโกติ.

อนตฺตลกฺขณสุตฺตํ

นำ [หนุทมยั อนตฺตลกฺขณสุตฺตํ ภาณม เสฯ]

เอวมเม สุตั. เอกั สมยั ภควา, พาราณสียั วิหริติ, อีสิปตเน มิคทาเย.
ตตร โข ภควา ปญจวคคิเย ภิกฺขุ อามนฺเตสี.

รูปั ภิกฺขเว อนตฺตา. รูปญจหิทึ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส, นยิทึ รูปั อาพาธาย
สัวตเตยฺย, ลพฺภถ จ รูปเ, เอวิ เม รูปั โหตุ เอวิ เม รูปั มา อโหสีติ.
ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว รูปั อนตฺตา, ตสฺมา รูปั อาพาธาย สัวตตติ, น จ ลพฺภติ รูปเ,
เอวิ เม รูปั โหตุ เอวิ เม รูปั มา อโหสีติ. เวทนา อนตฺตา, เวทนา จ หิตึ ภิกฺขเว
อตฺตา อภวิสฺส, นยิทึ เวทนา อาพาธาย สัวตเตยฺย, ลพฺภถ จ เวทนาย, เอวิ
เม เวทนา โหตุ เอวิ เม เวทนา มา อโหสีติ. ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว เวทนา อนตฺตา,
ตสฺมา เวทนา อาพาธาย สัวตตติ, น จ ลพฺภติ เวทนาย, เอวิ เม เวทนา โหตุ เอวิ
เม เวทนา มา อโหสีติ. สญญา อนตฺตา. สญญา จ หิทึ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส,
นยิทึ สญญา อาพาธาย สัวตเตยฺย, ลพฺภถ จ สญญา, เอวิ เม สญญา โหตุ
เอวิ เม สญญา มา อโหสีติ. ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว สญญา อนตฺตา, ตสฺมา สญญา
อาพาธาย สัวตตติ. น จ ลพฺภติ สญญา, เอวิ เม สญญา โหตุ เอวิ เม สญญา
มา อโหสีติ. สงฺขารา อนตฺตา. สงฺขารา จ หิทึ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส, นยิทึ สงฺขารา
อาพาธาย สัวตเตยฺย, ลพฺภถ จ สงฺขารेषุ, เอวิ เม สงฺขารา โหนตุ เอวิ เม สงฺขารา
มา อหฺสนฺติ. ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว สงฺขารา อนตฺตา ตสฺมา สงฺขารา อาพาธาย
สัวตตฺนติ, น จ ลพฺภติ สงฺขารेषุ, เอวิ เม สงฺขารา โหนตุ, เอวิ เม สงฺขารา มา
อหฺสนฺติ. วิญญาณั อนตฺตา. วิญญาณญจ หิทึ ภิกฺขเว อตฺตา อภวิสฺส, นยิทึ

วิญญานํ อापาทาย สํวตเตยฺย, ลพฺภณ จ วิญญาณ, เอวํ เม วิญญานํ โหตุ
เอวํ เม วิญญานํ มา อโหสีติ. ยสฺมา จ โข ภิกฺขเว วิญญานํ อนตฺตา,
ตสฺมา วิญญานํ อापาทาย สํวตตติ. น จ ลพฺภติ วิญญาณ, เอวํ เม วิญญานํ
โหตุ เอวํ เม วิญญานํ มา อโหสีติ.

ตํ ก็ มลฺลถ ภิกฺขเว รูปี นิจฺจํ วา อนิจฺจํ วาติ. อนิจฺจํ ภาฺนเต.
ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺข์ วา ตํ สุขํ วาติ. ทุกฺข์ ภาฺนเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺข์
วิปริณามธมฺมํ, กลลํ นฺ ตํ สมนฺุสฺสิติ, เอตํ มม เอโสฺหมสฺมิ เอโสฺ เม อตฺตาคี
โน เหนฺติ ภาฺนเต. ตํ ก็ มลฺลถ ภิกฺขเว เวทนา นิจฺจา วา อนิจฺจา วาติ.
อนิจฺจา ภาฺนเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺข์ วา ตํ สุขํ วาติ. ทุกฺข์ ภาฺนเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺข์
วิปริณามธมฺมํ, กลลํ นฺ ตํ สมนฺุสฺสิติ, เอตํ มม เอโสฺหมสฺมิ เอโสฺ เม อตฺตาคี. โน
เหนฺติ ภาฺนเต. ตํ ก็ มลฺลถ ภิกฺขเว สลฺยา นิจฺจา วา อนิจฺจา วาติ. อนิจฺจา ภาฺนเต.
ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺข์ วา ตํ สุขํ วาติ. ทุกฺข์ ภาฺนเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺข์ วิปริณามธมฺมํ,
กลลํ นฺ ตํ สมนฺุสฺสิติ, เอตํ มม เอโสฺหมสฺมิ เอโสฺ เม อตฺตาคี. โน เหนฺติ ภาฺนเต
ตํ ก็ มลฺลถ ภิกฺขเว สงฺขารา นิจฺจา วา อนิจฺจา วาติ. อนิจฺจา ภาฺนเต. ยมฺปนานิจฺจํ
ทุกฺข์ วา ตํ สุขํ วาติ. ทุกฺข์ ภาฺนเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺข์ วิปริณามธมฺมํ, กลลํ นฺ ตํ
สมนฺุสฺสิติ, เอตํ มม เอโสฺหมสฺมิ เอโสฺ เม อตฺตาคี. โน เหนฺติ ภาฺนเต. ตํ ก็ มลฺลถ
ภิกฺขเว วิญญานํ นิจฺจํ วา อนิจฺจํ วาติ. อนิจฺจํ ภาฺนเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺข์ วา
ตํ สุขํ วาติ. ทุกฺข์ ภาฺนเต. ยมฺปนานิจฺจํ ทุกฺข์ วิปริณามธมฺมํ, กลลํ นฺ ตํ
สมนฺุสฺสิติ, เอตํ มม เอโสฺหมสฺมิ เอโสฺ เม อตฺตาคี. โน เหนฺติ ภาฺนเต.

ตสฺมาติห ภิกฺขเว, ยงฺกิลฺลิจิ รูปี อตีตํ นาคตปจฺจุปฺปนํ, อชฺมตฺตํ วา พหิทฺธา
วา, โอพาริกํ วา สุขุมํ วา, หีนํ วา ปณีตํ วา, ยนฺทุเร สนฺติเก วา, สพฺพํ รูปี,
เนตํ มม เนโสฺหมสฺมิ น เมโสฺ อตฺตาคี. เอวเมตํ ยถาภูตํ สมนฺุสฺสิตํ ทลฺลทฺทํ.
ยา กาจิ เวทนา อตีตํ นาคตปจฺจุปฺปนา, อชฺมตฺตา วา พหิทฺธา วา, โอพาริกา วา
สุขุมา วา, หีนา วา ปณีตา วา, ยา ทูเร สนฺติเก วา, สพฺพา เวทนา, เนตํ มม
เนโสฺหมสฺมิ น เมโสฺ อตฺตาคี. เอวเมตํ ยถาภูตํ สมนฺุสฺสิตํ ทลฺลทฺทํ. ยา กาจิ
สลฺยา อตีตํ นาคตปจฺจุปฺปนา, อชฺมตฺตา วา พหิทฺธา วา, โอพาริกา วา สุขุมา วา,
หีนา วา ปณีตา วา, ยา ทูเร สนฺติเก วา, สพฺพา สลฺยา, เนตํ มม เนโสฺหมสฺมิ
น เมโสฺ อตฺตาคี. เอวเมตํ ยถาภูตํ สมนฺุสฺสิตํ ทลฺลทฺทํ. เย เกจิ สงฺขารา

อดีตานาคตปัจจุปนนา อชฌตตา วา พหิทธา วา, โอพาริกา วา สุขุมา วา,
หีนา วา ปณีตา วา, เย ทูเร สนติเก วา, สพเพ สงขารธา, เนตัม มม เน
โสหสมสิ น เมโส อตตาดิ. เอวเมตัม ยถาภูตัม สมมปปญญา ย ทฏฐพพ. ยงกิญจิ
วิญญาณัม อดีตานาคตปัจจุปนัน, อชฌตตัม วา พหิทธา วา, โอพาริกัม วา สุขุม
วา, หีนัม วา ปณีตัม วา, ยนทูเร สนติเก วา, สพพัม วิญญาณัม, เนตัม มม
เนโสหสมสิ น เมโส อตตาดิ. เอวเมตัม ยถาภูตัม สมมปปญญา ย ทฏฐพพ.

เอวํ ปสฺสํ ภิกฺขเว สุตฺวา อริยสาวโก, รูปสมิปี นิพพินฺทติ, เวทนายปี
นิพพินฺทติ, สญญา ยปี นิพพินฺทติ, สงฺขารेषूपิ นิพพินฺทติ, วิญญาณสมิปี นิพพินฺทติ.
นิพพินฺทํ วิรชชติ. วิรคคา วิมุจฺจติ. วิมุตฺตสมิ วิมุตฺตมิตติ ญาณํ โหติ, ชีณา ชาติ,
วุสฺสิตํ พุรหมจฺริยํ, กตัม กรณียํ, นาปรี อิตถตฺตยาติ ปชานาตีติ. อิทมโวจ ภควา.
อตตมฺนา ปญจวคฺคิยา ภิกฺขู ภควโต ภาสิตัม อภินนฺหุ. อิมสมิญจ ปน เวยยากรณสมิ
ภณฺณมาเน, ปญจวคฺคิยานัม ภิกฺขุนัม อนุปาทาย, อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ.

อนตฺตลภฺณสฺสูตัม นิฏฺฐิตัม.

ขึ้น - แรม ๖ ค่ำ

ตีสตนนวมการกาธา

นำ [หนุทมย์ ตีสตนนวมการกาธโย ภณาม เส ฯ]

โย สนุสินโน วรโพธิมุเล
มารุ สเสนุ สุชิตุ ชินิตวา
สมโพธิมาคจฉิ อนนตถาโณ
โลกุตตโม ตุ ปณมามิ พุทุ
อฏฐจคโก อริยปโถ ชนนานุ
โมกขปปเวสาย อุชฺฐ จ มคโค
ธมโม อัย สนุติโกโร ปณิต
นियยานิโก ตุ ปณมามิ ธมม
สงฆโม วิสุทุโธ วรทกขิณโย
สนุติทริโย สพพมลปปหิโน
คุณหิเนเกหิ สมิตุติปโต
อนาสโว ตุ ปณมามิ สงฆ
[๑ โย กปปโกฐิหิปี อปปเมยฺย
กาลุ กโรนโต อติทุกกรานิ
เขตุ คโต โลกहितาย นาโถ
นโม มหาการุณิกสฺส ตสฺส
อสมพุทุ พุทุธนเสวิตุ ย
ภวาภวู คจฉติ ชิวโลโก
นโม อวิชชาติกิลสซาล-
วิทุสิโน ธมมวรสฺส ตสฺส
คุณหิ โย สีสสมาธิปญญา

๑ บางสำนัก เว้นภายในวงเล็บ [] สวดแต่ที่นอกวงเล็บ

วิมุตติญาณปปภุทีหิ ยุตโต
เขตตถยชนานํ กุสลตถิกานํ
ตมรียสงฆ์ สิริสา นมามิ]
อิจเจวมจจนตนมสฺสเนยฺยํ
นมสฺสมานอ รตนตตยํ ยํ
ปุณฺณภิกฺษุณฺโห วิปุลํ อลตถํ
ตสฺसानุภาเวน หตฺตตฺตธาโย

เวเนยฺยทมนโนปาเย	สพฺพโส ปารมี คโต,
อโฆฆวจโน พุทฺโธ	อภิณฺณายานุสาสโก.
จิณฺณานุรูปโต จาปี	ธมฺเมน วินยํ ปชํ,
จิณฺณาคุคิปาริจรียานํ	สมโพชฺฌมารทโยคินํ.
ยมาทิตฺตปริยายํ	เทสยนฺโต มโนหฺรํ,
เต โสตาโร วิโมเจสิ	อเสกฺขาย วิมุตฺตติยา,
ทุกฺขतालกฺขโณปายํ	ตํ สุตฺตตฺตํ ภาณาม เส.

อาทิตฺตปริยายสุตฺตํ

นำ [หนุทมยํ อาทิตฺตปริยายสุตฺตํ ภาณาม เส ฯ]

เอวมเม สุตฺ. เอกํ สมยํ ภควา, คยายํ วิหฺรติ คยาสีเส, สพุธี
ภิกฺขุสฺสสเสน. ตตฺร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ.

สพฺพํ ภิกฺขเว อาทิตฺตํ, ภิกฺขเว ภิกฺขเว สพฺพํ อาทิตฺตํ. จกฺขุํ ภิกฺขเว อาทิตฺตํ, รุปา
อาทิตฺตา, จกฺขุวิญญานํ อาทิตฺตํ, จกฺขุสมฺพสฺโส อาทิตฺโต, ยมฺปิทํ จกฺขุสมฺพสฺสปลฺจยยา
อุปฺปชฺชติ เวทยิตฺ, สฺขํ วา ทฺกขํ วา อทฺกขมฺสฺขํ วา, ตมฺปิ อาทิตฺตํ. เกน อาทิตฺตํ.
อาทิตฺตํ รากคฺคินา โทสคฺคินา โมหคฺคินา, อาทิตฺตํ ชาตฺติยา ชรามฺรณฺน, โสเกหิ
ปริเทเวหิ ทฺกฺเขหิ โทมนฺสฺเสหิ อุปายาเสหิ อาทิตฺตตฺตติ วทามิ. โสตํ อาทิตฺตํ, สทฺทา
อาทิตฺตา, โสตวิญญานํ อาทิตฺตํ, โสตสมฺพสฺโส อาทิตฺโต ยมฺปิทํ โสตสมฺพสฺสปลฺจยยา

รเสสุปี นิพพินฺทติ, ชิวหาวิญญาณปี นิพพินฺทติ, ชิวหาสมฺผลฺเสปี นิพพินฺทติ, ยมฺปีทํ
ชิวหาสมฺผลฺสปลจฺจยา อุปฺปชฺชติ เวทยิตํ, สุขํ วา ทุกฺขํ วา อทุกฺขมฺสุขํ วา, ตสมฺมึปี
นิพพินฺทติ. กายสมฺมึปี นิพพินฺทติ, โผฏฺฐพฺเพสุปี นิพพินฺทติ, กายวิญญาณปี นิพพินฺทติ,
กายสมฺผลฺเสปี นิพพินฺทติ, ยมฺปีทํ กายสมฺผลฺสปลจฺจยา อุปฺปชฺชติ เวทยิตํ, สุขํ วา
ทุกฺขํ วา อทุกฺขมฺสุขํ วา, ตสมฺมึปี นิพพินฺทติ. มนสมฺมึปี นิพพินฺทติ, ธมฺเมสุปี นิพพินฺทติ,
มโนวิญญาณปี นิพพินฺทติ, มโนสมฺผลฺเสปี นิพพินฺทติ, ยมฺปีทํ มโนสมฺผลฺสปลจฺจยา
อุปฺปชฺชติ เวทยิตํ, สุขํ วา ทุกฺขํ วา อทุกฺขมฺสุขํ วา, ตสมฺมึปี นิพพินฺทติ. นิพพินฺทํ
วิรัชชติ. วิจารณ์ วิมุจฺจติ. วิมุตฺตสมฺมึ วิมุตฺตมิตติ ญาณํ โหติ, ฌีณา ชาติ, วุสิตํ
พฺรหฺมจฺริยํ, กตํ กรณฺมึ, นาปรํ อิตถตฺตยาติ ปชานาตีติ, อิทมฺโวจ ภาควา. อตฺตมฺนา
เต ภิกฺขุ ภาควโต ภาสิตํ อภินนฺทํ. อิมสมฺมึจ ปน เวยยากรณสมฺมึ ภณฺณมาเน,
ตสฺส ภิกฺขุสฺสทสฺสสฺส อนฺุปาทาย, อาสเวหิ จิตฺตานิ วิมุจฺจิสฺสูติ.

อาทิตฺตปริยายตฺตํ นิฏฺฐิตํ.

โคตมเจตฺยธมฺมปริยาโย

อภิญญาโย โข โส ภาควา ธมฺมํ เทเสติ โน อนภิญญาโย,
สนิทานํ ธมฺมํ เทเสติ โน อนิทานํ, สบฺปาภฺมิหาริยํ ธมฺมํ เทเสติ โน อปฺปาภฺมิหาริยํ.
ตสฺส โข ปน ภาควโต, อภิญญาโย ธมฺมํ เทสยโต โน อนภิญญาโย,
สนิทานํ ธมฺมํ เทสยโต โน อนิทานํ, สบฺปาภฺมิหาริยํ ธมฺมํ เทสยโต โน อปฺปาภฺมิหาริยํ,
กรณฺมึโย โอวาโท, กรณฺมึยา อนฺุสาสนี. อลฺลจ ปน โน ตฺถุจฺฉิยา, อลํ อตฺตมฺนตฺตาย,
อลํ โสมนสฺสาย, สมฺมาสมฺพุทฺโธ ภาควา, สุวากฺขาโต ภาควตา ธมฺโม,
สุปฏิปนฺโน สงฺโฆติ.

ขึ้น - แรม ๗ ค่ำ

ปพฺพโตปมคาคา

นำ [หนุทมย์ ปพฺพโตปมคาคาโย ภณาม เส ฯ]

ยถาปี เสลา วิปูลา
สมนฺตา อนุปริเยยฺยํ
เอวํ ชรา จ มจฺจุ จ
ขตฺติเย พฺรหฺมณฺเ เวสเส
น กิณฺจิ ปรีวชฺเชติ
น ตตฺถ หตฺถินํ ภูมि
น จาปี มนฺตยฺุทฺเธน
ตสฺมา หิ ปณฺชิตฺโต โปโส
พฺุทฺเธ ฐมฺเม จ สงฺฆे จ
โย ฐมฺมจาริ กายเณ
อิเธว นํ ปสฺสฺนฺติ

นภํ อากฺขจ ปพฺพตา,
นิปฺโปเถนฺตา จตฺุทฺทิสฺสา.
อธิวตฺตฺนฺติ ปาณินฺ,
สุทฺเท จณฺฑาลปุกฺกุเส.
สพฺพเมวาภิมทฺทติ,
น รถานํ น ปตฺติยา.
สกกฺกา เชตฺุ ฐเนน วา,
สมปสฺสํ อตฺถมตฺตโน.
อิโร สทฺธํ นิเวสเย,
วาจาย อฺุทฺ เจตฺสา,
เปจฺจ สคฺเค ปโมทฺติ.

อริยชนคาคา

นำ [หนุทมย์ อริยชนคาคาโย ภณาม เส ฯ]

ยสฺส สทฺธา ตถาคเต
สีลญฺจ ยสฺส กลฺยาณํ
สงฺฆे ปสาโท ยสฺสตฺถิ
อทฺลิตฺุทฺติ ตํ อากฺุ
ตสฺมา สทฺธญฺจ สีลญฺจ
อนฺุญฺญเชถ เมธาวี

อจลา สฺุปฺติภูจฺจิตา
อริยกนฺต์ ปสฺสฺสิตํ
อฺุชฺุญฺญตฺถจ ทสฺสนํ
อโมฆนฺตสฺส ชีวิตํ.
ปสาทํ ฐมฺมทสฺสนํ,
สรํ พฺุทฺธานฺ สาสนนฺติ.

ธรรมนูญยามสุตตะ

นำ [หนุทมย์ ธรรมนูญยามสุตตะ ภาณาม เส ๑]

เอวมเม สุตฺ. เอกิ สมย์ ภควา, สาวตถุญญิ วิหริติ, เขตวเน อนาถปิณฺฑติกสฺส,
อาราเม. ตตฺร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ภิกฺขโวติ. ภทฺนเตติ เต ภิกฺขุ ภควโต
ปจฺจสฺโสสุ. ภควา เอตทโวจ. อุปฺปาทา วา ภิกฺขเว ตถาคตานิ อนุปฺปาทา วา
ตถาคตานิ, จิตาว सा चात्तु षम्मणฺ्जितตา षम्मनियामตา, สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจาติ.
ตํ ตถาคโต อภิสมฺพุชฺฌติ อภิสเมติ, อภิสมฺพุชฺฌิตฺวา อภิสเมตฺวา อจฺจิกฺขติ เทเสติ,
ปญฺญเปติ ปญฺญเปติ, วิวริติ วิภชติ อุตฺตานิโกโรติ, สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจาติ. อุปฺปาทา
วา ภิกฺขเว ตถาคตานิ อนุปฺปาทา วา ตถาคตานิ, จิตาว सा चात्तु षम्मणฺ्जितตา
ธรรมนูญยามตา, สพฺเพ สงฺขารา ทุกฺขาติ. ตํ ตถาคโต อภิสมฺพุชฺฌติ อภิสเมติ,
อภิสมฺพุชฺฌิตฺวา อภิสเมตฺวา อจฺจิกฺขติ เทเสติ, ปญฺญเปติ ปญฺญเปติ, วิวริติ วิภชติ
อุตฺตานิโกโรติ, สพฺเพ สงฺขารา ทุกฺขาติ. อุปฺปาทา วา ภิกฺขเว ตถาคตานิ อนุปฺปาทา
วา ตถาคตานิ, จิตาว सा चात्तु षम्मणฺ्जितตา षम्मนियामตา, สพฺเพ ฌมฺมา อนตฺตาทิ.
ตํ ตถาคโต อภิสมฺพุชฺฌติ อภิสเมติ, อภิสมฺพุชฺฌิตฺวา อภิสเมตฺวา อจฺจิกฺขติ เทเสติ,
ปญฺญเปติ ปญฺญเปติ, วิวริติ วิภชติ อุตฺตานิโกโรติ, สพฺเพ ฌมฺมา อนตฺตาทิ. อิทมโวจ
ภควา อตฺตมฺนา เต ภิกฺขุ ภควโต ภาสิตํ, อภินนฺทฺนติ.

ธรรมนูญยามสุตตะ นิฏฺฐิตํ.

ภทฺเทกรตฺตคาถา

นำ [หนุทมย์ ภทฺเทกรตฺตคาถาโย ภาณาม เส ๑]

อตีตํ นานวาคเมยฺย
ยทตีตมฺปหีนนฺตํ
ปจฺจุปฺปนฺนญจ โย ฌมฺมํ
อสฺหิริ อสงฺกุปฺปี
อชฺเชว กิจฺจมาตฺตปฺปี
น หิ โน สงฺครนฺเตน

นปฺปฏิกฺกฺเข อนาคตํ,
อปฺปตฺตตฺถจ อนาคตํ.
ตตฺถ ตตฺถ วิปฺสฺสติ,
ตํ วิทฺธา มนฺุพฺรุหเย.
โก ชญฺญา มรณํ สุเว,
มหาเสเนน มจฺจฺจนา.

เอวี่ วิหาริมตาปี
ตี่ เว ภาทเทกรตโตติ

อโหดตมตนทิตี,
สนโต อากิขเต มุนีติ.

ติอุทานคาถา

(พุทธอุทานคาถา)

นำ [หนุทมย์ ติอุทานคาถาโย ภาณม เสฯ]

ยทา หเว ปาตุภวานติ ฐมมา,
อาตาปีโน ฌายโต พุราหฺมณสฺส,
อถสฺส กงฺขา วปยฺนติ สพฺพา,
ยโต ปชานาติ สเหตุฐมมํ.

ยทา หเว ปาตุภวานติ ฐมมา,
อาตาปีโน ฌายโต พุราหฺมณสฺส,
อถสฺส กงฺขา วปยฺนติ สพฺพา,
ยโต ขยํ ปจฺจยํ อเวทิตี.

ยทา หเว ปาตุภวานติ ฐมมา,
อาตาปีโน ฌายโต พุราหฺมณสฺส,
วิฐุပ္ยํ ติฐฺฐติ มารเสนํ,
สุโรว โอบาสยมนตลิกฺขณฺติ.

ติลฺกขณาทิกคาถา

นำ [หนุทมย์ ติลฺกขณาทิกคาถาโย ภาณม เสฯ]

สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจาติ	ยทา ปญฺญา ย ปสฺสตี,
อถ นิพฺพินฺนทิตี ทฺวเข	เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.
สพฺเพ สงฺขารา ทฺวเข	ยทา ปญฺญา ย ปสฺสตี,
อถ นิพฺพินฺนทิตี ทฺวเข	เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.
สพฺเพ ฐมมา อนตฺตาติ	ยทา ปญฺญา ย ปสฺสตี,
อถ นิพฺพินฺนทิตี ทฺวเข	เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.

อปปกา เต มนุสเสสุ
อถายํ อิตรา ปชา
เย จ โข สมมทกขาเต
เต ชนา ปารเมสสนติ
กณ्हํ ฌมฺมํ วิปฺปหาย
โอกา อโนกมากมม
ตตฺราริรติมิจฺเจย
ปฺริโยทเปยฺย อตฺตานํ
เยสํ สมโพิธยงฺเคสุ
อาทานปฺฏินิสฺสคฺเค
ซีณาสวา ชฺติมนฺโต

เย ชนา ปารคามิโน,
ตีรเมวานุชาวติ.
ฌมฺเม ฌมฺมานุวตฺติโน,
มจฺจุเชยฺยํ สุทฺตฺตริ.
สุกฺกํ ภาเวถ ปณฺทิตฺ,
วิเวเก ยตถ ทูรมํ.
หิตฺวา กามे อภิณฺจโน,
จิตฺตเกฺลเสหิ ปณฺทิตฺ.
สมมา จิตฺตํ สุภาวิทํ,
อนฺูปาทาย เย รตา,
เต โลเก ปฺรินิพฺพุตฺตาติ.

ศรทพรตคทา

นำ [หนุทมย์ ศรทพรตคทาโย ฌณาม เสฯ]

นโม ตสฺส ฌควโต อรฺหโต สมมาสมฺพุทฺธสฺส.

๑. ฌาสิตา โข เตน ฌควตา ชานตา ปสฺสตา อรฺหตา สมมาสมฺพุทฺธเณ,
อัยํ ปจฺฉิมา วาจา, หนุททานิ ฌิกฺขเว อามนฺตยามิ โว, วยฺชมา สงฺขารา,
อปปมาเทน สมปาเทถาติ.

๒. สพฺเพ สงฺขารา อนิจฺจาติ
อถ นิพฺพินฺหติ ทฺกฺเข	ยทา ปณฺถาย ปสฺสติ,
เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.
๓. สพฺเพ สงฺขารา ทฺกฺขาติ
อถ นิพฺพินฺหติ ทฺกฺเข	ยทา ปณฺถาย ปสฺสติ,
เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.
๔. สพฺเพ ฌมฺมา อนตฺตาติ
อถ นิพฺพินฺหติ ทฺกฺเข	ยทา ปณฺถาย ปสฺสติ,
เอส มคฺโค วิสุทฺธิยา.
๕. วิสุทฺธิ สพฺพเกฺลเสหิ
เจตฺโส โหติ สฺสา สนฺติ	โหติ ทฺกฺเขหิ นิพฺพุติ
นิพฺพานมิตฺติ วุจฺจติ.
๖. เย จ โข สมมทกฺขาเต	ฌมฺเม ฌมฺมานุวตฺติโน

เต ชนา ปารเมสสนติ	มจจุเชยย์ สุหุตตรี.
๗. อปปาโท อมตํ ปทํ	ปมาโท มจจโน ปทํ
อปมตตนา น มียนติ	เย ปมตตนา ยถา มตา.
๘. อปมตโต อุโภ อตเถ	อธคณหาติ ปณฺทิตโต
ทิกฺขเจ ฐมเม จ โย อตฺเถ	โย จตฺเถ สมปรายิก
อตถาภิสสมยา อีโร	ปณฺทิตฺติ ปวฺจจติ
๙. เอตตกานมปิ ปาจานํ	อตถํ อณฺณาย สารุกํ
ปฏฺฐิพชฺเชถ เมธาวิ	อโมฆํ ชีวิทํ ยถาติ.

ขึ้น - แรม ๘ ค่ำ

สวดแจ้ง

พระวินัย

ยนฺเตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมมาสมพุทฺธเณ, ปจฺมํ ปาราชิกํ กตถ ปณฺณตฺตนฺติ. เวสาลียํ ปณฺณตฺตนฺติ. กํ อารพฺภาติ. สุทินฺนํ กลนฺทปฺตฺตํ อารพฺภาติ. กิสฺมึ วัตถุสฺมินฺติ. สุทินฺโน กลนฺทปฺตฺโต ปุราณฺทตฺติกาเย เมณฺณํ ฌมฺมํ ปฏฺิเสวี, ตสฺมึ วัตถุสฺมินฺติ.

เตน สมเยน พุทฺโธ ภควา เวรณฺชาเย วิหฺรติ นเพรฺบุจิมฺนฺทมฺมูเล มหตา ภิกฺขุสงฺฆเณ, สทฺธี ปณฺณตฺตเตหิ ภิกฺขุสฺเตหิ. อสฺสิสฺสึ โข เวรณฺโซ พฺราหฺมเณ, สมเณ ชลฺล โภ โคตฺโม สกฺยปฺตฺโต สกฺยกุลา ปพฺพชิตฺ, เวรณฺชาเย วิหฺรติ นเพรฺบุจิมฺนฺทมฺมูเล มหตา ภิกฺขุสงฺฆเณ, สทฺธี ปณฺณตฺตเตหิ ภิกฺขุสฺเตหิ. ตํ โข ปน ภาวนตํ โคตมํ เอวํ กลยาเณ กิตฺติสทฺโท อพฺภุคฺคโต, อิติปิ โส ภควา อรหํ สมมาสมพุทฺโธ, วิชฺชาจรณสมฺปนฺโน สุกฺโต โลกวิหฺว, อนุตฺตโร ปุริสทมฺมสารถิ สตฺถา เทวมนุสฺसानํ พุทฺโธ ภควาติ. โส อิมํ โลกํ สเทวํ สมารํ สพรหฺมํ สสสมณฺพรหฺมณฺมึ ปชํ สเทวมนุสฺสํ สยํ อภิญญา สจฺฉิกตฺวา ปเวเทติ, โส ฌมฺมํ เทเสติ อาทิกฺลยาณํ มชฺฌกฺลยาณํ ปรีโยสานกฺลยาณํ, สาทถํ สพฺยณฺชนํ เภวลปรีปุณฺณํ ปรีสุทฺธํ พฺรหฺมจฺริยํ ปกาเสติ, สาธุ โข ปน ตถารูปานํ อรหตํ ทสฺสนํ โหตีติ.

พระวินัย จบ.

พระสูตร

เอวมเม สุตํ. เอกํ สมยํ ภควา, อนุตฺตรา จ ราชคหํ อนุตฺตรา จ นาลนฺทํ อทฺธานมคฺคปฏิปนฺโน โหติ, มหตา ภิกฺขุสงฺฆเณ สทฺธี ปณฺณตฺตเตหิ ภิกฺขุสฺเตหิ. สุปฺปิโยปิ โข ปรีพฺพาชโก, อนุตฺตรา จ ราชคหํ อนุตฺตรา จ นาลนฺทํ อทฺธานมคฺคปฏิปนฺโน โหติ, สทฺธี อนุตฺเตวาสิณา พฺรหฺมทตฺเตน มาณเวณ. ตตฺร สฺสํ สุปฺปิโย ปรีพฺพาชโก อเนกปรียาเยน, พุทฺธสฺส อวณฺณํ ภาสติ, ฌมฺมสฺส อวณฺณํ ภาสติ, สงฺฆสฺส อวณฺณํ

ภาสดี. สุปิยสส ปน ปริพพาชกสส อนุตวาสี พรหมทตโต มาณโว อเนกปริยาเยน,
พุทฺธสส วณฺณ ภาสดี, ฌมฺมสส วณฺณ ภาสดี, สงฺฆสส วณฺณ ภาสดี. อิติห เต
อุโภ อัจฉริยนุตวาสี อณฺณมณฺณสส อุชฺฐวิปฺจจนิกวาทา, ภควนฺตํ ปิณฺณจิตโต ปิณฺณจิตโต
อนุพฺนธา โหนฺติ ภิกฺขุสงฺฆณฺจ.

พระสูตร จบ.

พระอภิธรรม

พระสังคีติ

กุสลา ฌมฺมา อกุสลา ฌมฺมา อพฺยากตา ฌมฺมา. กตเม ฌมฺมา กุสลา.
ยสฺมี สมเย กามาวจรํ กุสลํ จิตฺตํ อุปฺปนฺนํ โหติ, โสมนสฺสสทฺคตํ ฌานสมฺปยุตฺตํ,
รूपารมฺมณํ วา สทฺทการมฺมณํ วา, คนฺธารมฺมณํ วา รสสารมฺมณํ วา, โผฏฺฐพฺพารมฺมณํ
วา ฌมฺมารมฺมณํ วา, ยํ ยํ วา ปนารพฺภ, ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อวิกฺเขโป โหติ,
เย วา ปน ตสฺมี สมเย อณฺเณปิ อตฺถิ ปฏฺวิจฺจสมฺบุพฺพนา, อรูปิโน ฌมฺมา, อิเม
ฌมฺมา กุสลาฯ

พระสังคีติ จบ

พระวิภังค์

ปญฺจกฺขนฺธา, รูปกฺขนฺโธ, เวทนากฺขนฺโธ, สญฺญากฺขนฺโธ, สงฺขารกฺขนฺโธ,
วิญฺญาณกฺขนฺโธ. ตตฺถ กตฺโม รูปกฺขนฺโธ. ยงฺกิลฺลิจิ รูปํ อตีตํ นาคตปฺจฺจุพฺปนฺนํ
อชฺฌตฺตํ วา พหิทฺธา วา, โอพาริกํ วา สุขุมํ วา, หีนํ วา ปณฺีตํ วา, ยํ ทฺูเร
วา สนฺติเก วา, ตเทกชฺฌํ อภิสญฺญหิตฺวา อภิสงฺขิปิตฺวา อยํ วุจฺจติ รูปกฺขนฺโธ.

พระวิภังค์ จบ

พระธาตุกถา

สงฺคโห อสงฺคโห. สงฺคหิตฺเตน อสงฺคหิตฺ, อสงฺคหิตฺเตน สงฺคหิตํ สงฺคหิตฺเตน
สงฺคหิตํ, อสงฺคหิตฺเตน อสงฺคหิตํ. สมฺปโยโค วิปฺปโยโค. สมฺปยุตฺเตน วิปฺปยุตฺตํ
วิปฺปยุตฺเตน สมฺปยุตฺตํ อสงฺคหิตํ.

พระธาตุกถา จบ.

พระปกคะละปัญญัตติ

ฉ ปณฺณตฺติโย. ขนฺธปณฺณตฺติ, आयตनपणฺณตฺติ, चातुपणฺณตฺติ, सज्जपणฺณตฺति
อินฺทริยปณฺณตฺติ, ปุคฺคลปณฺณตฺติ. กิตฺตาวตฺตา ปุคฺคลानํ ปุคฺคลปณฺณตฺติ. สมยวิมุตฺโต
อสมยวิมุตฺโต, กุปฺปธมฺโม อกุปฺปธมฺโม, ปรีหानธมฺโม อปรีหानธมฺโม, เจตนาภพฺโพ
อนุรูกขนาภพฺโพ, ปุถุชฺชโน โคตรรกฺ, ภูยปรโต อภยปรโต, ภาพฺพาคมฺโน อภพฺพาคมฺโน,
นียโต อนียโต, ปฏิปนฺนโก ผลญฺจितฺ อรหา อรหตฺตาย ปฏิปนฺโน.

พระปกคะละปัญญัตติ จบ.

พระกถาวัตถุ

ปุคฺคโล อุปฺลพฺภติ, สจฺจิกตฺถปรมตฺเถนาติ. อามนฺตา. โย สจฺจิกตฺถ ปรมตฺถ,
ตโต โส ปุคฺคโล อุปฺลพฺภติ, สจฺจิกตฺถปรมตฺเถนาติ. น เหวํ วัตตพฺเพ. อาษานาหิ
นิกฺคหํ หลฺลิจิ, ปุคฺคโล อุปฺลพฺภติ, สจฺจิกตฺถปรมตฺเถน, เตน วัต เร วัตตพฺเพ,
โย สจฺจิกตฺถ ปรมตฺถ, ตโต โส ปุคฺคโล อุปฺลพฺภติ, สจฺจิกตฺถปรมตฺเถนาติ มิจฺฉา.

พระกถาวัตถุ จบ.

พระยมก

เย เกจิจิ กุสลา ธมฺมา, สพฺเพ เต กุสลมุลา. เย วา ปน กุสลมุลา
สพฺเพ เต ธมฺมา กุสลา. เย เกจิจิ กุสลา ธมฺมา, สพฺเพ เต กุสลมุเลน เอกมุลา.
เย วา ปน กุสลมุเลน เอกมุลา, สพฺเพ เต ธมฺมา กุสลา.

พระยมก จบ.

พระมหาปฏิฐาน

เหตุปจฺจโย, อารมมณฺปจฺจโย, อธิปฺติปจฺจโย, อนนฺตรปจฺจโย, สมนฺตรปจฺจโย,
สหชาติปจฺจโย, อณฺณมณฺณปจฺจโย, นิสฺสยปจฺจโย, อุปฺนิสฺสยปจฺจโย, ปุเรชาติปจฺจโย,
ปจฺจชาติปจฺจโย, อาเสวนปจฺจโย, กมฺมปจฺจโย, วิปากปจฺจโย, อาหารปจฺจโย,
อินฺทริยปจฺจโย, ฌานปจฺจโย, มคฺคปจฺจโย, สมฺปยุตฺตปจฺจโย, วิปฺยุตฺตปจฺจโย,
อตฺถิปจฺจโย, นตฺธิปจฺจโย, วิคตปจฺจโย, อวิคตปจฺจโย.

พระมหาปฏิฐาน จบ.

พระสหัสสนัย

สุทฺธิกปฏิปทา

กุสลา ฌมมา อกุสลา ฌมมา อพฺยากตา ฌมมา

กตเม ฌมมา กุสลา ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌาณํ ภาเวติ นียยานิกํ อปจยคามิ
ทิกฺขจิคตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กามเมหิ ปจฺมํ ฌาณํ
อุปสมฺบชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺถํ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺถํ
สุขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺถํ สุขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺถํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ
อวิกฺเขโป โหติ อิเม ฌมมา กุสลา.

กตเม ฌมมา กุสลา ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌาณํ ภาเวติ นียยานิกํ อปจยคามิ
ทิกฺขจิคตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ วุปฺสมา ทฺติยํ
ฌาณํ ตฺติยํ ฌาณํ จตฺตถํ ฌาณํ ปจฺมํ ฌาณํ ปญฺจมํ ฌาณํ อุปสมฺบชฺช วิหฺรติ
ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺถํ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺถํ สุขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺถํ
สุขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺถํ ตสฺมี สมเย ผสฺโส โหติ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ฌมมา
กุสลา.

สุญฺญตมฺมูลกปฏิปทา

กตเม ฌมมา กุสลา ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌาณํ ภาเวติ นียยานิกํ อปจยคามิ
ทิกฺขจิคตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิวิจฺเจว กามเมหิ ปจฺมํ ฌาณํ
อุปสมฺบชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺถํ สุญฺญตํ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺถํ
สุญฺญตํ สุขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺถํ สุญฺญตํ สุขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺถํ สุญฺญตํ ตสฺมี
สมเย ผสฺโส โหติ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ฌมมา กุสลา.

กตเม ฌมมา กุสลา ยสฺมี สมเย โลกุตฺตรํ ฌาณํ ภาเวติ นียยานิกํ
อปจยคามิ ทิกฺขจิคตานํ ปหานาย ปจฺมาย ภูมียา ปตฺติยา วิตกฺกวิจฺจารานํ
วุปฺสมา ทฺติยํ ฌาณํ ตฺติยํ ฌาณํ จตฺตถํ ฌาณํ ปจฺมํ ฌาณํ ปญฺจมํ ฌาณํ
อุปสมฺบชฺช วิหฺรติ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺถํ สุญฺญตํ ทฺกฺขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺถํ
สุญฺญตํ สุขาปฺปฏิปทํ ทนฺธาภินฺถํ สุญฺญตํ สุขาปฺปฏิปทํ ชิปฺปาภินฺถํ สุญฺญตํ ตสฺมี
สมเย ผสฺโส โหติ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ฌมมา กุสลา.

วิริยชาติปตฺเตยฺม จิตฺตชาติปตฺเตยฺม วิมฺสาชาติปตฺเตยฺม สุขาปฏิบัติ ชิปฺปาภิญญํ
อนฺทชาติปตฺเตยฺม วิริยชาติปตฺเตยฺม จิตฺตชาติปตฺเตยฺม วิมฺสาชาติปตฺเตยฺม อทุกขมสุขาปฏิบัติ
ทนฺธาภิญญํ อนฺทชาติปตฺเตยฺม วิริยชาติปตฺเตยฺม จิตฺตชาติปตฺเตยฺม วิมฺสาชาติปตฺเตยฺม
อทุกขมสุขาปฏิบัติ ชิปฺปาภิญญํ อนฺทชาติปตฺเตยฺม วิริยชาติปตฺเตยฺม จิตฺตชาติปตฺเตยฺม
วิมฺสาชาติปตฺเตยฺม ตสมฺมึ สมเย ผสฺโส โหติ อวิกฺเขโป โหติ อิเม ธมฺมา กุสลา.

ขึ้น - แรม ๙ คำ

สมพุทฺโธ ทิปทฺเสฏฺโฐ	มหาการุณิกो मुनि
เอกายนํ มคฺคํ นาม	เวเนยยานํ อเทสยิ.
กิลิฏฺฐจิตตสฺตตฺตานํ	จิตตเกฺลสฺวิสุทฺธิยา,
โสแกนํ ปริเทวานํ	อติกกมมาย สพฺพโส.
ทุกฺขานํ โทมนสฺसानํ	อตฺถงคมาย อฏฺฐจิตฺ,
ถายสฺเสวาธิกมมาย	นิพฺพานสฺสาภิปตฺติยา
สตีปฺภูจฺานนาเมน	วิสฺสุตฺ วิธ สาสเน,
จิตตเกฺลสฺวิสุทฺธตฺถํ	ตํ มคฺคนตฺมภณฺนาม เส.

สติปฏฺฐานปาโฐ

นำ [หนุทฺมยํ สตีปฺภูจฺานปาฐํ ภณฺนาม เสฯ]

อตฺถิ โข เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมพุทฺธเณ.
เอกายโน อยํ มคฺโค สมฺมทกฺขาโต, สตฺตานํ วิสุทฺธิยา, โสภปริเทวานํ สมตีกกมมาย,
ทุกฺขโทมนสฺसानํ อตฺถงคมาย, ถายสฺส อธิกมมาย, นิพฺพานสฺส สจฺฉิกิริยาย.
ยทฺธิ จตฺตารो สตีปฺภูจฺานา, กตฺเม จตฺตารो.

อิธ ภิกฺขุ กายเ กายานุปสฺสี วิหฺรติ, อาตاپิ สมฺปชาโน สตีมา วิเนยฺย
โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. เวทนาสุ เวทฺธานุปสฺสี วิหฺรติ, อาตاپิ สมฺปชาโน สตีมา
วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. จิตฺเต จิตฺตานุปสฺสี วิหฺรติ, อาตاپิ สมฺปชาโน สตีมา
วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. ฐมฺเมสุ ฐมฺมานุปสฺสี วิหฺรติ, อาตاپิ สมฺปชาโน
สตีมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ.

๑. กถญจ ภิกฺขุ กายเ กายานุปสฺสี วิหฺรติ. อิธ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ วา กายเ
กายานุปสฺสี วิหฺรติ, พหิทฺธา วา กายเ กายานุปสฺสี วิหฺรติ, อชฺฌตฺตพหิทฺธา วา
กายเ กายานุปสฺสี วิหฺรติ, สมุทฺยฐมฺมานุปสฺสี วา กายสมฺมึ วิหฺรติ, วยฐมฺมานุปสฺสี
วา กายสมฺมึ วิหฺรติ. สมุทฺยวยฐมฺมานุปสฺสี วา กายสมฺมึ วิหฺรติ, อตฺถิ กายเติ วา

ปนสฺส สติ ปจฺจุปฺภูจิตฺตา โหติ, ยาวเทว ฌาณมตฺตตาย ปตฺติสฺสตีมตฺตตาย. อนิสฺสีโต
จ วิหฺรติ น จ กิณฺจิ โลเก อุปาทียติ. เอวํ โข ภิกฺขุ กายเ กายานุปฺสฺสี วิหฺรติ.

๒. กถญจ ภิกฺขุ เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ. อธิ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ
วา เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ, พหิทฺธา วา เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ,
อชฺฌตฺตพหิทฺธา วา เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ. สมุทฺยธมฺมานุปฺสฺสี วา
เวทนาสุ วิหฺรติ. วยธมฺมานุปฺสฺสี วา เวทนาสุ วิหฺรติ. สมุทฺยวอยธมฺมานุปฺสฺสี วา
เวทนาสุ วิหฺรติ. อตฺถิ เวทนาตี วา ปนสฺส สติ ปจฺจุปฺภูจิตฺตา โหติ, ยาวเทว
ฌาณมตฺตตาย ปตฺติสฺสตีมตฺตตาย. อนิสฺสีโต จ วิหฺรติ น จ กิณฺจิ โลเก อุปาทียติ.
เอวํ โข ภิกฺขุ เวทนาสุ เวทนานุปฺสฺสี วิหฺรติ.

๓. กถญจ ภิกฺขุ จิตฺเต จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ. อธิ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ วา จิตฺเต
จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ, พหิทฺธา วา จิตฺเต จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ, อชฺฌตฺตพหิทฺธา วา
จิตฺเต จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ, สมุทฺยธมฺมานุปฺสฺสี วา จิตฺตสฺมี วิหฺรติ, วยธมฺมานุปฺสฺสี
วา จิตฺตสฺมี วิหฺรติ, สมุทฺยวอยธมฺมานุปฺสฺสี วา จิตฺตสฺมี วิหฺรติ, อตฺถิ จิตฺตฺนตี วา
ปนสฺส สติ ปจฺจุปฺภูจิตฺตา โหติ, ยาวเทว ฌาณมตฺตตาย ปตฺติสฺสตีมตฺตตาย. อนิสฺสีโต จ
วิหฺรติ น จ กิณฺจิ โลเก อุปาทียติ. เอวํ โข ภิกฺขุ จิตฺเต จิตฺตานุปฺสฺสี วิหฺรติ.

๔. กถญจ ภิกฺขุ ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ. อธิ ภิกฺขุ อชฺฌตฺตํ วา
ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ, พหิทฺธา วา ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ,
อชฺฌตฺตพหิทฺธา วา ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ, สมุทฺยธมฺมานุปฺสฺสี วา ฌมฺเมสุ
วิหฺรติ, วยธมฺมานุปฺสฺสี วา ฌมฺเมสุ วิหฺรติ, สมุทฺยวอยธมฺมานุปฺสฺสี วา ฌมฺเมสุ
วิหฺรติ, อตฺถิ ฌมฺมาตี วา ปนสฺส สติ ปจฺจุปฺภูจิตฺตา โหติ, ยาวเทว ฌาณมตฺตตาย
ปตฺติสฺสตีมตฺตตาย. อนิสฺสีโต จ วิหฺรติ น จ กิณฺจิ โลเก อุปาทียติ. เอวํ โข
ภิกฺขุ ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุปฺสฺสี วิหฺรติ.

อัยํ โข เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหฺตา สมฺมาสมฺพุทฺเธน, เอกายโน
มคฺโค สมฺมทกฺขาโต, สตฺตานํ วิสุทฺธิยา, โสภปริเทวานํ สมตฺติกฺกมา, ทุกฺขโทมนสฺसानํ
อตฺถงฺคมา, ฌายสฺส อธิคมา, นิพฺพานสฺส สจฺฉิกิริยา. ยทฺธิ จตฺตาโร สตีปฺภูจานาตี.

เอกายนํ ชาตีชยฺนตฺทสฺสี,
มคฺคํ ปชานาตี หิตานุกมฺปี,
เอเตน มคฺเคน ตริสฺสุ ปุพฺเพ,

ตรีสุสเร เจว ตรนติ โจจนติ.

ยานิ เว ปญจ จานานิ ปญจนิมมลโลจโน,
เวเนยยานิ ปกาเสสิ อภิน्हํ ปจจเวกขิต्तํ.
สมมานุกิริยमानานิ สตุฏสาสนการิถิ,
ตํ ตํ อตถวสํ สมมา สาชยนติ ยถารหํ,
เตสมปกาสกํ ฌมม- ปริยายํ ภาณาม เส.

อภิณหปัจจเวกขณปาฐ

นำ [หนุทมยํ อภิณหปัจจเวกขณปาฐํ ภาณาม เสฯ]

อตถิ โข เตน ภควา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมมาสมพุทฺธเณ
ปญจ จานานิ สมมทกฺขาตานิ. ยานิ อภิน्हํ ปจจเวกขิตตพฺพานิ, อิตถิยา वा
पुरिसेन वा कहुजेन वा पपुषिเตन वा. กตमानि ปญจ.

๑. ชราธมโมมฺหิ ชริ อนุตฺติตฺติ, อภิน्हํ ปจจเวกขิตตพฺพํ อิตถิยา वा पुरिसेन
वा कहुजेन वा पपुषिเตन वा.

๒. พยาธิธมโมมฺหิ พยาธิ อนุตฺตितฺติ, อภิน्हํ ปจจเวกขิตตพฺพํ อิตถิยา वा
पुरिसेन वा कहुजेन वा पपुषिเตन वा.

๓. มรณธมโมมฺหิ มรณํ อนุตฺตितฺติ, อภิน्हํ ปจจเวกขิตตพฺพํ อิตถิยา वा
पुरिसेน वा कहुजेन वा पपुषิเตन वा.

๔. สพฺเพหิ เม ปิเยหิ มนาเปหิ นานาภาโว विनाभावोति, อภิน्हํ
पजजवेकखित्तपुपํ อิตถิยา वा पुरिसेन वा कहुजेन वा पपुषिเตन वा.

๕. กम्मสฺสโกมฺหิ กम्मทายาโท กम्मโยนิ กम्मพฺนฺธุ กम्मปฏิสฺสรโณ, ยํ
กम्मํ กสิสฺสามิ กลฺยาณํ वा ปापกํ वा ตสฺส ทายาโท ภาวิสฺสามิตี, อภิน्हํ
पजजवेकखित्तपुपํ อิตถิยา वा पुरिसेน वा कहुजेन वा पपुषิเตน वा.

อิมานิ โข เตน ภควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมมาสมพุทฺธเณ, ปญจ
จานานิ สมมทกฺขาตานิ, ยานิ อภิน्हํ ปจจเวกขิตตพฺพานิ, อิตถิยา वा पुरिसेन वा
कहुजेन वा पपुषिเตन वा.

ตสมาติหมเหติ เอวํ อภินฺหํ ปจฺจเวกฺขิตพฺพํ, ชรารมฺโมมฺหิ ชรํ อนตฺตีโต.
พฺยาริธมฺโมมฺหิ พฺยาริ อนตฺตีโต. มรณธมฺโมมฺหิ มรณํ อนตฺตีโต. สพฺเพหิ เม ปิเยหิ
มฺนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว. กมฺมสฺสโกมฺหิ กมฺมทายาทิ กมฺมโยนิ กมฺมพฺนฺร
กมฺมปฏฺฐิสรณ, ยํ กมฺมํ กริสฺสามิ กลฺยาณํ วา ปาปกํ วา ตสฺส ทายาทิ
ภวิสฺสามิตี. ตโต อุตฺตรปี ปจฺจเวกฺขิตพฺพํ.

๑. น โข ปนาหเมว, ชรารมฺโมมฺหิ ชรํ อนตฺตีโต. อถโฆ ยาวตา สตฺตานํ
อาคติ คติ จุติ อุปฺปตฺติ, สพฺเพ สตฺตา ชรารมฺมา ชรํ อนตฺตีตา. ตํ กุเตตฺถ ลพฺภา

๒. น โข ปนาหเมว, พฺยาริธมฺโมมฺหิ พฺยาริ อนตฺตีโต. อถโฆ ยาวตา
สตฺตานํ อาคติ คติ จุติ อุปฺปตฺติ, สพฺเพ สตฺตา พฺยาริธมฺมา พฺยาริ อนตฺตีตา. ตํ
กุเตตฺถ ลพฺภา.

๓. น โข ปนาหเมว, มรณธมฺโมมฺหิ มรณํ อนตฺตีโต. อถโฆ ยาวตา สตฺตานํ
อาคติ คติ จุติ อุปฺปตฺติ, สพฺเพ สตฺตา มรณธมฺมา มรณํ อนตฺตีตา, ตํ กุเตตฺถ ลพฺภา.

๔. น โข ปน มยฺหเมว, สพฺเพหิ ปิเยหิ มฺนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว.
อถโฆ ยาวตา สตฺตานํ อาคติ คติ จุติ อุปฺปตฺติ, สพฺเพสํ สตฺตานํ ปิเยหิ
มฺนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว. ตํ กุเตตฺถ ลพฺภา.

๕. น โข ปนาหเมว. กมฺมสฺสโกมฺหิ กมฺมทายาทิ กมฺมโยนิ กมฺมพฺนฺร
กมฺมปฏฺฐิสรณ, ยํ กมฺมํ กริสฺสามิ กลฺยาณํ วา ปาปกํ วา ตสฺส ทายาทิ ภวิสฺสามิ.
อถโฆ ยาวตา สตฺตานํ อาคติ คติ จุติ อุปฺปตฺติ, สพฺเพ สตฺตา กมฺมสฺสกา
กมฺมทายาทา กมฺมโยนิ กมฺมพฺนฺร กมฺมปฏฺฐิสรณา, ยํ กมฺมํ กริสฺสนฺติ กลฺยาณํ วา
ปาปกํ วา ตสฺส ทายาทา ภวิสฺสนฺติ. ตํ กุเตตฺถ ลพฺภาติ.

อภินฺหปจฺจเวกฺขณปาโฐ นิฏฺฐิต.

เกณฺิยานุโมทนาคาถา

นำ [หนุทมฺยํ เกณฺิยานุโมทนาคาถาโย ภณาม เสฯ]

อคฺคิหุตฺตมฺุชา	ยถฺถา	สาวิตฺติ	ฉนฺทโส	มุขํ,
ราชา	มุขํ	มนุสฺसानํ		นทีนํ
นภฺขตฺตานํ	มุขํ	จฺนฺโท		สาครโร
ปฺญฺณมา	กขฺมานานํ			ตปฺตํ
				มุขํ,
				สงฺโฆ
				เว
				ยชฺตํ
				มุขํ.

ภณีสสาม มยํ คาคา
เอตา สุนนตุ สกุกจจํ

กาลทานปฺปทีปิกา,
ทายกา ปุณณคามิโน.

กาลทานสุตฺตคาคา

นำ [หนุทมยํ กาลทานสุตฺตคาคาโย ภณาม เสฯ]

กาเล ททนต์ติ สปลยญา	วทณญู วีตมจจรธา
กาเลน ทินนํ อริเยสุ	อุชฺฐุเตสุ ตาทิสฺ.
วิปฺปสนฺนมนนา ตสฺส	วิปฺปลา โหติ ทกฺขินา.
เย ตตถ อนฺนโมทนต์ติ	เวยยาวจจํ กโรนฺติ วา.
น เตน ทกฺขินา โอนา	เตปิ ปุณณสฺส ภาคิโน,
ตสฺมา ทเท อปฺปฏฺวิวานจิตฺโต	ยตถ ทินนํ มหปฺพลํ,
ปุณณานิ ปโรโลกสมิํ	ปตฺติจฺจา โหนติ ปาณินฺนติ.

วิหารทานคาคา

นำ [หนุทมยํ วิหารทานคาคาโย ภณาม เสฯ]

สีตํ อุณฺหํ ปฏฺวิหนฺติ	ตฺโต วาพฺมิกานิ จ
สิริสเป จ มกเส	สิสิเร จาปิ วุฏฺฐิโย
ตฺโต วาตาตโป โขโร	สยฺชาโต ปฏฺวิหณฺณติ
เลนตถลยจ สฺขตถลยจ	ณายิตฺตุํ จ วิปฺสสิตฺตุํ
วิหารทานํ สงฺฆสฺส	อคฺคํ พุทฺเธหิ วณฺณิตฺ
ตสฺมา หิ ปณฺชิตฺโต โปโส	สมปฺสสํ อตถมตฺตโน
วิหาเร การเย รมฺเม	वासเยตถ พหุสฺสุเต
เตสํ อนฺนลยจ ปานลยจ	วตถเสนาสนานิ จ
ทเทยฺย อุชฺฐุเตสุ	วิปฺปสนฺเนน เจตสา
เต ตสฺส ฐมฺมํ เทเสนฺติ	สพฺพทฺกฺขาปฺนุทฺนํ
ยํ โส ฐมฺมมิชฺฌายา	ปรีนิพฺพาตฺยนาสโวติ.

ขึ้น - แรม ๑๐ คำ

สมศุคกรโณ พุทฺโธ	สามศุคิยํ นิโยชโก,
สมศุคกรณเณ ฌมฺเม	สาราณียเ อเทสยิ.
อญฺณมณฺโฬ ปิยตาย	สาธินो कारवस्स ज,
สงฺคหยาวิวาทาย	สามศุคิเยกตาย จ.
สํวตฺตนฺเตว ภิกฺขุณฺโ	ฌมฺเมน ปฏิปชฺชตํ,
เตสมฺปกาสกํ สุตฺตํ	ยํ สมฺพุทฺเธน ภาสิตํ.
สุตฺวานานุกรณน	ยถาพุทฺเธน เทสิตํ,
สาธุนํ อตฺถสิทฺตลํ	ตํ สุตฺตนฺตํ ภาณาม เส.

สาราณียชมฺมสุตฺตํ

นำ [หนุทมยํ สาราณียชมฺมสุตฺตํ ภาณาม เส ฯ]

เอวมฺเม สุตฺ. เอกํ สมยํ ภควา, สาวตฺถิยํ วิหริติ, เขตวเน อนาถปิณฺฑทิกสฺส,
อาราเม. ตตร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ภิกฺขโวติ.

ภทฺนเตติ เต ภิกฺขุ ภควโต ปจฺจสฺสเสสุ. ภควา เอตทโวจ, ฉยิเม ภิกฺขเว ฌมฺมา
สาราณียา ปิยกรณา ครุกรณา, สงฺคหยา อวิวาทาย สามศุคิยา เอกีภาวาย
สํวตฺตนฺติ. กตเม ฉ.

๑. อิทฺ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน, เมตตํ กายกมฺมํ ปจฺจุปฺภูจิตฺํ โหติ, สพฺรหฺมจารีสฺสุ
อาวิ เจว รโห จ. อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณียเ ปิยกรโณ ครุกรโณ, สงฺคหยา อวิวาทาย
สามศุคิยา เอกีภาวาย สํวตฺตติ.

๒. ปุน จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน, เมตตํ วจีกมฺมํ ปจฺจุปฺภูจิตฺํ โหติ,
สพฺรหฺมจารีสฺสุ อาวิ เจว รโห จ. อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณียเ ปิยกรโณ ครุกรโณ,
สงฺคหยา อวิวาทาย สามศุคิยา เอกีภาวาย สํวตฺตติ.

๓. ปุน จปรํ ภิกฺขเว ภิกฺขุโน, เมตตํ มโนกมฺมํ ปจฺจุปฺภูจิตฺํ โหติ,
สพฺรหฺมจารีสฺสุ อาวิ เจว รโห จ. อยมฺปิ ฌมฺโม สาราณียเ ปิยกรโณ ครุกรโณ,
สงฺคหยา อวิวาทาย สามศุคิยา เอกีภาวาย สํวตฺตติ.

ต้ สุณาถ สารุกั มนสิกรโธธ ภาสิสสามีติ. เอวมภนเตติ โข เต ภิกขุ ภควโต
ปจจสัสสุ. ภควา เอตทโวจ. กตเม จ ภิกขเว สตต อปริหานิยา ฌมมา.

๑. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, อภินุหสนนึปาตา ภวิสสนติ สนนึปาตพหุลา
วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฎิกงขา โน ปริหานิ.

๒. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ สมคคา สนนึปติสสนติ, สมคคา วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฎิกงขา โน ปริหานิ.

๓. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, อปณตตัม น ปณตเปสสนติ, ปณตตัม
น สมุจฉินทิสสนติ, ยถาปณตเตสสุ สีกขาปเทสสุ สมาทาย วตติสสนติ. วุฑฒิเยว
ภิกขเว ภิกขุณั ปาฎิกงขา โน ปริหานิ.

๔. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, เย เต ภิกขุ เถรา รตตถณญ จิรปพพิชิตา,
สงฆปิโตร สงฆปริณายกา, เต สกกริสสนติ ครุกริสสนติ มาเนสสนติ ปุเชสสนติ
เตสถจ โสตพพิ มณณิสสนติ. วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฎิกงขา โน ปริหานิ.

๕. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, อุปปนนาย ตณหาย โปโนพภิกาย โน วสั
คจฉิสสนติ. วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฎิกงขา โน ปริหานิ.

๖. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, อารณณเกสสุ เสนาสเนสสุ สาเปกขา ภวิสสนติ.
วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฎิกงขา โน ปริหานิ.

๗. ยาวกัวณจ ภิกขเว ภิกขุ, ปจจตตถณเวว สตี อุกุญเปสสนติ, กิณติ
อนาคตา จ เปสลา สพรหมจारी อาคจเฉยย์, อาคตา จ เปสลา สพรหมจारी ผาสสุ
วิหเรยยุณติ. วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั ปาฎิกงขา โน ปริหานิ.

ยาวกัวณจ ภิกขเว อิเม สตต อปริหานิยา ฌมมา ภิกขุสุ จสสนติ. อิเมสุ
จ สตตสุ อปริหานิเยสุ ฌมเมสุ ภิกขุ สนนึสสิสสนติ. วุฑฒิเยว ภิกขเว ภิกขุณั
ปาฎิกงขา โน ปริหานิ.

อิทมโวจ ภควา, อตตมณา เต ภิกขุ ภควโต ภาสิตัม, อภินนุฑนติ.

ภิกขุอปริหานิยฌมมุตตัม นิฎฐิตัม.

เทวตาทิสุตทกุกิณานุโมทนาคาธา

นำ [หนุทมย์ เทวตาทิสุตทกุกิณานุโมทนาคาธาโย ภณาม เสฯ]

ยสมัย ปเทเส กปเปติ
สีลวณเตตถ โภเชตวา
ยา ตตถ เทวตา อาสุ
ตา ปุชิตา ปุชยนต์
ตโต นั อนุกมฺปนต์
เทวตานุกมฺปิโต โปโส

วาสั ปณฺฑิตชาตโย,
สณฺณเต พุทฺทมจารีโน.
ตาสั ทกฺขินฺมาทิสเ,
มานิตา มานยนต์ นั.
มาตา ปุตุตฺว โอรสั,
สทา ภาทรานิ ปสฺสตี.

เทวตาทิสมนฺตนกาธา

นำ [หนุทมยั เทวตาทิสมนฺตนกาธಾಯิ ภาณม เส]

ยานีธ ภูตานิ สมากตานิ,
ภุมมานิ วา ยานิ ว อนุตฺติกฺเข.
สพฺเพ ว ภูตา สุมฺนา ภาวนฺตุ,
อโถปิ สกฺกจฺจ สุนฺนฺตุ ภาสิตั.
สุภาสิตั กิณฺจิปิ โว ภาณฺมุ,
ปุณฺณเ สตฺตฺปาทกรั อปาปั,
ธมฺมฺปเทสั อนุการกานั,
ตสฺมา ทิ ภูตานิ สเมนฺตุ สพฺเพ,
เมตตัม กโรธ มานุสฺสียา ปชาย.
ภูเตสฺส พาพฺหัม กตภตฺติกาย,
ทิวา จ รตฺโต จ หรฺนฺติ เย พลี,
ปจฺโจปการั อภิกงฺขมานา.
เต โข มนุสฺสสา ตฺนุกานฺนภาวา,
ภูตา วิเสเสน มหิตฺธิกา จ,
อทิสฺสมานา มนุเชหิ ภาตา,
ตสฺมา ทิ เน รกฺขถ อปฺปมตฺตา.

ขึ้น - แรม ๑๑ ค่ำ

สเทวโก อัย โลโก
ยมมคค์ อปฺปนฺนโต
มคคฺกขายีนมคฺโค โส
ตํ เว มคคฺ อภิญญา
สยํ เตเนว คนฺตวาน
สมมานุปฏิปตฺยตถํ
นानาวิเรหุปาเยภี
ตมมคคฺทึปกํ สุตตํ
วตฺถุตฺตเย ปสนฺนानํ
ภียโย ปสาหุปฺปาเทน
สฺวตฺถิสานตถํปี

สมารโก สพรหมโก
สพฺพทฺกฺขา น มุจฺจติ.
ภควา มคคฺโกวิทฺ,
ทฺกฺขสงฺขยคามินํ.
ปตฺโต โฟธิมนฺตฺตรํ,
สตฺตานํ โฟธิคามินํ.
ปเวเทสิ หิตฺสโก,
ยํ สมฺพุทฺเธน ภาสิตํ.
สาธุนํ ธมฺมกามินํ,
ทฺธิญฺโซชฺกรณฺน จ,
ตํ สุตฺตฺนตํ ภณาม เส.

มคฺคฺวิภงฺกสฺสฺตฺตํ

นำ [หนุทมยํ มคฺคฺวิภงฺกสฺสฺตฺตํ ภณาม เสฯ]

เอวมเม สุตํ. เอกํ สมยํ ภควา, สวตฺถิยํ วิหฺรติ, เซตวเน อนาถปิณฺฑิกสฺส,
อาราเม, ตฺตร โข ภควา ภิกฺขุ อามนฺเตสิ ภิกฺขโวติ. ภทฺนเตติ เต ภิกฺขุ
ภควโต ปจฺจสฺโสสุํ, ภควา เอตทฺโวจ.

อริยํ โว ภิกฺขเว อญฺจํคิกํ มคคฺ เทสิสฺสามิ วิภสิสฺสามิ, ตํ สฺฆนาถ สาธุกํ
มนสิกรฺธ ภาสิสฺสามีติ. เอวมภนฺเตติ โข เต ภิกฺขุ ภควโต ปจฺจสฺโสสุํ. ภควา
เอตทฺโวจ. กตฺโม จ ภิกฺขเว อริโย อญฺจํคิกโก มคคฺโค. เสยฺยถิทํ. สมมาทฺธิญฺจิ
สมมาสงฺกปโป, สมมาวาจา สมมากมฺมนฺโต สมมาอาชีโว, สมมาวาयाโม สมมาสติ
สมมาสมาธิ.

๑. กตมา จ ภิกขเว สมมาทิฏฐิ. ยัม โข ภิกขเว ทุกฺขเณ ญาณํ ทุกฺขสมุทฺথে ญาณํ ทุกฺขนิโรธเณ ญาณํ ทุกฺขนิโรธคามินิยา ปฏิปทาย ญาณํ. อयัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาทิฏฐิ.

๒. กตโม จ ภิกขเว สมมาสงฺกปโป. โย โข ภิกขเว เนกขมมสงฺกปโป อพฺยาปาทสงฺกปโป อวิหีสาสงฺกปโป. อयัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาสงฺกปโป.

๓. กตมา จ ภิกขเว สมมาวาจา. ยา โข ภิกขเว มุสาวาทา เวรมณิ, ปิสฺสุณาย วาจาเย เวรมณิ, ผรุสฺสาย วาจาเย เวรมณิ, สมฺพปฺปลาปา เวรมณิ. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาวาจา.

๔. กตโม จ ภิกขเว สมมากมฺมฺนโต. ยา โข ภิกขเว ปาณาติปาตา เวรมณิ, อทินฺนาทานา เวรมณิ, อพฺรหฺมจฺริยา เวรมณิ. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมากมฺมฺนโต.

๕. กตโม จ ภิกขเว สมมาอาชีโว. อิทฺ ภิกขเว อริยสวโก มิจฺฉาอาชีโว ปทาย, สมมาอาชีเวน ชีวิกัม กปฺเปติ. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาอาชีโว.

๖. กตโม จ ภิกขเว สมมาวายาโม. อิทฺ ภิกขเว ภิกฺขุ อนุปฺปนฺนํ ปาปกาณํ อกฺุสลานํ ฌมฺมานํ อนุปฺปาทาย, ฌนฺทํ ชเนติ วายมฺติ วิริยํ อารภฺติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทฺหติ. อฺุปฺปนฺนํ ปาปกาณํ อกฺุสลานํ ฌมฺมานํ ปทานาย, ฌนฺทํ ชเนติ วายมฺติ วิริยํ อารภฺติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทฺหติ. อนุปฺปนฺนํ กุสลานํ ฌมฺมานํ อฺุปฺปาทาย, ฌนฺทํ ชเนติ วายมฺติ วิริยํ อารภฺติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทฺหติ. อฺุปฺปนฺนํ กุสลานํ ฌมฺมานํ จิตฺติยา อสมฺโมสาย ภิกฺโยภาวาย เวปฺลฺลํ ภาวนาย ปาริปุริยา, ฌนฺทํ ชเนติ วายมฺติ วิริยํ อารภฺติ จิตฺตํ ปคฺคณฺหาติ ปทฺหติ. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาวายาโม.

๗. กตมา จ ภิกขเว สมมาสติ. อิทฺ ภิกขเว ภิกฺขุ กายเณ กายานุสฺสี วิหฺรติ อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. เวทนาสุ เวทนานุสฺสี วิหฺรติ, อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. จิตฺเต จิตฺตานุสฺสี วิหฺรติ, อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. ฌมฺเมสุ ฌมฺมานุสฺสี วิหฺรติ, อาตาปี สมฺปชาโน สติมา วิเนยฺย โลเก อภิชฺฌาโทมนสฺสํ. อยัม วุจฺจติ ภิกขเว สมมาสติ.

๘. กตโม จ ภิกขเว สมมาสมาธิ. อิทฺ ภิกขเว ภิกฺขุ วิวิจฺเจว กามเมหิ วิวิจฺจ อกฺุสเลหิ ฌมฺเมหิ, สวิตกฺกํ สวิจาร์ วิเวกขมฺปีตฺสูขํ ปจฺมํ ฌานํ อฺุสมฺปชฺช วิหฺรติ. วิตกฺกวิจารานํ วุปฺสมา, อชฺฌตฺตํ สมฺปสาทนํ เจตฺโส เอโกทิกาวํ อวิตกฺกํ อวิจาร์,

ยงกิลยจิ วิตต์ อิศ วา หุรี วา,
สคเคสุ วา ยํ รตนํ ปณิตํ.
น โน สมํ อตถิ ตถาคเตน,
อิทมปิ พุทฺเธ รตนํ ปณิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

ยาวตา ฌมฺมา สงฺขตา วา อสงฺขตา วา, วิราโค เตสํ อคฺคมกฺขายติ,
ยทิตํ มทนิมฺมทโน ปิปาสวินโย อalayสมฺมุขมาโต วฏฺฏุปจฺฉเโท ตถฺยทกฺขโย วิราโค
นิโรธํ นิพฺพานํ, เย โข วิราคฌมฺเม ปสนฺนา อคฺเค เต ปสนฺนา, อคฺเค โข
ปน ปสนฺนํ อคฺโค วิปาโก.

ขยํ วิราคํ อมตํ ปณิตํ,
ยทชฺฉนฺตา สกฺยมนฺนี สฺมาทิตฺโต.
น เตน ฌมฺเมน สมตฺถิ กิลยจิ,
อิทมปิ ฌมฺเม รตนํ ปณิตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

ยาวตา ฌมฺมา สงฺขตา, อริโย อฏฺฐจฺจโก มคฺโค เตสํ อคฺคมกฺขายติ,
เสยฺยถิตํ, สฺมาทิตฺถิจิ สฺมมาสงฺกปโป, สฺมมาวาจา สฺมมากมฺมนโต สฺมาอาชีโว,
สฺมมาวายาโม สฺมาสติ สฺมาสมาธิ. เย โข อริยมคฺคฌมฺเม ปสนฺนา อคฺเค
เต ปสนฺนา, อคฺเค โข ปน ปสนฺนํ อคฺโค วิปาโก.

ยมฺพุทฺธเสฏฺโฐ ปรีวณฺณยิ สุจฺจิ,
สฺมาธิมานนฺตริกฺกณฺณมาหุ.
สฺมาธินา เตน สโม น วิชฺชติ,
อิทมปิ ฌมฺเม รตนํ ปณิตํ
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

ยาวตา สงฺฆา วา คณา วา, ตถาคตสาวกสงฺโฆ เตสํ อคฺคมกฺขายติ.
ยทิตํ จตฺตาริ ปุริสยฺุคานิ อฏฺฐ ปุริสปุคฺคลา. เย โข สงฺฆे ปสนฺนา อคฺเค เต
ปสนฺนา, อคฺเค โข ปน ปสนฺนํ อคฺโค วิปาโก.

เย ปุคฺคลา อฏฺฐ สตํ ปสฺนุจฺจา,
จตฺตาริ เอตานิ ยฺุคานิ โหนฺติ.

เต ทกฺขิณฺเอยยา สุกตฺสส สาวกา,
เอเตสุ ทินฺนานิ มหปฺผลานิ.
อิทฺมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
เย สุปฺปยุตฺตา มนสา ทฬฺฺเहन,
นิกฺกามิโน โคตฺมสาสนมฺหิ.
เต ปตฺติปตฺตา อมตํ วิคฺยห,
ลทฺธา มุธา นิพฺพุตฺตี ภูณฺฺชมานา.
อิทฺมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.
ซีณํ ปุราณํ นวํ นตฺถิ สมภวํ,
วिरตฺตจิตฺตายติเก ภาวสฺมี.
เต ซีณพีชา อวิรุฬฺหิณฺนทา,
นิพฺพนฺติ ซีรา ยถายมปฺทีโป.
อิทฺมปิ สงฺฆे รตนํ ปณฺีตํ,
เอเตน สจฺเจน สุวตฺถิ โหตุ.

ขึ้น – แรม ๑๒ ค่ำ

ชุมนุมสงฆ์มาติกาปาฐะ

นำ [หนุทมย์ ชุมมสงฆ์มาติกาปาฐะ ภาณม เส ฯ]

กุสลา ชุมมา อกุสลา ชุมมา อพยากตา ชุมมา.

สุชาย เวทนาย สมปยุตตา ชุมมา ทุกชาย เวทนาย สมปยุตตา ชุมมา
อทุกขมสุชาย เวทนาย สมปยุตตา ชุมมา.

วิปากา ชุมมา วิปากชุมมชุมมา เนววิปากนวิปากชุมมชุมมา.

อุปาทินนุปาทานิยา ชุมมา อนุปาทินนุปาทานิยา ชุมมา อนุปาทินนุปาทา-
นิยา ชุมมา.

สงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา ชุมมา อสงฺกิลิฏฺฐสงฺกิลีสิกา ชุมมา อสงฺกิลิฏฺฐาสงฺกิลีสิกา
ชุมมา.

สวิตกกสวิจารา ชุมมา อวิตกกวิจารมตฺตา ชุมมา อวิตกกาวิจารา ชุมมา.

ปีตีสหคตา ชุมมา สุขสหคตา ชุมมา อุกุเปกฺขาสหคตา ชุมมา.

ทสฺสเนน ปหาตพฺพา ชุมมา ภาวนาย ปหาตพฺพา ชุมมา เนวทสฺสเนน
นภาวนาย ปหาตพฺพา ชุมมา.

ทสฺสเนน ปหาตพฺพเหตุกา ชุมมา ภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ชุมมา
เนวทสฺสเนน นภาวนาย ปหาตพฺพเหตุกา ชุมมา.

อจฺยคามิโน ชุมมา อปจฺยคามิโน ชุมมา เนวอจฺยคามิโน นาปจฺยคามิโน ชุมมา.

เสกฺขา ชุมมา อเสกฺขา ชุมมา เนวเสกฺขา นาเสกฺขา ชุมมา.

ปริตฺตา ชุมมา มหคฺคตา ชุมมา อปฺปมาณา ชุมมา.

ปริตฺตารมฺมณา ชุมมา มหคฺคตารมฺมณา ชุมมา อปฺปมาณารมฺมณา ชุมมา.

หีนา ชุมมา มชฺฌิมา ชุมมา ปณฺีตา ชุมมา.

มิจฺจตฺตนิยตา ชุมมา สมฺมตฺตนิยตา ชุมมา อนิยตา ชุมมา.

มคฺคารมฺมณา ชุมมา มคฺคเหตุกา ชุมมา มคฺคาธิปตีโน ชุมมา.

อุปฺปนฺนา ชุมมา อนุปฺปนฺนา ชุมมา อุปฺปาทีโน ชุมมา.

อตีตา ธมมา อนาคตา ธมมา ปจจุปปนนา ธมมา.

อตีตารมมณา ธมมา อนาคตารมมณา ธมมา ปจจุปปนนารมมณา ธมมา.

อชมตตทา ธมมา พหิทธา ธมมา อชมตตพหิทธา ธมมา.

อชมตตตารมมณา ธมมา พหิทธารมมณา ธมมา อชมตตพหิทธารมมณา
ธมมา

สนิทสนสปปฎิษา ธมมา อนิทสนสปปฎิษา ธมมา อนิทสนาปปฎิษา
ธมมา.

วิปัสสนาภูมิปาฐ

นำ [หนุทมย์ วิปัสสนาภูมิปาฐุ ภาณมเส ฯ]

ปลงจกขนธา. รูปกขนธา, เวทนากขนธา, สลลวากขนธา, สงขารกขนธา,
วิญญานกขนธา.

ทวาทสายตนาณิ. จกขวายตน์ รูปายตน์, สไตยตน์ สททายตน์, ฆานายตน์
คนธายตน์, ชิวหายตน์ รสายตน์, กายายตน์ โผฏฐพพายตน์, มนายตน์ ธมมายตน์.

อฏฐารส ธาตุโย. จกขุธาตุ รูปธาตุ จกขุวิญญานธาตุ, สไตธาตุ สททธาตุ
สไตวิญญานธาตุ, ฆานธาตุ คนธธาตุ, ฆานวิญญานธาตุ, ชิวหาธาตุ รสธาตุ
ชิวหาวิญญานธาตุ, กายธาตุ โผฏฐพพธาตุ กายวิญญานธาตุ, มโนธาตุ ธมมธาตุ
มโนวิญญานธาตุ.

พาวิสตีนิทริยานิ. จกขุทริยํ สไตนิทริยํ ฆานินิทริยํ ชิวหินิทริยํ กายินิทริยํ
มณินิทริยํ, อิตถินิทริยํ ปุริสินิทริยํ ชิวิตินิทริยํ, สขินิทริยํ ทุกขินิทริยํ สไมนสสินิทริยํ
โทมนสสินิทริยํ อุเปกขินิทริยํ, สทถินิทริยํ วิริยินิทริยํ สตีนิทริยํ สมารินิทริยํ
ปลณินิทริยํ อนณณตณณสสามิตินิทริยํ อณณินิทริยํ อณณตาวินิทริยํ.

จตตาริ อริยสจจანი. ทุกขํ อริยสจจํ, ทุกขสมุทโย อริยสจจํ, ทุกขนิโรโร
อริยสจจํ, ทุกขนิโรธคามินี ปฏิปทา อริยสจจํ

อวิชชาปลจยยา สงขารา, สงขารปลจยยา วิญญานํ, วิญญานปลจยยา นามรูปํ,
นามรูปปลจยยา สฬายตน์, สฬายตนปลจยยา ผลโส, ผลสปลจยยา เวทนา,
เวทนาปลจยยา ตณหา, ตณหาปลจยยา อุปาทานํ, อุปาทานปลจยยา ภโว,

ภวปัจจยา ชาติ, ชาติปัจจยา ชรามรณํ โสภปริเทวทุกขโทมนสสุปายาสา สมภวานติ.
เอวเมตสส เภวลสส ทุกขกฺขนธสส, สมุทโย โหติ.

อวิชขายเตวอ อเสสวिरาคนิโรธา สงฺขารนิโรโธ, สงฺขารนิโรธา วิญญานนิโรโธ,
วิญญานนิโรธา นามรูปนิโรโธ, นามรูปนิโรธา สฬายตนนิโรโธ, สฬายตนนิโรธา
ผัสสนิโรโธ, ผัสสนิโรธา เวทนานิโรโธ, เวทนานิโรธา ตณฺหานิโรโธ, ตณฺหานิโรธา
อุปาทานนิโรโธ, อุปาทานนิโรธา ภวนิโรโธ, ภวนิโรธา ชาตินิโรโธ, ชาตินิโรธา ชรามรณํ
โสภปริเทวทุกขโทมนสสุปายาสา นิรุชฌนติ. เอวเมตสส เภวลสส ทุกขกฺขนธสส, นิโรโธ
โหติ.

ปฏฐานมาติกาปาฐ

นำ [หนุทมย์ ปฏฐานมาติกาปาฐํ ภณาม เสฯ]

เหตุปัจจโย, อารมฺมณปัจจโย, อธิปติปัจจโย, อนนฺตรปัจจโย, สมนฺตรปัจจโย,
สหชาติปัจจโย, อณฺณมณฺณปัจจโย, นิสฺสยปัจจโย, อุปนิสฺสยปัจจโย, ปุเรชาติปัจจโย,
ปัจฉาชาติปัจจโย, อาเสวนปัจจโย, กम्मปัจจโย, วิปากปัจจโย, อาหารปัจจโย,
อินฺทริยปัจจโย, ฌานปัจจโย, มคฺคปัจจโย, สมฺปยุตฺตปัจจโย, วิปฺปยุตฺตปัจจโย,
อตฺถิปัจจโย, นตฺถิปัจจโย, วิคตปัจจโย, อวิคตปัจจโย.

อคฺคปฺปสาทสฺสุตฺตคาถา

นำ [หนุทมย์ อคฺคปฺปสาทสฺสุตฺตคาถาโย ภณาม เสฯ]

อคฺคโต เว ปสนฺนํ	อคฺคํ ฌมฺมํ วิชานตฺมํ,
อคฺเค พุทฺเธ ปสนฺนํ	ทกฺขิณฺเณยเย อนฺุตฺตเร.
อคฺเค ฌมฺเม ปสนฺนํ	วिरากุปฺสเม สุขฺ,
อคฺเค สงฺฆे ปสนฺนํ	ปุณฺณกฺเขตฺเต อนฺุตฺตเร.
อคฺคสมิํ ทานํ ททตฺมํ	อคฺคํ ปุณฺณํ ปวทฺตมฺ,
อคฺคํ อายุ จ วรรณํ จ	ยโส กิตฺติ สุขํ พลํ.
อคฺคสฺส ทาตา เมธาวิ	อคฺคธมฺมสมาหิโต,
เทวภูโต มนุสฺโส वा	อคฺคปฺปโต ปโมทตีติ

นิธิกณฺทสุตฺตคาถา

นำ [หนฺทมฺยํ นธิกณฺทสุตฺตคาถาโย ภณฺม เสฯ]

นธิ นฺธิเรติ ปุริโส
อตเถ กิจฺเจ สมฺปฺปนฺเน
ราชโต วา ทฺรุตฺตสฺส
อินฺทสฺส วา ปโมกฺขาย
เอตทตฺถาย โลกสฺมี
ตาวสฺสุนิหิตो สฺนโต
น สพฺโพ สพฺพทาเยว
นธิ วา จานา จวติ
นาคา วา อปฺนาเมนฺติ
อปฺปิยา วาปิ ทายาทา
ยทา ปุณฺณกฺขโย โหติ
ยสฺส ทาเนน สีเลน
นธิ สฺนินฺทิตो โหติ
เจตฺติมฺหิ จ สงฺฆे วา
มาตริ ปิตริ วาปิ
เอโส นธิ สฺนินฺทิตो
ปทาย คมนฺิเยสุ
อสาธารณมฺญเณสํ
กยิราถ ธีโร ปุณฺณานิ
เอส เทวมนฺุสฺสานํ
ยํ ยํ เทวาภิปตฺถเนนฺติ
สุวณฺฺณตา สฺสรตา
อาธิปจฺจํ ปรีวาโร
ปเทสฺรชฺชํ อิสฺสรียํ
เทวฺรชฺชมฺปิ ทิพฺเพสุ
มานุสฺสิกา จ สมฺปตฺติ

คฺมภีเร อุทกนฺติเก
อตถาย เม ภวิสฺสติ.
โจรโต ปิพิตฺสฺส วา,
ทฺพภิกฺเข อาปทาสุ วา.
นธิ นาม นธิยฺยติ,
คฺมภีเร อุทกนฺติเก.
ตสฺส ตํ อุปกฺกปฺติ,
สญฺญา วาสฺส วิมฺยุหฺติ.
ยกฺขา วาปิ หฺรนฺติ นํ,
อุทฺธรนฺติ อปฺสฺสโต,
สพฺพเมตํ วินฺทสฺสติ.
สญฺญเมน ทเมน จ,
อิตฺถิยา ปุริสฺสฺส วา.
ปุคฺคฺเล อตฺถิสฺสุ วา,
อโถ เชฏฺฐมฺหิ ภาตริ.
อเชยฺโย อนุคามิโย,
เอตํ อาทาย คจฺจติ.
อโจรหฺรโณ นธิ,
โย นธิ อนุคามิโก.
สพฺพกามทฺโท นธิ,
สพฺพเมเตน ลพฺภติ.
สุสฺนจฺฉานํ สฺรฺรูปตา,
สพฺพเมเตน ลพฺภติ.
จกฺกวตฺติสฺสุขํ ปิยํ,
สพฺพเมเตน ลพฺภติ.
เทวโลเก จ ยา รติ,

ยา จ นิพพานสมปตติ
मितตสมปทมาคมม
วิชาวิมุตตวิสาภาโว
ปฐิสสมภิตา วิโมกขา จ
ปจเจกโพธิ พุทธฐมิ
เอว มหตติกา เอสา
ตสฺมา ธีรา ปสฺสนติ

สพพเมเตน ลพภติ.
โยนิโส เจ ปยุชโต,
สพพเมเตน ลพภติ.
ยา จ สาวกปารมี,
สพพเมเตน ลพภติ.
ยทิตํ ปุณฺณสมปทา,
ปณฺทิตา กตปุณฺณตฺนติ.

๑๖ คาทากิ่ง

อาทียสุตฺตคทา

นำ [หนุทมยํ อาทียสุตฺตคทาโย ภณาม เสฯ]

ภุตฺตา โภคา ภฺภา ภจจา
อุทฺตคทา ทกฺขินา ทินฺนา
อุปฺภจิตา สีลวฺนโต
ยทตฺถํ โภคมิจฺเจยย
โส เม อตฺถโธ อนุปฺปตฺโต
เอตํ อนุสฺสรํ มจฺโจ
อิธฺเว นํ ปสฺสนติ

วิทฺถินฺนา อาปทาสุ เม
อโธ ปญฺจ พลี กตา
สญฺญตา พุรหฺมจารีโน
ปณฺทิตโต ฆรมาวสํ
กตํ อนนฺตฺตปิยํ
อริยธฺมเม จิตฺโต นโร
เปจฺจ สคฺเค ปโมทตีติ.

๓ คาทากิ่ง อนุโมทนา ในการทำบุญปี ตามที่เคยทำมา.

ขึ้น - แรม ๑๓ ค่ำ

โอรพปาฎิโมกขาทิปาฐ.

นำ [หนทมย์ โอรพปาฎิโมกขาทิปาฐั ฃณาม เศฯ]

อุททิฎฐัจ โข เตน ฃควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมนาสมพุทเธน,
โอรพปาฎิโมกขั ตีหิ คาคาหิ,

ชนตี ปรมั ตโป ตีตติกา,
นิพพานั ปรมั วทนติ พุทธา,
น หิ ปพพิโต ปรูปมาตี,
สมโณ โหติ ปรี วิเทษนุโต,

สพพปาปสฺส อกรณั กุสสสฺสุปสมปทา,
สจิตตปรีโยทปนั เอตั พุทธาน สาสนั.
อนูปวาโท อนูปมาโต ปาฎิโมกฺเข จ สัวโร,
มตตถญฺจตา จ ฃตตสมึ ปนฺตถจ สยนาสนั,
อริจิตเต จ อาโยโค เอตั พุทธาน สาสนฺนติ.

อนฃปรียาเยน โข ปน เตน ฃควตา ชานตา ปสฺสตา อรหตา
สมนาสมพุทเธน, สึลลั สมนทกฺขาทั สมาริ สมนทกฺขาโต ปญญา สมนทกฺขاتا.

ฃถญจ สึลลั สมนทกฺขาทั ฃควตา. เหมจฺจิเมนปี ปรียาเยน, สึลลั สมนทกฺขาทั
ฃควตา. อุปรีเมนปี ปรียาเยน, สึลลั สมนทกฺขาทั ฃควตา. ฃถญจ เหมจฺจิเมน
ปรียาเยน, สึลลั สมนทกฺขาทั ฃควตา. อีธ อริยสาวโก ปาณาติปาตา ปฎิวิโรโต โหติ,
อทินฺนาทานา ปฎิวิโรโต โหติ, ฃาเมสุ มิจฺฉาจารา ปฎิวิโรโต โหติ, มุสาวาทา
ปฎิวิโรโต โหติ, สุราเมรยมชฺชปมาทญฺจานา ปฎิวิโรโต โหตีติ. เอวั โข เหมจฺจิเมน
ปรียาเยน, สึลลั สมนทกฺขาทั ฃควตา. ฃถญจ อุปรีเมน ปรียาเยน, สึลลั สมนทกฺขาทั

๑.พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว.

ภควตา. อธิ ภิกขุ สีลวา โหติ, ปาฏิโมกขสัวรสูโต วิหริติ อาจารย์โคจรสมปนโน,
อณุมตเตสสุ วชเชสสุ ภยทสสาวี สมาทาย สิกขติ สิกขาปเทสุติ. เอวံ โข อุปริเมน
ปริยาเยน, สีลံ สมมทกขาตัม ภควตา.

กถญจ สมာธิ สมมทกขาโต ภควตา. เหมจฺฉิเมนปิ ปริยาเยน, สมာธิ
สมมทกขาโต ภควตา, อุปริเมนปิ ปริยาเยน, สมာธิ สมมทกขาโต ภควตา. กถญจ
เหมจฺฉิเมน ปริยาเยน, สมာธิ สมมทกขาโต ภควตา. อธิ อริยสาวโก โวสสุคฺคการมณํ
กริตฺวา, ลภติ สมาริํ ลภติ จิตฺตสฺเสกคฺคตฺนติ. เอวံ โข เหมจฺฉิเมน ปริยาเยน, สมာธิ
สมมทกขาโต ภควตา. กถญจ อุปริเมน ปริยาเยน, สมာธิ สมมทกขาโต ภควตา.
อธิ ภิกขุ วิวิจฺเจว กาเมหิ วิวิจฺจ อกฺุสเลหิ ธมฺเมหิ, สวิตกฺกํ สวิจาร์ วิเวกขมปีติ
สุขํ ปจฺฉมํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ. วิตกฺกวิจาร์จานํ รูปสมมา, อชฌตฺตํ สมปสาทนํ
เจตโส เอโกทิกาวํ อวิตกฺกํ อวิจาร์, สมาริชมปีติสุขํ ทฺติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ
ปีติยา จ วิราคา อุกฺเขโก จ วิหริติ สโต จ สมปชาโน, สุขญจ กาเยน ปฏิสฺเวเทติ,
ยฺนตํ อริยา อาจิกฺขนติ อุกฺเขโก สติมา สุขวิหาริํติ, ตฺติยํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริติ.
สุขสฺส จ ปหานา ทฺกฺขสฺส จ ปหานา, ปุพฺเพ ว โสมนสฺสโทมนสฺसानํ อตฺถงคฺมา,
อทุกขมสุขํ อุกฺเขชาสติปาริสฺุทธิ, จตฺตถํ ฌานํ อุปสมฺปชฺช วิหริตีติ. เอวံ โข อุปริเมน
ปริยาเยน, สมာธิ สมมทกขาโต ภควตา.

กถญจ ปญฺญา สมมทกขาทา ภควตา. เหมจฺฉิเมนปิ ปริยาเยน, ปญฺญา
สมมทกขาทา ภควตา. อุปริเมนปิ ปริยาเยน, ปญฺญา สมมทกขาทา ภควตา. กถญจ
เหมจฺฉิเมน ปริยาเยน, ปญฺญา สมมทกขาทา ภควตา. อธิ อริยสาวโก ปญฺญวา
โหติ, อุกฺขยตฺถคามินิยา ปญฺญาย สมนฺนาคโต, อริยาย นิพเพธิกาย สมมา
ทฺกฺกขกฺขยคามินิยาติ. เอวံ โข เหมจฺฉิเมน ปริยาเยน, ปญฺญา สมมทกขาทา ภควตา.
กถญจ อุปริเมน ปริยาเยน, ปญฺญา สมมทกขาทา ภควตา. อธิ ภิกขุ อิหํ ทฺกฺกขนฺติ
ยถาภูตํ ปชานาติ, อยํ ทฺกฺกขสมฺพุโยติ ยถาภูตํ ปชานาติ, อยํ ทฺกฺกขนิโรธติ ยถาภูตํ
ปชานาติ, อยํ ทฺกฺกขนิโรธคามินิปฏิบัติ ยถาภูตํ ปชานาตีติ. เอวံ โข อุปริเมน
ปริยาเยน, ปญฺญา สมมทกขาทา ภควตา.

สีลปริภาวิโต สมาริ มหปฺพลโ โหติ มหานิสฺโส. สมาริปริภาวิตา ปญฺญา
มหปฺพลา โหติ มหานิสฺสา. ปญฺญาปริภาวิตํ จิตฺตํ สมมเทว อาสเวหิ วิมุจฺจติ.
เสยฺยถิหํ. กามาสวา ภวาสวา อวิชฺชาสวา. ภาสิตา โข ปน ภควตา ปรีนิพฺพานสมเย

อัย ปจฉิมวาจา, หนททานิ ภิกขเว อามนุตยามิ โว, วยธมฺมา สงฺขารํ, อปฺปมาเทน
สมฺปาเทถาติ. ภาสิตถฺยจิทฺถิ ภควตา, เสยฺยถาปิ ภิกขเว ยานิ กานิจิ ชงฺคลาณํ
ปาณานํ ปทชาตานิ, สพฺพานิ ตานิ หตฺถิปเท สโมธานํ คจฺจนฺติ, หตฺถิปทํ เตสํ
อคฺคมกฺขายติ, ยทิตฺถิ มหนตฺตเตน. เอวเมว โข ภิกขเว เย เกจิ กุสลา ธมฺมา,
สพฺเพ เต อปฺปมาทมฺมูลกา อปฺปมาทสโมสรรณา, อปฺปมาโท เตสํ อคฺคมกฺขายตีติ
ตสมฺมาติหมเหหิ สิกฺขิตพฺพํ. ติพฺพาเปกฺขา ภวิสฺสาม, อธิสสิลสิกฺขาสมาทาเน, อธิจิตฺตสิ-
กฺขาสมาทาเน, อธิปญฺญาสิกฺขาสมาทาเน, อปฺปมาเทน สมฺปาเทสฺสามาติ. เอวณฺหิ
โน สิกฺขิตพฺพํ.

โอวาทปาฏิโมกฺขาธิปาฐุ นิฏฺฐิต.

สีลุตฺเทศปาฐุ อุโปสถาวสฺสเน สขุณฺณยิตพฺโพ

ภาสิตมิตฺถิ เตน ภควา ชานตา ปสฺสตา อรหตา สมฺมาสมฺพุทฺธเณ
สมฺปนฺนสีลา ภิกขเว วิหฺรถ สมฺปนฺนปาฏิโมกฺขา, ปาฏิโมกฺขสํวรํสูตา วิหฺรถ
อจารโคจรสมฺปนฺนา, อณฺุมตฺเตสฺส วชฺเชสฺส ภยทสฺสาวี สฺมาทาย สิกฺขถ
สิกฺขาปเทสุติ. ตสมฺมาติหมเหหิ สิกฺขิตพฺพํ, สมฺปนฺนสีลา วิหฺริสฺสาม สมฺปนฺนปาฏิโมกฺขา,
ปาฏิโมกฺขสํวรํสูตา วิหฺริสฺสาม อจารโคจรสมฺปนฺนา, อณฺุมตฺเตสฺส วชฺเชสฺส ภยทสฺสาวี
สฺมาทาย สิกฺขิสฺสาม สิกฺขาปเทสุติ. เอวณฺหิ โน สิกฺขิตพฺพํ.

ตายนคาคา

นำ [หนทมฺยํ ตายนคาคา ภณาม เสฯ]

ฉินฺท โสถํ ปฺรกกมฺม	กาเม ปนฺนุท พฺราหฺมณ,
นปฺปหาย มฺุณี กาเม	เนกตฺตมฺุปฺปชฺชติ.
กยิรา เจ กยิราเถณํ	ทพฺพเมณํ ปฺรกกม,
สีลิลอ หิ ปฺริพฺพาโช	ภยโย อากิรเต รชํ.
อกตํ ทฺุกกมฺํ เสยโย	ปจฺฉา ตปฺปติ ทฺุกกมฺํ,
กตถจ สุกตํ เสยโย	ยํ กตฺวา นานฺุตปฺปติ.
กุโส ยถา ทฺุคฺคหิโต	หตฺถเมวานฺุกนฺุตติ,

สามถรณ์ ทุปปรามตถ์
ยงกิลจจิ สิลลั กम्म
สงกสสรุ พุรหมจริยั

นิริยาอุปกทตมตี.
สงกิลิฏจถจ ยั วตั,
น ตั โหตี มหปผลนตี.

โมกขุปายคาถา^๑

นำ [หนุทมยั โมกขุปายคาถายั ภณาม เสฯ]

สพพวตถุตตมึ นตวา
เชคจถกายมจจัน
ปาฎิโมกขั ปุเรตพพิ
อาชีวสส อโถ สุทธิ
จาทูปาริสุทธิสีลั
กรณกรณเว
พุทธานุสสุตี เมตตา จ
อิจจิมมา จตุรารกขา
วิสุทฐมมสนตานิ
โยคโต จ ปโพธา จ
นรานนตริจฉาน-
สพเพปี สุชินโน โหนตุ
เกสโลมาทิจวานั
กาโย สพโพปี เชคจโถ
ชีวิตินุทธิยุปจเจท-
สพเพสปีธ ปาณินั
อวิชชาทีหิ สมภูตา
อโถ สญญา จ สงขารา

พุทฐมมคณตตยั,
โมกขุปายั วทามิหั,
อโถ อินุทธิยสัวโร,
อโถ ปจจยนิสสิตั.
กาทพพิ ว สุนิมมลั,
ภิกขุณา โมกขเมสิณา.
อสุภั มรณสสุตี,
กาทพพา จ วิปสสนา.
อนุตตราย โโพธิยา,
พุทโธ พุทโธตี ถายเต.
เกทา สตตา สุเขสิโน,
สุชิตตตา จ เขมิโน.
ออยเมว สมุสสุโย,
วณณาทีโต ปฎิกุกุโล.
สงฆาตมรณั สียา,
ตถุหิ ฐวั น ชีวิตั.
รูปถจ เวทนา ตถา,
วิถถาถถถจถาติ ปถจิเม.

^๑พระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

อุบุปชชนติ นิรุชฌนติ
เอเต ธมมา อนิจจาถ
ปุนปฺปุนํ ปิฬิตตตา
เต ทุกขา ว อนิจจา เย
วเส อวตตนาเยว
สุญญตตสสามิกตตา จ
เอวํ สนฺเต จ เต ธมมา
ททฺธมเคหสสมาเยว
ปญจกฺขนธมิมํ ทุกขํ
ตสสา นิโรโธ นิพฺพานํ
เอตตกานปี ปาจานํ
ปฏฺฐิปปชเชถ เมธาวิ

เอวํ หุตฺวา อภาวโต,
ดาวกาลิกตาทิโต.
อุบุปาเทน วเณน จ,
อถ สนฺตตตตาทิโต.
อตตวิปกฺขภาวโต,
เต อนตตาทิ ภายเร.
นิพฺพินฺทิตพฺพภาวโต,
อลํ โมกขํ คเวสิตุํ.
ตณฺหา สมฺทโย ภเว,
มคฺโค อญฺจจฺจิการิโย.
อตถํ ญตฺวา ยถารหํ,
ปตฺตุํ สงฺขารนิพฺพุตฺตินติ.

ติโรกฺุทฺทกณฺุทสุตฺตคาถา

นำ [หนุทมยํ ติโรกฺุทฺทกณฺุทสุตฺตคาถาโย ภณฺาม เสฯ]

ติโรกฺุทฺทเทสุ ติฏฺฐนฺติ
ทวารพาหาสุ ติฏฺฐนฺติ
ปหุเต อนฺนปानมฺหิ
น เตสํ โกจิ สรติ
เอวํ ททฺนติ ญาตีนํ
สุจฺิ ปณฺีตํ กาเลน
อิทํ โว ญาตีนํ โหตุ
เต จ ตตถ สมากนฺตฺวา
ปหุเต อนฺนปानมฺหิ
จิริ ชีวนฺตุ โน ญาตี
อมฺหากญจ กตฺตา ปุชา
น หิ ตตถ กสิ อตฺถิ

สนฺธิสฺสิงฆาญฺเญสุ จ,
อาคนฺตฺวาน สกํ ฆริ.
ขชฺชโฆชเช อุปฏฺฐิตฺเต,
สตฺตานํ กมฺมปจฺจยา.
เย โหนฺติ อนุกมฺปกา
กปฺปิยํ ปานโฆชนํ.
สุชิตฺตา โหนฺตุ ญาตโย,
ญาตีเปตา สมากตฺตา.
สจฺจจจํ อนฺุเมทเร,
เยสํ เหตุ ลภาม เส.
ทายกา จ อนฺิปฺผลา,
โครฺกเขตฺถน วิชฺชติ.

วณิษฐา ตาทิสี นตถิ
อิโต ทินเนน ยาเปนติ
อุณณเต อุทกั วุจ्จ
เอวเมว อิโต ทินนั
ยถา วาริวหา ปุรา
เอวเมว อิโต ทินนั
อทาสี เม อกาสี เม
เปตานิ ทกฺขิณั ทชฺชา
น ทิ รุณณั วา โสโก วา
น ตั เปตานมตถาย
อญจ โข ทกฺขิณา ทินนา
ทีฆรตตัม หิตายสฺส

หิรณฺเณน กยาถยั,
เปตา กาลกตา ตหิ.
ยถานินนั ปวตตติ,
เปตานิ อุปกปฺปติ.
ปริปุเรนฺติ สาครั,
เปตานิ อุปกปฺปติ.
ฉาติมิตฺตา สขา จ เม,
ปุพฺเพ กตมฺนุสฺสรั.
ยา วญฺญา ปรีเทวฺนา,
เอวํ ติฏฺฐนฺติ ฉาตโย.
สงฺฆมฺหิ สุปฺติฏฺฐิตา,
จฺานโส อุปกปฺปติ.

โส ฉาติธมฺโม จ อญํ นิสฺสโร,
เปตานิ ปุชา จ กตา อุพารา,
พลญจ ภิกฺขุณฺมฺนุปฺปทินนั,
ตุมฺเหหิ ปุญญั ปสุตฺตัม อนุปฺปนฺติ.

๑๓ ค่ำ อนุโมทนา ในบุพเพตพลีทาน ทั้งสูตรบ้าง แต่ *อทาสี เม อกาสี เม* ไปบ้าง.

ขึ้น - แรม ๑๔ ค่ำ

กิริมานนทสุตต์

นำ [หนุทมย์ กิริมานนทสุตต์ ภาณม เสฯ]

เอวมเม สุตฺ. เอกํ สมย์ ภควา, สาวตถิย์ วิหริติ, เขตวเน อนาถปิณฑิกสฺส, อารามे. เตน โข ปน สมเยน आयस्मा किरिमान्नो, อาพาธิโก โหติ ทุกฺขितो पाप्पहिलाणो. ओषो आयस्मा आन्नो, येन भक्वा तेनुपसंगमि, उपसंगमित्वा भक्वन्तं ओषिवत्तेवा ऐकमन्तं निสีति. ऐकमन्तं निสีนो โข आयस्मा आन्नो भक्वन्तं ऐत्तवोจ.

आयस्मा भन्ते किरिमान्नो, आपाथिको ทุก्खितो पाप्पहिलाणो, सारु भन्ते भक्वा, येनायस्मा किरिमान्नो तेनुपसंगमत्, अनुग्मपी उपाथायाति. सजे ओ त्वं आन्नत्, किरिमान्नसस् भिक्षुणो उपसंगमित्वा तस्स लुणा णासेययासी, जानं ओ पनेत् विखत्ति, यं किरिमान्नसस् भिक्षुणो तस्स लुणा सुत्वा, सो आपाथो जानसो प्णुप्सस्मयेय.

กตมา ทส. อนิจฺจสฺลยणा, อนตฺตสฺลยणा, อสุภสฺลยणा อาทีนวสฺลยणा, ปหานสฺลยणा วิราคสฺลยणा, นิโรธสฺลยणा สพฺพโลเก อนภिरตฺสยणा, สพฺพสงฺขาราเรสุ อนิจฺจสฺลยणा อานาปานสฺสตี.

๑. กตมา जानนत् अनिच्चसल्लयणा, อिธานนत् भिक्षु ओरल्लคโต वा रुक्खम्मุลคโต वा सुल्लकारคโต वा, อิติ ปฏิสล्लยจिक्खत्ति. รูปं अनिच्चं, वेทนา अनिच्चजा, สล्लยणा अनिच्चजा, สงฺขารา अनिच्चजा, วิลลยणाณं अनिच्चจन्ตี. อิติ อิเมสุ ปลยจสุ อุปาทานกฺขนเรสุ, अनिच्चानุप्सสี วิหริติ. อयं วุจจตานนत् अनिच्चसल्लयणा.

๒. กตมา जानนत् อนตฺตสฺลยणा, อิธานนत् भिक्षु ओरल्लคโต वा रुक्खम्मุลคโต वा सुल्लकारคโต वा, อิติ ปฏิสล्लยจिक्खत्ति. จกฺขุ อนตฺตา รุปา อนตฺตา, สโต อนตฺตา สททา อนตฺตา, ฆานं อนตฺตา, คนฺธา อนตฺตา, ชิวหา อนตฺตา, รสา อนตฺตา,

กาโย อนาคตตา, โผฏฐพพา อนาคตตา, มโน อนาคตตา ธมมา อนาคตตาติ. อิติ อิเมสุ ฉสุ
อชฌตติกพาหิเรสุ อายตเนสุ, อนาคตานุปสสี วิหริติ. อัย วุจจตานนท อนาคตสญญา.

๓. กตมา जानนท อสุภสญญา, อิชานนท ภิกขุ อิมเมว กายั อุตฺธ
ปาทตลา, อโธ เกสมตถกา, ตจปริยนต์, ปุรณนานปปการสส อสุจโน ปจจเวกขติ.
อตถิ อิมสมึ กายे, เกสา โลมา นขา ทนฺตา ตโจ, มंसि นหารู อญฺชิ อญฺจิมิลุขั
วกุกั ททยั ยกนั กิลอมกั ปิหกั ปปผาสั, อนตฺ อุนตคฺคณฺ อุตฺทริยั กรีสสั. ปิตตํ เสมห์
ปุพฺโพ โลหิต्तํ เสโท เมโท, อสสุ วสา เขโผ สิงฆาณิกา ลสิกา มุตตฺนติ. อิติ
อิมสมึ กายे อสุภานุปสสี วิหริติ. อัย วุจจตานนท อสุภสญญา.

๔. กตมา जानนท อาทีนวสญญา. อิชานนท ภิกขุ อรณฺณคโตะ วา รุกฺขมุลคโตะ
วา สญญาการคโตะ วา, อิติ ปฏิสญจิกฺขติ. พหุทฺกฺโข โข อัย กาโย พหุอาทีนโวติ,
อิติ อิมสมึ กายे, วิวิธา อาพาธา อุปฺปชฺชนติ. เสยฺยถิทฺ, จกฺขุโรโค, โสตรโรโค,
ฆานโรโค, ชิวหาโรโค, กายโรโค, สีสรโรโค, กณฺณโรโค, มุขโรโค, ทนฺตรโรโค, กาโส
สาโส ปินาโส, ทโห ชโร กุจฺฉิโรโค, มุจฺฉา ปกฺขนฺทิกา สฺลา วิสฺสุจิกา, กุญฺจํ คณฺโฑ,
กิลาสो, โสโส อปฺมาโร ทนฺทฺ กณฺฑุ กจฺจ, รชสา วิตจฺฉิกา, โลหิต्तํ ปิตตํ มธฺเมโท, อัสสา
ปีพกา ภคณฺทลา, ปิตตสมฺมุจฺจนา อาพาธา, เสมฺหสมฺมุจฺจนา อาพาธา, วาตสมฺมุจฺจนา
อาพาธา. สนนฺิปาติกา อาพาธา, อุตฺตฺปริณามชา อาพาธา, วิสมฺปรีหารชา อาพาธา
โอปกฺกมิกา อาพาธา, กम्मวิปากชา อาพาธา, สีตํ อุณฺ्हํ, ชิมฺจฉา ปิปาสา, อุจฺจาโร
ปสฺสาโวติ. อิติ อิมสมึ กายे, อาทีนวานุปสสี วิหริติ. อัย วุจจตานนท อาทีนวสญญา.

๕. กตมา जानนท ปหานสญญา. อิชานนท ภิกขุ อุปฺปนฺนํ กามวิตกฺกั
นาธิวาเสติ, ปชฺหติ วิโนเทติ, พฺยนฺตีกโรติ อนภาวํ คเมติ, อุปฺปนฺนํ พยาปาทวิตกฺกั
นาธิวาเสติ, ปชฺหติ วิโนเทติ, พฺยนฺตีกโรติ อนภาวํ คเมติ, อุปฺปนฺนํ วิหีสาวิตกฺกั
นาธิวาเสติ, ปชฺหติ วิโนเทติ, พฺยนฺตีกโรติ อนภาวํ คเมติ, อุปฺปนฺนํ ปาปเก
อกุสฺเส ธมฺเม นาธิวาเสติ, ปชฺหติ วิโนเทติ, พฺยนฺตีกโรติ อนภาวํ คเมติ. อัย
วุจจตานนท ปหานสญญา.

๖. กตมา जानนท วิราคสญญา. อิชานนท ภิกขุ อรณฺณคโตะ วา รุกฺขมุลคโตะ
วา สญญาการคโตะ วา, อิติ ปฏิสญจิกฺขติ, เอตํ สนตํ เอตํ ปณฺีตํ, ยทิทํ
สพฺพสงฺขารสมฺโถ, สพฺพูปฺธิปฏฺินิสฺสคฺโค, ตณฺ्हกฺโข วิราโค นิพฺพานนฺติ. อัย
วุจจตานนท วิราคสญญา.

๗. กตมา जानนท निरोธस्यवा. อิธานนท गिक्खु อरณญคโต वा
रुक्खमुलकोटो वा सुण्णकारकोटो वा, इति पण्णिसवजिक्खति, ऐतं सनत्तं ऐतं पण्णित्तं
यथित्तं सप्पसङ्खारसम्मो, सप्पुप्पिप्पिणिससको, तण्हक्खयो निरोโธ निप्पानนत्ति.
อัย วุจจทานนท निरोธस्यवा.

๘. กตมา जानนท सप्पलोके अनिरतस्यवा. อิธานนท गिक्खु, ये लोके
उपायुपाताना, जेतो ओण्हजानाणिเวसानुसया, ते पचन्हतो विरमत्ति न उपाथियन्तो
อัย วุจจทานนท सप्पलोके अनिरतस्यवा.

๙. กตมา जानนท सप्पसङ्खारेสุ अनिज्जस्यवा. อิธานนท गिक्खु,
सप्पसङ्खारेहि ओण्हियत्ति हरायत्ति ชिकุจ्जत्ति. อัย วุจจทานนท सप्पसङ्खारेสุ
อนิज्जस्यवा.

๑๐. กตมา जानนท आनापानससत्ति. อิธานนท गिक्खु อरณญคโต वा
रुक्खमुलकोटो वा सुण्णकारकोटो वा, निसीत्ति पल्लङ्गं आणुचित्वा, उच्चुं कायं
पणिธाय परिमुखं สत्ตี อุปุจ्જเปตฺวา, โส สโต อสฺสสत्ติ สโต ปสฺสสत्ติ,

ที่ขมิ वा अससन्तो ที่ขมิ अससामिती पचानात्ति,

ที่ขมิ वा पसสन्तो ที่ขมิ पससामिती पचานาत्ति,

รสसं वा अससन्तो रससं अससामिती पचานात्ति,

รสसं वा पसสन्तो रससं पससामिती पचานาत्ति.

सप्पกายपण्हิสंवเอत्ति अससिससामिती สิกฺขत्ति.

सप्पกายपण्हิสंवเอत्ति पसสिससामिती สิกฺขत्ति.

ปสสมภยं กายสङ्ขารं अससिससामิती สิกฺขत्ति.

ปสสมภยं กายสङ्ขารं ปสสซิสสามิती สิกฺขत्ति.

ปีติปण्हิสंवเอत्ति अससिससामिती สิกฺขत्ติ. ปีติปण्हิสंवเอत्ति ปสสซิสสามิती สิกฺขत्ติ.

สุขปण्हิสंवเอत्ติ अससिससामिती สิกฺขत्ติ. สุขปण्हิสंवเอत्ติ ปสสซิสสามิती สิกฺขत्ติ.

จิตตสङ्ขारปण्हิสंवเอत्ติ अससिससामिती สิกฺขत्ติ.

จิตตสङ्ขारปण्हิสंवเอत्ติ ปสสซิสสามิती สิกฺขत्ติ.

ปสสมภยं จิตตสङ्ขารं अससिससामिती สิกฺขत्ติ.

ปสสมภยं จิตตสङ्ขารं ปสสซิสสามิती สิกฺขत्ติ.

จิตตปण्हิสंवเอत्ติ अससिससामิती สิกฺขत्ติ. จิตตปण्हิสंवเอत्ติ ปสสซิสสามิती สิกฺขत्ติ.

อภิปรโมทยํ จิตตํ อสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

อภิปรโมทยํ จิตตํ ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

สมาทหํ จิตตํ อสสสิสสามีติ สิกฺขติ. สมาทหํ จิตตํ ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

วิโมจยํ จิตตํ อสสสิสสามีติ สิกฺขติ. วิโมจยํ จิตตํ ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

อนิจจานุปสฺสี อสสสิสสามีติ สิกฺขติ. อนิจจานุปสฺสี ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

วिरากานุปสฺสี อสสสิสสามีติ สิกฺขติ. วิรากานุปสฺสี ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

นิโรธานุปสฺสี อสสสิสสามีติ สิกฺขติ. นิโรธานุปสฺสี ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

ปฏินิสสัคคานุปสฺสี อสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

ปฏินิสสัคคานุปสฺสี ปสสสิสสามีติ สิกฺขติ.

อัยํ วุจฺจตานุท อานาปานสฺสติ.

สเจ โข ตวํ อานนฺท คิริมานนฺทสฺส ภิกฺขุโน อุปสงฺกมิตฺวา อีมา ทส
สญฺญา ภาเสยฺยาสี. จานํ โข ปเนตํ วิชฺชติ, ยํ คิริมานนฺทสฺส ภิกฺขุโน อีมา
ทส สญฺญา สุตฺวา, โส อาพาโธ จานฺโส ปฏิปฺปสฺสมเษยฺยาติ.

อถ โข อายสฺมา อานนฺโท, ภควโต สนฺติเก อีมา ทส สญฺญา อุกฺคเหตฺวา,
เยนายสฺมา คิริมานนฺโท เตนฺอุปสงฺกมิ, อุปสงฺกมิตฺวา อายสฺมโต คิริมานนฺทสฺส อีมา
ทส สญฺญา อภาสี. อถ โข อายสฺมโต คิริมานนฺทสฺส อีมา ทส สญฺญา สุตฺวา,
โส อาพาโธ จานฺโส ปฏิปฺปสฺสมภี. วุจฺจหิ จายสฺมา คิริมานนฺโท ตมฺหา อาพาธา.
ตถापหีนो จ ปนายสฺมโต คิริมานนฺทสฺส โส อาพาโธ อโหสีติ.

คิริมานนฺทสุตฺตปาฐุ นิฏฺฐิต.

ท้ายสวดมนต์

สุมนังคคาถา

โหตุ สพพ์ สุมนังคลี	รกขนตุ สพพเทวตา,
สพพพุทธานุภาเวน	โสตถี โหนตุ นิรันตริ
โหตุ สพพ์ สุมนังคลี	รกขนตุ สพพเทวตา,
สพพธมมานุภาเวน	โสตถี โหนตุ นิรันตริ
โหตุ สพพ์ สุมนังคลี	รกขนตุ สพพเทวตา,
สพพสงฆมานุภาเวน	โสตถี โหนตุ นิรันตริ

ปตฺติทานคาถา

นำ [หนุทมยํ ปตฺติทานคาถาย ภาณม เส ฯ]

ยา เทวตา สนฺติ วิหารวาสินี,
อุเป ฆเร โปธิฆเร ตหี ตหี,
ตา ธมฺมทาเนน ภวนตุ ปุชิตา,
โสตถี กโรนฺเตธ วิหารมณฺฑลเ.
เถรา จ มชฺฌา นวกา จ ภิกฺขโว,
สารามิกา ทานปตี อุปาสกา,
คามา จ เทสา นิคมา จ อีสฺสรา,
สปปาณญฺตา สุขิตา ภวนตุ เต.
ชลาพุชา เยปิ จ อณฺทสมภวา,
สํเสทชาตา อถโวปปาติกา,
นียยานิกํ ธมฺมวรํ ปฏิจฺจ เต,
สพเพปิ ทุกฺขสฺส กโรนฺตุ สงฺขยํ.

๑ ว่าเป็นพระราชนิพนธ์ของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว

ชาติ จิรั สดี ฌโม
สงโฆ โหตุ สมคโค ว
อมเห รกขตุ สทฌโม
วฑฺฒั สมปาปุณเณยยาม

ฌมทุธา จ ปุคฺคลา,
อตถาย จ หิตาย จ.
สพเพปิ ฌมจารีโน ,
ฌมเม อริยปปเวทิตะ.

อดีตปัจจุเวกษณวิธี

นำ [หนุทมย์ อดีตปัจจุเวกษณ ปาฐั ภาณมเส ฯ]

อชช มยา อปัจจุเวกขิตฺวา ยั จีวรึ ปริภุตฺตึ ,
จีวรใด อันเรามีได้พิจารณาบริโภคแล้ว ในวันนี้,
ตึ ยาวเทว สีตสฺส ปฏฺิฆาตาย,
จีวรนั้น เราบริโภคแล้ว เพียงเพื่อบำบัดหนาว,
อุณฺหสฺส ปฏฺิฆาตาย,
เพื่อบำบัดร้อน,
ทฺสมกสวาทาตปสิริงฺสปสมฺผลฺสสานั ปฏฺิฆาตาย,
เพื่อบำบัดสัมผัสสเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย,
ยาวเทว หิริโกปินปฏฺิฆาตฺนตฺถึ.
เพียงเพื่อปกปิดอวัยวะที่น่าละอาย,
อชช มยา อปัจจุเวกขิตฺวา โย ปิณฺฑปาโต ปริภุตฺโต,
ปิณฺฑบาตใด อันเรามีได้พิจารณา บริโภคแล้ว ในวันนี้,
โส เนว ทฺวาย น มทฺาย น มณฺฑนําย น วิภูสฺนําย,
ปิณฺฑบาตนั้น เราบริโภคแล้ว, ไม่เพื่อเล่น ไม่เพื่อเมา ไม่เพื่อสดใส ไม่เพื่อ
เปล่งปลั่ง,
ยาวเทว อิมสฺส กายสฺส จิตฺติยา ยาปนําย วิหิงฺสุปรตฺติยา พุรฺหมจฺริยานุคฺคหําย,
เพียงเพื่อตั้งอยู่แห่งกายนี้, เพื่อให้ชีวิตเป็นไป, เพื่อระงับความลำบาก, และเพื่อ
ประพฤติพฺรหมจฺรณํ,
อิตฺติ ปุราณญจ เวทนั ปฏฺิฆํขามิ นวญจ เวทนั น อฺปปาเทสฺสามิ.
ด้วยคิดว่า เราจะระงับเวทนาเก่าเสียได้ด้วย, จะมียังเวทนาใหม่ให้เกิดขึ้นได้ด้วย
ยาตรา จ เม ภวิสฺสตี อนวชฺชตา จ ฌาสฺวิหาโร จาติ.

ความเป็นไป ความหาโทษมิได้, และความอยู่ผาสุกของเราจะมีด้วยเพราะ
เหตุอย่างนี้

อชช มยา อปจจเวกขิตวา ยัม เสนาสนัม ปริภุตตัม,
เสนาสนะโต อันเรามีได้พิจารณาบริโศคแล้วในวันนี้.

ตัม ยาวเทว สีตสส ปฏิฆาตาย.

เสนาสนะนั้น เราบริโศคแล้ว เพียงเพื่อบำบัดหนาว

อุณหสส ปฏิฆาตาย,

เพื่อบำบัดร้อน,

ทสมกสวาตตปสิริสพสมมสุสานัม ปฏิฆาตาย.

เพื่อบำบัดสัมผัสเหลือบ ยุง ลม แดด และสัตว์เลื้อยคลานทั้งหลาย

ยาวเทว อตุปริสสุยวิโนทนมัม ปฏิสูลานารามตถัม.

เพียงเพื่อหลีกเลี่ยงภัยอันเกิดขึ้นแต่ฤดูเสีย, และเพื่อความสะดวกในการหลีกเลี่ยง
อยู่

อชช มยา อปจจเวกขิตวา โย คิลานปจจยเภสชชปริกขารโ ปริภุตโต.

คิลานเภสัช ใด อันเรามีได้พิจารณา บริโศคแล้ว ในวันนี้.

โส ยาวเทว อุปปนนานัน เวยยาพาธิกานัน เวทนานัน ปฏิฆาตาย.

คิลานเภสัชนั้น เราบริโศคแล้ว เพียงเพื่อบำบัดเวทนา มีอาพาธต่างๆ เป็นมูล
อันเกิดขึ้นแล้ว

อพยาปชฌาปรมตยาติ

ความเป็นไปความหาโทษมิได้เป็นอย่างยิ่ง ดังนี้แล.-

ทศมม

เววณณิยมหิ อชฌุปกโต

บัดนี้เรามีเพศต่างจากคฤหัสถ์แล้ว กิริยาอาการใด ๆ อันบรรพชิตควรประพฤติ
เราต้องทำกิริยาอาการนั้นๆ

ปรปฏิพทุธา เม ชีวิกา

ความเลียงชีพของเราเนื่องด้วยผู้อื่น เราควรทำตัวให้เขาเลียงง่าย

อญโถ เม อากบโป กรณียโ

อาการกายวาจาอย่างอื่น ที่เราจะต้องทำให้ดีกว่านี้ ยังมีอยู่อีก ไม่ใช่เพียงเท่านี้.
กัจจิ นุ โข เม อตตะ สีสโต น อุพพทติ

ตัวของเราเอง ตีเตียนตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่

กัจจิ นุ โข มํ อนุวิจจ วิญญู สพฺรหฺมจารี สีสโต น อุพพทติ

ผู้รู้ใครครวญแล้วตีเตียนตัวเราเองโดยศีลได้หรือไม่

สพฺเพหิ เม ปิเยหิ มนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว

เราจะละเว้นเป็นต่าง ๆ คือว่าจะต้องพลัดพรากจากของรักของเจริญใจทั้งสิ้นไป
กมฺมสฺสโกมฺหิ กมฺมทายาโท กมฺมโยนิ กมฺมพฺนฺธุ กมฺมปฺกฺกิสฺสรโณ ยํ กมฺมํ กริสฺสามิ
กฺลฺยณํ วา ปาปกํ วา ตสฺส ทายาโท ภวิสฺสามิ

เรามีกรรมเป็นของของตน มีกรรมเป็นผู้ให้ผล มีกรรมเป็นแดนเกิด มีกรรมเป็น
ผู้ติดตาม มีกรรมเป็นที่พึ่งอาศัย เราจักทำกรรมอันใดไว้ เป็นบุญหรือเป็นบาป
เราจักเป็นทายาท คือว่าจักต้องได้รับผลของกรรมนั้นสืบไป

กถฺมฺภูตสฺส เม รตฺตนิทฺทิวา วิติปทฺนติ.

วันคืนล่วงไป ๆ บัดนี้เราทำอะไรอยู่

กัจจิ นุ โข หิ สุญฺญาคาเร อภิริ मामิ.

เรายินดีในเสนาสนะอันสงัดหรือไม่

อตฺถิ นุ โข เม อุตฺตริมฺนุสฺสธมฺมา อลฺมรียญาณทสฺสนวิเสโส อธิคฺโต.

คุณวิเศษเรามีอยู่หรือไม่

โสหํ ปจฺฉิเม กาลे สพฺรหฺมจารีหิ ปุญฺโง น มํกุ ภวิสฺสามิ.

ที่จะทำให้เราเป็นผู้ไม่เก้อเขิน ในเวลาเพื่อนบรรพชิตถามภายหลัง

อิเม โข ทส ธมฺมา.

ธรรมสิบประการเหล่านี้แล,

ปพฺพชิตฺเตน,

อันบรรพชิต

อภิณฺหฺงปจฺจเวกฺขิตพฺพํ.

ควรพิจารณาเนื่องๆ เทอญ.

อภิณหปัจจเวกขณะปาฐ

นำ [हनุทมยं อภิณหปัจจเวกขณะปาฐ ภาณามเสฯ]

ชราธมโมมฺหิ ชรํ อนาคตีโต,

เราที่มีความแก่เป็นธรรมดาจะล่วงพ้นความแก่ไปไม่ได้,

พยาธิธมโมมฺหิ พยาธิ อนาคตีโต,

เราที่มีความเจ็บไข้เป็นธรรมดา จะล่วงพ้นความเจ็บไข้ไปไม่ได้

มรณธมโมมฺหิ มรณํ อนาคตีโต,

เราที่มีความตายเป็นธรรมดาจะล่วงพ้นความตายไปไม่ได้,

สพฺเพหิ เม ปิเยหิ มนาเปหิ นานาภาโว วินาภาโว,

เราจะละเว้นเป็นต่าง ๆ คือว่า จะต้องพลัดพรากจากของรักของเจริญใจทั้ง
สิ้นไป,

กมฺมสฺสโกมฺหิ กมฺมทายาโท กมฺมโยนิ กมฺมพณฺธุ กมฺมปฏิสรโณ,

เรามีกรรมเป็นของ ๆ ตน, มีกรรมเป็นผู้ให้ผล, มีกรรมเป็นแดนเกิด, มีกรรมเป็น
ผู้ติดตาม, มีกรรมเป็นที่พึงอาศัย,

ยํ กมฺมํ กริสฺสามิ กลฺยาณํ วา ปาปกํ วา ตสฺส ทายาโท ภวิสฺสามิ.

เราทำกรรมอันใดไว้, เป็นบุญหรือเป็นบาป, เราจักเป็นทายาท, คือว่าจะต้องได้
รับผลของกรรมนั้นสืบไป

เอวํ อมฺเหหิ อภิณหํ ปจฺจเวกฺขิตฺตพฺพํ,

เราทั้งหลาย, ควรพิจารณาอย่างนี้ทุกวัน ๆ เกิด.

ทวตฺตีสถการปาฐ

นำ [हनุทมยं ทวตฺตีสถการปาฐ ภาณาม เสฯ]

อยํ โข เม กาโย,

กายของเรานี้แล,

อุทฺธํ ปาทตฺลา,

เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา,

อโธ เกสมตฺถกา,

เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป,

ตจฺปริยฺนโต.

มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุดรอบ,

ปูโรนानุปการสอสฺสจฺจโน,

เต็มไปด้วยของไม่สะอาด มีประการต่าง ๆ

อตุลิติ อิมสมิ กายะ,	มืออยู่ในกายนี้,
เกสา คือผมทั้งหลาย,	โลมา คือขนทั้งหลาย
นขา คือเล็บทั้งหลาย,	ทนต์ตา คือฟันทั้งหลาย,
ตโจ คือหนัง,	มงฺสํ คือเนื้อ,
นหารู คือเอ็นทั้งหลาย,	อฏฺฐิ คือกระดูกทั้งหลาย,
อฏฺฐิมิลฺลํ เยื่อในกระดูก	วฏฺกํ ม้าม,
หทยํ หัวใจ,	ยกนํ ตับ,
กิโลมกํ ผังผืด,	ปิหํ ไต,
ปปฺผาสํ ปอด,	อนตํ ไส้ใหญ่,
อนตคฺคณํ ไส้ร้อย,	อุทรียํ อาหารใหม่,
กรีสํ อาหารเก่า,	มตฺถเก มตฺถลฺลฺกํ เยื่อในสมองศรีษะ,
ปีตํ น้ำดี,	เสมฺหํ น้ำเสลด,
ปุปฺโพ น้ำเหลือง,	โลหิตํ น้ำเลือด,
เสโท น้ำเหลือง,	เมโท น้ำมันข้น,
อสุสุ น้ำตา,	วสา น้ำมันเหลว,
เชโฬ น้ำลาย,	สิงฆานิกา น้ำมูก,
รสิกา น้ำไขข้อ,	มุตฺตํ น้ำมูตร.
เอวมยํ เม กาโย,	กายของเรา นี้ อย่างนี้
อุทฺธํ ปาทตลา	เบื้องบนแต่พื้นเท้าขึ้นมา,
อโธ เกสมตฺถกา,	เบื้องต่ำแต่ปลายผมลงไป,
ตจฺปรียนฺโต,	มีหนังหุ้มอยู่เป็นที่สุตรอบ,
ปุโรนนานปฺปการสอสุจฺจินฺติ,	เต็มไปด้วยของไม่สะอาด มีประการต่างๆ
	อย่างนี้ แล.

ปตฺติทานคาถา (แปล)

(คาถากรวดน้ำ พระราชนิพนธ์ ในรัชกาลที่ ๔)

นำ [หนุทมนต์ ปตฺติทานคาถาโย ภณาม เสฯ]

ปุณฺณสฺสิทาณิ กตฺสฺส ยานญฺยานิ กตานิ เม

เตสญฺจ ภาคินฺ โหนฺตุ สตฺตทานนฺตาทูปฺมาณกา

ขอสัตว์ทั้งหลาย ไม่มีที่สุด ไม่มีประมาณ, จงเป็นผู้มีส่วนแห่งบุญที่ข้าพเจ้าได้ทำในบัดนี้, แลแห่งบุญทั้งหลายอื่นที่ข้าพเจ้าได้กระทำแล้ว

เย ปิยา คุณวฺนฺตา จ มยฺหิ มาตาปิตาทโย.

คือ ชนเหล่าใด เป็นที่รัก ผู้มีคุณ มีมารดาและบิดาของข้าพเจ้าเป็นต้น

ทิจฺฐา เม จาปฺยทิจฺฐา วา อญฺเณ มชฺฌตฺตเวรีโน

สตฺตา ติจฺฐนฺติ โลกสฺมี เตภฺมมา จตฺโยนิกา.

ที่ข้าพเจ้าได้เห็นหรือแม่ไม่ได้เห็น และสัตว์ทั้งหลายอื่นที่เป็นกลางและมีเวรกันตั้งอยู่ในโลก, เกิดในภูมิ สาม เกิดในกำเนิดสี่.

ปญฺเจกจตฺโวการิ สัสนฺตา ภวาทเว.

มีชั้น ๕ แลชั้น ๑ แลชั้น ๔ , ท่องเที่ยวอยู่ในภพน้อยแลภพใหญ่

ณาทิ เย ปตฺติทานมฺเม อนฺนโมทนฺตุ เต สยิ

สัตว์เหล่าใดทราบการให้ส่วนบุญของข้าพเจ้าแล้ว, ขอสัตว์เหล่านั้นจงอนุโมทนาเองเถิด,

เย จิมิ นปฺปชานนฺติ เทวา เตสํ นิเวทฺยิ.

ก็สัตว์เหล่าใด ย่อมไม่ทราบการให้ส่วนบุญของข้าพเจ้านี้ ขอเทวดาทั้งหลาย ฟังแจ้งแก่สัตว์เหล่านั้น

มยา ทินฺนํ ปุณฺณานํ อนฺนโมทนฺเหตุนา,

เพราะเหตุ คือ การอนุโมทนาบุญทั้งหลาย ที่ข้าพเจ้าให้แล้ว

สพฺเพ สตฺตา สทา โหนฺตุ อเวรา สุขชีวิโน

ขอสัตว์ทั้งปวง จงอย่ามีเวร อยู่เป็นสุขเสมอเถิด,

เขมปฺปทญฺจ ปปโปนฺตุ เตสสา สิชฺฌตฺติ สุภา.

แลจงถึงทางอันเกษมเถิด ขอความหวังอันดีของสัตว์เหล่านั้น. จงเป็นผลสำเร็จเทอญ.

พระคาถาชินบัญชร

โดย สมเด็จพระพุฒาจารย์ (โต พรหมรังสี) วัดระฆังโฆสิตารามวรมหาวิหาร

ก่อนสวดพระคาถาบทนี้ ให้ท่องนะโม. ๓ จบก่อน

ปุตตะกาโมละเภปุตตัง ฐานะกาโมละเภระนัง

อติถิกายะณายะ เทวานังปิยะตังสุตตะวา

อิติปิโสภะคะวา ยะมะราชาโน ท้าวเวสสุวรรณโณ

มรณังสุขัง อะระหังสุคะโต นะโมพุทธานะ

ชะยาสะนากะตา พุทธา
จะตุสัจจาสะภัง ระสัง
ตัมหังกะราทะโย พุทธา
สัพเพ ปะติภุจฺจिता มัยหัง
สีเส ปะติภุจฺจิตะโต มัยหัง
สังโฆ ปะติภุจฺจิตะโต มัยหัง
หะทะเย เม อะนุรุทฺโธ
โกณฑัญญโณ ปิภุจฺจิกาคัสสิมิง
ทักขิณะ สะวะเน มัยหัง
กัสสะโป จะ มะหานาโม
เกสะโต ปิภุจฺจิกาคัสสิมิง
นิสินโน สิริสัมปนโน
กุมาระกัสสะโป เถโร
โส มัยหัง วาเทเน นิจจัง
ปุณโณ อังคฺลิมาโล จะ
เถรา ปัญฺจะ อิเม ชาตา
เสสาสีติ มะหาเถรา
เอเตสีติ มะหาเถรา
ชะลันตา สีละเตเชนะ

เซตฺวา มารัง สะวาหะนัง
เย ปิวิงสุ นะรานุภา
อัมมฺหะวิเสติ นายะกา
มัตถะเก เต มุณิสสะรา
พุทฺโธ อัมโม ทะวิโลจะเน
อุเร สัพพะคุณากะโร
สารีปุตฺโต จะ ทักขิณะ
โมคคัลลาโน จะ วามะเก
อาสุง อานันทะราหูโล
อุภาสุง วามะโสตะเก
สุริโยวะ ปะภังกะโร
โสภิตะโต มุณีบุงคะโว
มะเหสี จิตตะวาเทโก
ปะติภุจฺจาสี คุณากะโร
อุปาลี นันทะสีวะลี
นะลาเต ตีละกา มะมะ
วิชิตา ชินะสาวะกา
ชิตะวันโต ชินะระสา
อังกะมังเคสุ สันนิจฺจิตา

ระตะนัง ปุระโต อาสิ	ทักษิณ เมตตะสุตตะกัง
ระชัคคัง ปัจฉะโต อาสิ	วาเม อังคฺลิมาละกัง
ขันธะโมระปะริตตัญจะ	อาภูวานาภฺยิสฺสุตตะกัง
อากาเส ฉะทะนัง อาสิ	เสสา ปาการะสัณฺฐิตา
ชีนา นานา วาระสังยุตฺตา	สัตตปฺปาการะลังกะตา
วาตะปิตฺตาทิสัญฺชาตา	พาหิรัชฌัตตูปฺปะทะวา
อะเสสา วินะยัง ยันตุ	อะนันตะชินะเตชะสา
วะสะโต เม สะกัจเจนะ	สะทา สัมพุทฺธะปัญฺชะเร
ชินะปัญฺชะระมัชฌัมหิ	วิหะรันตัง มะหีตะเล
สะทา ปาเลนตุ มัง สัพเพ	เต มะหาปุริสาสะภา
อิจเจวะมันโต	สุคฺคุโต สุรักโข
ชินานุภาเวน	ชิตฺตุปฺปะทะโว
ธัมมานุภาเวน	ชิตาโรสังโค
สังฆานุภาเวน	ชิตันตะราโย
สัพพธัมมานุภาวะปาตีโต	จะรามิ ชินะปัญฺชะเรติ

คาถาเมตตาทหลวง

เมตตาทน

อะหัง สุขีโต โหมิ, นิททุกโข โหมิ, อะเวโร โหมิ, อัปยาปชฌโหม โหมิ, อะนีเฆ
โหมิ, สุขี อัตตานัง ปะริหะรามิ

๑ เมตตาทพรหมวิหารพรณา

สัพเพ สัตตา อะเวรา อัปยาปชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
สัพเพ ปาณา อะเวรา อัปยาปชฌา, อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
สัพเพ ภูตา อะเวรา อัปยาปชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ
สัพเพ ปุคฺคะลา อะเวรา อัปยาปชฌา อะนีฆา สุขี อัตตานัง ปะริหะรันตุ

สัพเพ อตตะภาวะปริยาปัชฌา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง
ปะริหะรันตฺ

สัพพา อิตถิโย อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ ปุริสา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ อะริยา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ อะนะระยา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ เทวา อะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ มะนุสสาอะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

สัพเพ วินิปาทิกาอะเวรา อัพยาปัชฌา อะนีฆา สุขี อตตานัง ปะริหะรันตฺ

๒ กรุณาพรหมวิหารฌรณา

สัพเพ สัตตา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ ปาณา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ ภูตา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ ปุคคะลา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ อตตะภาวะปริยาปัณณา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพพา อิตถิโย สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ ปุริสา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ อะริยา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ อะนะริยา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ เทวา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ มะนุสสา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

สัพเพ วินิปาทิกา สัพพทุกขา ปะมุจจันตฺ

๓ มุทิตาพรหมวิหารฌรณา

สัพเพ สัตตา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตฺ

สัพเพ ปาณา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตฺ

สัพเพ ภูตา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตฺ

สัพเพ ปุคคะลา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ อัตตะภาวะปะริยาปณณา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพพา อิตถิโย มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ บุริสา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ อะริยา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ อะนะริยา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ เทวา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ มะนุสสา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ
สัพเพ วินิปาติกา มา ลัทธะสัมปัตติโต วิคัจฉันตุ

๔ อุเบกขาพรหมวิหารฌณา

สัพเพ สัตตา กัมมัสสกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปิฎิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
ภาเวิสสันติ

สัพเพ ปาณา กัมมัสสกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปิฎิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
ภาเวิสสันติ

สัพเพ ภูตา กัมมัสสกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปิฎิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
ภาเวิสสันติ

สัพเพ ปุคคะลา กัมมัสสกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปิฎิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
ภาเวิสสันติ

สัพเพ อัตตะภาวะปะริยาปณณา กัมมัสสกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี
กัมมะพันธู กัมมะปิฎิสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ
ทายาทา ภาเวิสสันติ

สัพเพ อิตถิโย กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิสสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ ปุริสา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิสสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ อะริยา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิสสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ อะนะริยา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิสสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ เทวา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิสสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ มนะุสสา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิสสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

สัพเพ วินิปาทิกา กัมมัตสะกา กัมมะทายาทา กัมมะโยนี กัมมะพันธู
กัมมะปฏิสสะระณา, ยัง กัมมัง กะริสสันติ กัลยาณัง วา ปापกะกัง ตัสสะ ทายาทา
กะวิสสันติ

พระคาถาป้องกันภัยทั้ง ๘ ทิศ

อิมัสมิงมงคลจักรวาล ทังแปดทิศ ปะสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้ง เจ็ดชั้น มา
ป้องกันห้อมล้อมรอบรอบทั่วอนันตตา ราชะเสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชนะ
สะตะสะหัสธานี พุทธะชาละปริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุ

อิหมัสมิงมงคลจักรวาล ทั้งแปดทิศ ปะสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้ง เจ็ดชั้น มา
ป้องกันห้อมล้อมรอบรอบทั่วอนันตดา ราชะเสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะ
สะตะสะหัสธานี ธัมมะชาละปริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุ

อิหมัสมิงมงคลจักรวาล ทั้งแปดทิศ ปะสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้ง เจ็ดชั้น มา
ป้องกันห้อมล้อมรอบรอบทั่วอนันตดา ราชะเสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะ
สะตะสะหัสธานี ปัจเจกะพุทระชาละปริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุ

อิหมัสมิงมงคลจักรวาล ทั้งแปดทิศ ปะสิทธิ จงมาเป็นกำแพงแก้วทั้ง เจ็ดชั้น มา
ป้องกันห้อมล้อมรอบรอบทั่วอนันตดา ราชะเสมานา เขตเต สะมันตา สะตะโยชะนะ
สะตะสะหัสธานี สังฆะชาละปริกเขตเต รักขันตุ สุรักขันตุ

คำแผ่เมตตา

สัพเพ สัตตา สทา โหนตุ อะเวรา สุขขีวิน,
ขอปวงสัตว์ทั้งหลาย จงเป็นผู้ไม่มีเวรต่อกันและกัน จงเป็นผู้ตั้งรังสีพอยู่เป็นสุข ทุกเมื่อ
เถิด.

กะตัง ปุญญะพะลัง มัยหัง สัพเพ ภาคี ภาวันตุ เต
ขอปวงสัตว์ทั้งสิ้นนั้น จงเป็นผู้มีส่วนได้เสวยผลบุญ อันข้าพเจ้าได้บำเพ็ญด้วยกาย
วาจา ใจ แล้วนั้นเทอญ.

จบทำวัตรคำ

อนุโมทนาวิธี

ยถา วาริวหา ปุรา	ปริปุเรนฺตีสาศรี
เอวเมว อีโต ทินฺนํ	เปตานิ อุกกปฺปติ
อิฉฉิตํ ปตฺถิตํ ตุมฺหํ	ชิปปเมว สมิชฺชตฺ
สพฺเพ ปุเรนฺตุ สงฺกปฺปา	จฺนฺโท ปณฺณโรโส ยถา
	มณฺี โชติโรโส ยถา.

(รับพร้อมกัน)

สพฺพิติโย วิวชฺชนฺตุ	สพฺพโรโค วินสฺสตฺ,
มา เต ภวตฺวานฺตรายโย	สุชี ทีฆายุกุ ภว.
สพฺพิติโย วิวชฺชนฺตุ	สพฺพโรโค วินสฺสตฺ,
มา เต ภวตฺวานฺตรายโย	สุชี ทีฆายุกุ ภว.
สพฺพิติโย วิวชฺชนฺตุ	สพฺพโรโค วินสฺสตฺ,
มา เต ภวตฺวานฺตรายโย	สุชี ทีฆายุกุ ภว.
อภิวาทนสึลิสฺส	นิจฺจํ วุฑฺฒาปจายินโน
จตฺตารุ ฆมฺมา วุฑฺฒนฺติ	อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ.

มงคลจักรวาลน้อย (ย่อ)

รตนตฺตยานุภาเวน	รตนตฺตยเตชสา,
ทุกฺขโรคฺภยา เวรา	โสกา สตฺตุ จุพฺทฺทวา,
อเนกา อนฺตรายาปิ	วินสฺสนฺตุ จ เตชสาฯ
ชยสิทฺธิ ฐนํ ลาภํ	โสตฺถิ ภาคุຍํ สุขํ พลํ,
สิริ อายุ จ วณฺโณ จ	โภคํ วุฑฺฒี จ ยสฺวา,
สฺตวสฺสา จ อายุ จ	ชีวสิทฺธิ ภวณฺตุ เต.

กาลทานสุตตะคาถา

กาเล ททนต์ สปลยลา	วทณญู วีตมจจวรา
กาเลน ทินน์ อริเยสุ	อุชุกุเตสุ ตาทิสู.
วิปสนนมนนา ตสส	วิปูลา โหติ ทกขินมา.
เย ตตถ อนุโมทนต์	เวยยาวจจํ กโรนติ วา.
น เตน ทกขินา โอนา	เตปี ปุณณสส ภาคิน,
ตสมา ทเท อปปฏิวานจิตโต	ยตถ ทินน์ มหปผล,
ปุณณานิ ปรโลกสมิ	ปติจฺจจา โหนติ ปาณินนติ.

ติโรกฺขทกณฺทปจฺฉิมภาคว

อทาสี เม อทาสี เม	ถาติมิตตา สขา จ เม,
เปตานํ ทกขินํ ทชฺชา	ปุพฺเพ กตมณฺุสสร.
น ทิ รุณฺณํ วา โสโก วา	ยา วถฺถา ปรีเทวนา,
น ตํ เปตานมตถาย	เอวํ ติจฺจนฺติ ถาตโย.
อยถจ โข ทกขินา ทินฺนา	สงฺฆมฺหิ สุปฺติจฺจิตา,
ทิมฺรตตํ หิตายสฺส	จฺานโส อุกกปฺปติ.

โส ถาติธมฺโม จ อยํ นิสฺสํสิตโต,
เปตาน ปุชฺชา จ กตา อุพารา,
พลถจ ภิกฺขุณฺนมฺนุปฺปทินฺน์,
ตุมฺเหหิ ปุณฺณ ปสฺสุตํ อนปฺปกนฺติ.

อคฺคปฺปสฺถาทสุตตะคาถา

อคฺคโต เว ปสนฺนानํ	อคฺคํ ธมฺมํ วิชานตํ,
อคฺเค พุทฺเธ ปสนฺนानํ	ทกฺขิณฺเยเย อนุตฺตเร.
อคฺเค ธมฺเม ปสนฺนानํ	วิราคุปสเม สุขเ,
อคฺเค สงฺฆे ปสนฺนानํ	ปุณฺณกฺเขตฺเต อนุตฺตเร.
อคฺคสมิ ทานํ ททตํ	อคฺคํ ปุณฺณํ ปวทฺตมฺติ,

อคคํ อายุ จ วณฺโณ จ
อคคสฺส ทาทา เมธาวี
เทวภูโต มนุสฺโส วา

ยโส กิตฺติ สุขํ พลํ.
อคคธมฺมสมาหิโต,
อคคปฺปตโต ปโมทตีติ.

โภชนทานานุโมทนาคาถา

อายุโท พลโท ธีโร
สุขสฺส ทาทา เมธาวี
อายุํ ทตฺวา พลํ วณฺณํ
ที่ขมายุ ยสฺวา โหติ

วณฺณโท ปฏฺิภาณโท,
สุขํ โส อธิคจฺฉติ.
สุขญจ ปฏฺิภาณโท,
ยตถ ยตถูปปชฺชตีติ.

อาณานาฎิยปริตฺตํ (ย่อ)

สพฺพโรควินิมฺุตโต
สพฺพเวรมตฺิกกนฺโต
สพฺพีติโย วิวชฺชนตฺุ
มา เต ภาตฺวณฺตรรายो
อภิวาทนสึลิสฺส
จตฺตารो ธมฺมา วทณฺนติ

สพฺพสนฺตาวชฺชิตฺโต,
นิพฺพุโต จ ตฺุวํ ภา.
สพฺพโรโค วินสฺสตฺุ,
สุขี ที่ขมายุโก ภา.
นิจจํ วุฑฺฒาปจายิโน,
อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ.

เทวตาทิสฺสทกฺขิณานุโมทนาคาถา

ยสฺมี ปเทเส กปฺเปติ
สึลวณฺเตตถ โภเชตฺวา
ยา ตตถ เทวตา อาสุํ
ตา ปุชิตา ปุชยนฺติ
ตโต นํ อนุกมฺปนฺติ
เทวตานุกมฺปิโต โปโส

วาสํ ปณฺชิตชาตฺิโย
สณฺนเต พุรหฺมจาริโน
ตาสํ ทกฺขิณมาทิสฺเส
มานิตา มานยนฺติ นํ
มาตา ปุตฺตํว โอรสํ
สทา ภาทรานิ ปสฺสตี.

อาทियสุตตคาถา

ภุตตา โภคา ภฎา ภจจา	วิตถณณา อาปทาสู เม
อุทฐคคา ทกขินา ทินนา	อโถ ปณจ พลี กตา
อุปฏฐิตา สีลวันโต	สณณตา พุทหมจารีโน
ยทตถํ โภคมิจเฉยย	ปณฐิติโต ฆรรมาวสํ
โส เม อตโถ อนนุปตโต	กตํ อนนุตาปยํ
เอตํ อนนุสสรํ มจฺโจ	อริยธมเม จีโต นโร
อิเชว นํ ปสงฺสนนฺติ	เปจฺจ สคฺเค ปโมทตีติ.

วิหารทานคาถา

สีตํ อุณฺหํ ปฏฺิหนฺติ	ตโต วาพมิกานิ จ
สีรีสเป จ มกเส	สีสิเร จาปิ วุฏฺฐิจโย
ตโต วาตาตโป โฆโร	สณฺชาโต ปฏฺิหณฺณติ
เลนตถณฺจ สุขตถณฺจ	ณฺมายิต्तํ จ วิปสฺสิตฺถํ
วิหารทานํ สงฺฆสฺส	อคฺคํ พุทฺธเชหิ วณฺณนิต्तํ
ตสฺมา หิ ปณฺฐิติโต โปโส	สมปสฺสํ อตถมตฺตโน
วิหาเร การเย รมฺเม	वासเยตถ พหุสฺสฺสฺเต
เตสํ อนนฺณญจ ปานญจ	วตถเสนาสนานิ จ
ทเทยย อุชฺฐุเตสฺสุ	วิปฺปสนฺเนน เจตสา
เต ตสฺส ธมฺมํ เทเสนฺติ	สพฺพทฺทฺกฺขาปนฺนุทฺถํ
ยํ โส ธมฺมมิธญฺญา	ปรีนิพฺพาตยนาสโวติ.

หมวดปกิณณกธรรม

ทำพินทุภปะ

ผ้านุ่ง - ห่ม ที่มีขนาดเกิน ๘ x ๔ นิ้วพระสุคต ต้องทำการพินทุ โดยใช้ปากกา คือ สีคราม สีดำ เขียวคล้ำ อย่างไม่อย่างหนึ่ง ผนให้เป็นจุดหรือวงกลมที่เอกเทศแห่ง ผ้า แล้วเปล่งวาจา หรือ ผูกใจในขณะที่ทำว่า

“อิมิ พินทุภปะ กโรมิ”

อธิษฐาน

บริขารต่างๆ ที่บริโภาค ต้องอธิษฐานก่อนใช้ อธิษฐานมี ๒ อย่างคือ
๑.อธิษฐานด้วยกาย เอามือจับหรือลูบบริขารที่จะอธิษฐานแล้วทำความผูกใจตามคำ
อธิษฐาน

๒.อธิษด้วยวาจา คือ ลั่นคำอธิษฐานนั้น ไม่ถูกของด้วยกายก็ได้ แบ่งเป็น ๒
อย่างคือ

๒.๑.อธิษฐานในหัตถบาส คือ อยู่ในระยะ ๒ ศอก คืบ

๒.๒. อธิษฐานนอกหัตถบาส คือ ของอยู่ห่างตัวเกิน ๒ ศอก คืบ

คำอธิษฐานบริขารสิ่งเดียวในหัตถบาส ว่าดังนี้

สังฆาฎิ	“อิมิ	สงฆาฎิ อธิษจามิ”
อุตตราสงค์(ห่ม)	“อิมิ	อุตตราสงค์ อธิษจามิ”
อันตราวาสก (ผ้านุ่ง)	“อิมิ	อนตราวาสก อธิษจามิ”
บาตร	“อิมิ	ปตตํ อธิษจามิ”
ผ้านิสีทนะ (ผ้าปูนั่ง)	“อิมิ	นิสีทนํ อธิษจามิ”
ผ้าปิดผี	“อิมิ	กณทุปฏิจฉาที อธิษจามิ”
ผ้าอาบน้้าฝน	“อิมิ	วสสิกสฎิโก อธิษจามิ”
ผ้าปูนอน	“อิมิ	ปจจตุถรณํ อธิษจามิ”
ผ้าเช็ดหน้า เช็ดปาก	“อิมิ	มุขปุณณโจลํ อธิษจามิ”
ผ้าเป็นบริขาร (ผ้าชิ้นเล็กๆ)	“อิมิ	ปริกขารโจลํ อธิษจามิ”

๑. วิกัปปต่อหน้า คือ วิกัปปต่อหน้าผู้รับในหัตถบาส๒

จิวรผีนเดียว ว่า “อิมัง จิวร ตฺยหัง วิกัปปเปมิ”

จิวรหลายผีน ว่า “อิมานิ จิวระรานิ ตฺยหัง วิกัปปเปมิ”

บาตรใบเดียว ว่า “อิมัง ปัตตัง ตฺยหัง วิกัปปเปมิ”

บาตรหลายใบ ว่า “อิเม ปัตเต ตฺยหัง วิกัปปเปมิ”

๒. วิกัปปลับหลัง คือ วิกัปปให้สหธรรมิกรูปใดรูปหนึ่งผู้ไม่ได้อยู่เฉพาะหน้า ลั่นวาจาต่อหน้าสหธรรมิกรูปอื่น ในที่นี้ จักไม่ขอกกล่าวโดยละเอียด เพราะไม่จำเป็น ที่ปฏิบัติกันใช้ วิกัปปต่อหน้าก็สำเร็จตามต้องการได้แล้ว

การถอนวิกัปป

จิวรที่วิกัปปไว้ จะบริโภค ต้องขอให้ผู้รับถอนก่อน ถ้าไม่ถอนแล้วบริโภค ต้องอาบัติปาจิตตีย์ สิกขาบทที่ ๙ แห่งสุราปาณวรรคที่ ๒ โดยทำถอนวิกัปปว่าดังนี้

ผู้ถอนแก่กว่า (ในหัตถบาส๑)

จิวรผีนเดียว **“อิมิ จิวริ มยหิ สนตกั ปริภุช วา วิสขุเซหิ วา ยถาปจฺจยิ วา กโรหิ”**

จิวรหลายผีน **“อิมานิ จิวรานิ มยหิ สนตกานิ ปริภุช วา วิสขุเซหิ วา ยถาปจฺจยิ วา กโรหิ”**

จิวรผีนเดียว **“อิมิ จิวริ มยหิ สนตกั ปริภุชถ วา วิสขุเซถ วา ยถาปจฺจยิ วา กโรถ”**

จิวรหลายผีน **“อิมานิ จิวรานิ มยหิ สนตกั สนตกานิ ปริภุชถ วา วิสขุเซถ วา ยถาปจฺจยิ วา กโรถ”**

คำที่จะพึงใช้ เปลี่ยนแปลงไปตามชื่อของก็ดี ตามจำนวนของก็ดี ตามฐานะที่ของตั้งอยู่ก็ดี พึงเทียบเคียงกับคำถอนวิกัปปจิวรเถิด.

๒ วิกัปปต่อหน้า ถ้าของอยู่นอกหัตถบาส ให้ว่า

“เอตัง” แทน “อิมัง”

“เอตานิ” แทน “อิมานิ”

“เอเต” แทน “อิเม”

๑ ถ้าถอนนอกหัตถบาส ให้เปลี่ยน “เอตัง” แทน “อิมัง” และ “เอตานิ” แทน “อิมานิ”

คำสละไตรจีวรวงราตรี

ไตรจีวรต้องอยู่ในระยะหัตถบาสน หรือในเขตที่กำหนด เช่นในห้อง ถ้าจีวรอยู่ห่างจากเขตนีลวงราตรี คือก่อนรุ่งอรุณ จีวรนั้นเป็นนิสสัคคีย์ ตามสิกขาบทที่ ๒ แห่งจีวรวรรคที่ ๑ ฟังสละแก่สงฆ์ก็ได้ แก่คณะก็ได้ แก่บุคคลก็ได้

คำเสียดสละว่าดังนี้

“อิมิ เม ภนเต **จีวร** รตติวิปวุตถิ อณฺณตฺร ภิกฺขุสมฺมตฺติยา นิสฺสคฺคิยํ
อิมานํ อายสฺมโต นิสฺสชฺชามิ”

ถ้าเสียดสละจีวร ๒ ผืน ว่า **“ทฺวิจีวร”**

ถ้าเสียดสละทั้ง ๓ ผืน ว่า **“ตฺติจีวร”**

ถ้าผู้เสียดสละแก่กว่า ฟังว่า **“อาวุโส”** แทน **“ภนเต”**

จีวรเป็นนิสสัคคีย์ ยังไม่ได้สละ บริโภคต้องทุกกฏ สละแล้วได้คืนมา ยังปรารภนาอยู่ ต้องอธิษฐานเป็นไตรจีวรใหม่

เมื่อสละแล้ว ฟังตั้งใจสละให้ขาด แล้วจึงแสดงอาบัติ และไม่มีสิทธิที่จะเรียกร้องจีวรคืน แต่เป็นธรรมเนียมว่า เมื่อเขารับแล้วต้องคืนให้เจ้าของเดิม ถ้าไม่ทำเช่นนั้น ต้องอาบัติทุกกฏ

คำคืน ให้ว่าดังดังนี้

จีวรผืนเดียว **“อิมิ จีวรํ อายสฺมโต ทมฺมิ”**

จีวรหลายผืน **“อิมานิ จีวรานิ อายสฺมโต ทมฺมิ”**

คำเสียดระอติเรกบาตรล่วง ๑๐ วัน

บาตร เป็นของทรงอนุญาตให้เป็นบริวารของภิกษุเฉพาะใบเดียว เรียกบาตร
อธิษฐาน บาตรตั้งแต่ใบที่ ๒ ขึ้นไป เรียกอติเรกบาตร ภิกษุเก็บไว้เกิน ๑๐ วันต้องนิส
สัคคียปาจิตตีย์

คำเสียดระ

บาตรใบเดียว “อัย เม ภนฺเต ปตฺโต ทสหาตักฺกนฺโต นิสฺสคฺคิโย,
อิมานฺ อายสฺมโต นิสฺสชฺชามิ”

ถ้าผู้เสียดระแก่พรรษากว่าผู้รับ ให้ว่า **“อาวุโส”** แทน **“ภนฺเต”**

คำคืนให้ว่า

บาตรใบเดียว “อิมํ ปตฺตํ อายสฺมโต ทมฺมิ”

นิสัย

ภิกษุมีพรรษาหย่อน ๕ จัดเป็นนวกะผู้ใหม่ ต้องถือภิกษุรูปใดรูปหนึ่งเป็น
อุปัชฌายะ และอาศัยภิกษุรูปนั้นอยู่ รับโอวาทอนุศาสน์ของภิกษุรูปนั้น ในครั้งแรกที่
ทรงอนุญาตอุปัชฌายะ ภิกษุผู้อุปสมบทอยู่แล้ว แต่หย่อน ๕ พรรษา ก็จำถือ
อุปัชฌายะ

คำขอนิสัยอุปัชฌายะ

“อุปชฌายโย เม ภนฺเต โหติ” ๓ หน

เมื่อภิกษุผู้ทีนวกะนั้นขออาศัยรับว่า “สาธุ” , “ละหุ” “โอปายิกัง” “ปฎฐุปัง” “ปา-
สาทิเกนะ สัมปาเทหิ” บทใดบทหนึ่ง ๓ ครั้ง เว้น ระยะเวลาให้ภิกษุผู้ขอนิสัยตอบว่า **“สาธุ
ภนฺเต”** ทุกบทไป เป็นอันถืออุปัชฌายะแล้ว ภิกษุผู้รับให้ฟังได้ชื่อว่า
“อุปัชฌายะ” ภิกษุผู้ฟังได้ชื่อว่า “สทธิวิหาริก” กิริยาที่ฟังฟัง เรียกว่า “นิสัย”
แต่นั้น ผู้ขอนิสัยฟังกล่าวรับเป็นธุระให้ท่านสืบไปว่า

“อชฺชตคฺคทานิ เถโร มยฺหิ ภาโร , อหฺมปิ เถรสฺส ภาโร” ๓ หน

ภิกษุผู้ไม่ได้อยู่ในปกครองของอุปัชฌายะ ต้องถือภิกษุอื่นเป็นอาจารย์ และ
อาศัยท่านแทนอุปัชฌายะ

วิธีถืออาจารย์ ก็เหมือนกับวิธีถือ อุปัชฌายะ ต่างแต่คำขอว่า

“อาจารย์ เม ภนฺเต โหติ, อายุสมฺโต นิสฺสาย วจฺจามิ” ๓ หน

ภิกษุผู้รับให้ฟังได้ชื่อว่า “อาจารย์” ภิกษุผู้อิงอาศัย ได้ชื่อว่า “**อันเตวาสิก**”

ภิกษุผู้มีพรรษาหย่อน ๕ เป็นนวกะอยู่ แม้เป็นฆีมีความรู้ทรงธรรม ทรงวินัย จะไม่ถือนิสัยอยู่ในปกครองของอุปัชฌายะหรือของอาจารย์ไม่ชอบ ทรงห้ามไว้ ภิกษุเดินทาง ภิกษุใช้ ภิกษุผู้พยาบาลผู้ได้รับขอของคนไข้เพื่อให้อยู่ ภิกษุผู้เข้าป่าเพื่อเจริญสมณธรรมชั่วคราว ในที่ใด หากท่านผู้ให้นิสัยไม่ได้ และมีเหตุขัดข้องที่จะไปอยู่ในที่อื่นไม่ได้ จะอยู่ในที่นั้นด้วยผูกใจว่า เมื่อใดมีท่านผู้ให้นิสัยได้มาอยู่ จักถือนิสัยในท่านนั้นก็ใช้ได้

ภิกษุผู้มีพรรษาได้ ๕ แล้ว แต่ยังหย่อน ๑๐ มีองค์สมบัติพอรักษาตนผู้อยู่ตามลำพังได้ ทราอนุญาตให้พ้นจากนิสัยอยู่ตามลำพังได้ เรียกว่า “**นิสัยมุตตะกะ**”

จำพรรษา

เป็นธรรมเนียมของภิกษุ เมื่อถึงฤดูฝน ให้หยุดอยู่ที่เดียว ไม่เที่ยวไปไหน ๓ เดือนตลอดฤดู เรียกว่า “**จำพรรษา**” ถึงวันเข้าพรรษา ฟังเข้าไปประชุมอธิษฐานพรรษาพร้อมด้วยสงฆ์ในอุโบสถหรือในวิหาร คำอธิษฐานพร้อมกัน ว่าดังนี้

“**อิมสฺมี อาวาเส อิมํ เตมาสํ วสฺสํ อุเปม**”

(ถ้ารูปเดียวเปลี่ยน **อุเปม** เป็น **อุเปมิ**)

เมื่ออธิษฐาน ฟังผูกใจว่า จักอยู่ค้างคืนในเขตอาวาสตลอด ๓ เดือน ถ้าภิกษุทำกุฏิอยู่จำพรรษาในป่าเฉพาะรูป ควรกำหนดเขตเฉพาะกุฏิกับบริเวณ แล้วกล่าวคำอธิษฐานพรรษาว่า

“**อิมสฺมี วิหาเร อิมํ เตมาสํ วสฺสํ อุเปมิ**”

ถึงวันเข้าพรรษา ไม่เข้าพรรษา เที่ยวเร่ร่อนไปเสีย ไม่สมควรเข้าพรรษาแล้ว ต้องอยู่แรมคืนตลอด ๓ เดือน ถ้ามีเหตุจำเป็น ทรงอนุญาตให้ไปได้ แต่ให้กลับมาภายใน ๗ วัน เรียกว่า ไปด้วยสัตตทากรณียะ เช่นนี้ พรรษาไม่ขาด ถ้าไปเสียด้วยไม่คิดกลับ หรือคิดจะกลับ แต่เกิน ๗ วันไป พรรษาขาด ไม่เข้าพรรษา หรือขาดพรรษา เพราะมีเหตุไม่จำเป็น เป็นละเมิดธรรมเนียม ถูกปรับอาบัติทุกกฏ

อานิสงส์แห่งการจำพรรษา

ภิกษุผู้อยู่จำพรรษาตลอดกาลจนได้ปรารภมาแล้ว ย่อมได้อานิสงส์ แห่งการจำพรรษา นับแต่วันปาฏิบถไปเดือนหนึ่ง คือ

๑. เทียวไปไม่ต้องบอก (ตามสิกขาบทที่ ๖ แห่งอเจลกวรรคปาจิตติยกัณฑ์)
 ๒. เทียวจาริกไปไม่ต้องถือเอาไตรจีวรไปครบ
 ๓. ฉ้นคนโภชน และปรมปรโภชนได้ (สิกขาบทที่ ๒ และ ๓ แห่งโภชนวรรคปาจิตติยกัณฑ์)
 ๔. เก็บอติเรกจีวรไม่ต้องวิกัปก็ได้ (สิกขาบทที่ ๑ แห่งจีวรวรรคนิสัคคียปาจิตติยกัณฑ์)
 ๕. จีวรอันเกิดขึ้นในที่นั้น เป็นของได้แก่พวกเธอทั้งหลาย
- ทั้งหมดนี้ถ้าได้กรานกฐินจะได้รับอานิสงส์ เพิ่มระยะเวลาออกไปถึง กลางเดือน ๔

ขอขมา

คำขอขมา ว่าดังนี้

ผู้ขอขมารูปเดียวว่า “เถเร ปมาเทน, ทวารตตเยน กตฺ, สพฺพํ อปรารธํ ขมตุ เม ๑
ภนฺเต.”

ผู้รับขมาว่า “อหิ ขมามิ, ตยาปิ ๒ เม ขมิตพฺพํ.”

ผู้ขอขมารูปเดียวรับว่า “ขมามิ ๓ ภนฺเต.”

ถ้าผู้รับขมา เป็นพระมหาเถรผู้มีอาวุโสมาก พึงใช้คำว่า “มหาเถเร” รองจากนั้นลงมาว่า “เถเร” รองลงมาอีกว่า “อาจริเย” ต่ำกว่านั้นว่า “อายสมฺนฺเต”

คำให้พรเมื่อมีผู้ขอขมา

“เอวํ โหตุ เอวํ โหตุ, โย จ ปุพฺเพ ปมชฺชิตฺวา ปจฺฉา โส นปฺมุจฺจติ,
โสมํ โลกํ ปภาเสติ อภา มุตฺโต ว จนฺทิมฺมา, ยสฺส ปาปํ กตฺมํ กุสเลน

๑หลายรูปเปลี่ยนจาก “เม” เป็น “โน”

๒หลายรูปเปลี่ยนเป็น “ตุมเหหิปี”

๓หลายรูปเป็น “ขมาม ภนฺเต”

ปหิยฺยติ, โสมี โลกํ ปภาเสติ อภา มุตฺโต ว จนฺทิมฺมา, อภิวาทนสีลิสฺส นิจจํ
วฺชุตฺตมาปจายีโน, จตฺตารอ ฐมฺมา วชฺชตฺตนิ อายุ วณฺโณ สุขํ พลํ”

คำขอขมารวม

รัตนตฺตเย	ปมาเทน ทวารตเยน กตํ สพฺพํ อปรารํ ชมตฺ โน ภาเนเต
อาจริเย	ปมาเทน ทวารตเยน กตํ สพฺพํ อปรารํ ชมตฺ โน ภาเนเต
มาตาปิตเร	ปมาเทน ทวารตเยน กตํ สพฺพํ อปรารํ ชมตฺ โน ภาเนเต

จกัฏฐสมปรเมนุทธมหาราชากิถุติคาถา

มหาวชิราลงกรโณ	ททยานัน ปิยชตติโย
มหาเตชานุภาโว จ	พหุสตถวิจกขโณ
ทพหิ กตถญตราชายี	พทุธาติติพพการโว
ทยามานสสมปนุโน	สทา การณโกวิโท
สงคหานุปปทาเนน	ธมมีการกขคุดติยา
สพเพส สมนานมปิ	สพเพส รฎฐวาสินิ
สพพกิจจานิ กาเรติ	สารตถิกานิ สพพโส
ฎपालตตกรงเคหิ	อนเนหาภิมนุชิตโต
เสฎฐสส ราชภาวสส	อนรุโป อนินทियो
ตสมาทานิ นรินโทยิ	สมบุณณปุณณปารมี
วรมทุธาภิสิตโต ว	ทสโม โหติ ชตติโย
รตนตยานุภาเวน	ราชุนิ ปุณณเตชสา
ปรเมนุทธมหาราช	ทีชายุโก นีรามโย
วณณวา พลสมปนุโน	สุชิตโต โหตุ สพพทา
รฎฐาภิปาลโนปายิ	วิจาร์ยิ ว โยนิโส
รชชิ ธมเมเน กาเรตุ	ราชธมมิ อโกปยิ
สมพทุธสาสนิ เสฎฐจิ	อุปตถมมตจ จานโส
ปปโปตตุ สพพโสตถิถจ	สพพถจ ชยมงคล
จิริ รชเช ปตติฎฐาตุ	สทา ภาทรานิ ปสสตุ
สพพนตรายโมกขาย	เทวา รกขนตุ นิ สทาติ.